स्वर्गवासी साधुचरित श्रीमान् डालचन्दजी सिंघी

बाबू श्री बहादुरसिंहजी सिंघीके पुण्यश्लोक पिता

जन्म–वि. स १९२१, मार्ग वदि ६] [स्वर्गवास–वि स १९८४, पोष सुदि ६

दानशील साहित्यरसिक-संस्कृतिप्रिय

स्व. बाबू श्री बहादुरसिंहजी सिंघी

अजिमगंज-कलकत्ता

जन्म- ता. २८-६-१८८५] [स्वर्गवास- ता. ७-७-१९४४

SINGHI JAIN SĀSTRA SIKṢĀPĪTHA
SINGHI JAIN SERIES—73

FOUNDER GENERAL EDITOR — Late ACHARYA JINA VIJAYA MUNI

GENERAL EDITOR
Mahāmahopādhyaya Prof JAYANTAKRISHNA HARIKRISHNA DAVE,
M A , LL B , Vidyavachaspati
Hon Director, Bharatiya Vidya Bhavan

MANTRARĀJA RAHASYAM

OF

ŚRĪ SIMHATILAKASŪRI

Critically Edited
By
ACHARYA JINA VIJAYA MUNI

With a General Introduction
By
Mahamahopādhyaya Prof JAYANTAKRISHNA HARIKRISHNA DAVE

1980

BHARATIYA VIDYA BHAVAN
KULAPATI K M MUNSHI MARG
BOMBAY-400 007

First Edition—1980

Price Rs. 50

PRINTED IN INDIA

By V. Varadarajan at Associated Advertisers & Printers, 505, Tardeo Arthur Road, Bombay-400 034 and Published by S. Ramakrishnan, Executive Secretary, Bharatiya Vidya Bhavan, Kulapati K. M. Munshi Marg, Bombay-400 007

सिंघी जैनशास्त्र शिक्षापीठ

सिंघी जैन ग्रन्थमाला–ग्रन्थांक ७३

आदि प्रधान संपादक स्व आचार्य जिनविजय मुनि

प्रधान संपादक महामहोपाध्याय प्रा जयन्तकृष्ण हरिकृष्ण दवे
एम् ए, एलूएल् बी विद्यावाचस्पति
मानार्ह नियामक भारतीय विद्या भवन

श्रीसिंहतिलकसूरिविरचितं

मन्त्रराज रहस्यम्

सविमर्श संपादक:
आचार्य जिनविजय मुनि

प्रास्ताविकम्
महामहोपाध्याय प्रा जयन्तकृष्ण हरिकृष्ण दवे

भारतीय विद्या भवन
बम्बई ४०० ००७

१९८०] [मूल्य रु ५०

shri" by the Government of India He became a member of the German Oriental Society and was also the President of the Gujarat Itihasa Parishad

He remained the Hon Director of the Bhavan till 1954 when he formally retired to work more vigorously at Jaipur, and thereafter I was asked to be the Hon Director As stated above, he moved from place to place, from time to time, and subsequently on account of age, failing health and more particularly his failing eye-sight, the tempo of publication of the *Singhi Jain Series* became slow, more particularly because he was keen to write an exhaustive Introduction to each publication himself In spite of repeated requests from me, it was not possible for him to write these Introductions in view of the aforesaid difficulties However, the Bhavan was able to bring out two volumes in 1966 and 1967 by Dr A N Upadhye and Tarunaprabhacharya's *Shadavasyaka-Balavabodhavritti* edited by late Dr Prabodh Bechardas Pandit in 1976 The last-mentioned work contains in detail an exhaustive Introduction by Muniji, written at my repeated special requests, and gives the history of this series Even though it is named as *Singhi Jain Series*, Muniji has included in it many non-Jain works also The series has gained international recognition and is referred to as a prestigious publication in the Report of the Sanskrit Commission appointed by the Government of India

---

MANTRARAJA RAHASYA

'Mantraraja Rahasya (Gram 800) by Simhatilakasuri, pupil of Vibudhachanda, pupil of Yasodeva, was composed in S Y 1322 according to catalogue of MSS in Jesalmere Bhandaras published by G O Series p 58, the date is however given as S Y 1332 in the Prasasti and the JHA list (list of MSS in the inner Bhandara of Sri Harisagaragani of Jaipur)" — *Jinaratnakosa* Vol I, p 301 by Prof H D Velankar

Simhatilakasuri also wrote a commentary on this work called *Lilavati* He is also the author of *Vardhamana-Vidya Kalpa, Ganita-tilaka-vritti* also a Vritti on Bhuvanadipaka of Padmaprabhasuri written in S Y 1326

Jainism does not believe in a conscious first principle which is the creator of the world The world is Anadi But it believes in Tirthankaras who by their Tapas and Vitaragatattva have attained the status of Parameshthi They are worshipped with great devotion like the Gods of orthodox Hindus The idols are to be worshipped, so that the devotee may inculcate in himself the Vitaragatattva by contemplating on the object of devotion This Dhyanayoga is divided into Dharmadhyana and Sukladhyana Dharmadhyana is of four varieties — Pindastha, Padastha Rupastha and Rupavarjita Out of these, the Padastha variety has reference to Varna, Pada and Vakya In this variety of Dhyana there is the Bheda of the 6 chakras and

the divinity is worshipped in the form of Varna or Mantra This variety of Dhyana is very similar to that of the orthodox Hindus and the procedure of Mantrasastra of Hindus and Jains is very much common As a matter of fact, Tantras of Hindus, Jains and Buddhists have developed simultaneously and there are many common features

With the help of Dhyana, the Arhat is to be experienced in the head There are numerous Mantras in this connection. Reference may be made to the 8th chapter of Hemachandra's *Yogasastra* Om, Hrim, Arhat and other Bija Aksharas form part of the Mantras Every Tirthankara is associated with one Sasana Devata Chakresvari is the Sasanadevata of Rishabhanatha, Padmavati of Parsvanatha and Siddhayika of Mahaviraswami according to the Svetambara view

Vaidika, Jain and Buddhist religions have mutually influenced each other They are not absolutely different but can be said to be the branches of one old religion Jina is one who has conquered the mind, speech and body His followers are Jains Tirthankara is one who saves the Jivas from the ocean of Samsara Tirtha means the shore of the Ocean The Tirthankaras, 24 in number, have laid down the Jain Sasana The first Tirthankara is Rishabhadeva, who is also considered as one of the 24 Avataras of Vishnu by the orthodox Hindus The 23rd Tirthankara was Parsvanatha who flourished about 250 years before Mahaviraswami His name is mostly connected with the Mantra Sastra Mahaviraswami was the senior contemporary of Buddha and was born in 539 B C (or 599 B C according to another view) He was first in the womb of Devananda (a Brahmin lady) but was transferred to the womb of Trisala (a Kshatriya lady) His name was Vardhamana and he belonged to the Nata race He became Yati at the age of 30 and had the Kevala Jnana at the age of 42 He preached his upadesa for 30 years thereafter His eleven disciples, all Brahmins, were called Ganadharas The chief among them were Gautama, Indrabhuti and Sudharma. Chandana was the first Sadhvi The Jain Sangha consists of Sadhus, Sadhvis, Sravakas and Sravikaas Jains are mainly divided into Svetambaras and Digambaras About three centuries back there arose a sub-section of Svetambaras called Sthanakavasis

Mahaviraswami gave only oral upadesa, but his Ganadharas collected his upadesa into old works and preserved the same The Jain scriptures are (1) Purva and (2) Anga Purvas are 14 and Angas are 12 Purvas were so called because they were composed earlier than the Angas Thereafter, there were 12 Angas, the main part of which is composed by Sudharmaswami Purvas are said to be lost In the 12 Angas, one Anga was called Drishtivada in which according to some, the remnants of the 14 Purvas were preserved But even that Anga, as well as the Purvas, are said to have been lost Contents of Purvas are known only from references here and there After the Angas there are 12 Upangas — eleven of which are by Sudhar-

maswami Moola, Chheda, Kalpasutra and Niryuktis etc form the other sacred literature

Digambaras say that Jain scriptures were written out in book form in the second century A D while Svetambaras believe that they were put in book form in 513 A D by Devardhigani Kshamasramana at Valabhipur

Mantras and Vidyas are said to have formed part of the 10th Purva called Vidyanupravada of the 14 Purvas Mantra has a male deity while Vidya has a female deity

[illegible] treatise *Compa-* [illegible] 148 opines that [illegible] who was prior to Mahaviraswami and is therefore called Purva or prior in age Some of the Parsvapatyas i e disciples of Parsvanatha were adept in Nimittasastra (part of 9th *Purva*), were Bahusruta and are said to possess even the knowledge of 14 Purvas Shri Jhaveri therefore is of the view that the Jain Mantric literature in Vidyanupravada may be reasonably supposed to belong to the age of Sri Parsvanatha Bhairava Padmavati Kalpa, of which Shri Jhaveri's book is an Introduction, is with reference to Padmavati Devi who is the attendant deity of Parsvanatha

Knowledge of Nimitta (Science of Prediction) required *proficiency in Vidyas and Mantras Nimitta, Mantra and Medi-*cine gave livelihood to many who occupied a position interme- [illegible] old

The Panchaparameshthi Mantra is an obeisance to Arhats, Siddhas, Acharyas, Upadhyayas and Sadhus It is considered as destroying all sins and bestower of all mangala Like the Vedic Gayatri of Hindus, it is Jain Gayatri and recited in all *religious ceremonies*

Simhatilakasuri the author of *Mantraraja Rahasya*, has also written *Vardhamanavidya Kalpa* It is the sacred Vidya *of Shri Vardhamana Mahavira and is meant to be recited by all* Sadhus daily, except Acharyas who have to recite instead the Suri Mantra

When Shri Mahavira granted permission to his Ganadharas in respect of Tirtha Dharma and Gana, he dropped scented powder i e Vasakshepa on their heads On this and similar occasions there was recitation of the Suri-Mantra composed by Shri Gautama Ganadhara at the instance of Shri Mahavira

This Suri-Mantra, also called Ganivijja, has come down from preceptor to pupil for centuries right from Gautama Swami, the first disciple of Sri Mahavira Some say that it is

connected with the 1st Tirthankara, Shri Rishabhadeva, and his Ganadhara Pundarika This Mantra is referred to in *Nirvanakalika* of Padalipta Suri, which work gives this and many other mantras as also the detailed ceremony for installation of idols and allied ceremonies Shri Jhaveri has edited this work and considers it very old From Padalipta has come the word Palitana Bhadraguptacharya's *Anubhava S ddha Mantradwatrinsika* and *Vardhamana Vidya-Kalpa* also refer to the Suri Mantra Shri Gautama is to be contemplated as seated in a golden thousand-petalled lotus He was possessed of miraculous powers There is great phalasruti for those who recite this mantra

According to many Suri Mantra Kalpas including Simhatilakasuri's *Mantraraja Rahasya*, this Mantra is connected with the first Tirthankara Rishabhadeva. There are five Pithas of this Mantra Brahmi was the deity of the 1st Pitha called Vidyapitha The second Pitha refers to Bahubali-Vidya — this Bahubali is identified with the son of Rishabhadeva *Mantraraja Rahasya* says that there are 1000 Vidyas connected with the 1st Pitha — 20 Vidyas are comprised in each of the 50 Labdhipadas forming the 1st Pitha Labdhi means the miraculous power of the soul This *Mantraraja Rahasya* of Simhatilaka Suri has the commentary called Lilavati which is a collection of Suri *Mantra Kalpas of different gachchhas and gives* different versions of the Suri Mantra

The worship of Suri Mantra is the privilege of the Acharyas Ordinary Sadhus worship Vardhamana Vidya and its connected Yantra Panchaparameshthi mantra in the form of Navapada is worshipped by the laity

Jainas have not favoured the Panchatatva worship which was common in the Sthula form in the Vamachara Sakta worship Jains mostly follow the Kashmir Sampradaya which is Satvika in nature Among Hindus, the work of Lakshmana-Bhatta of Kashmir called *Sarada tilaka* is a very sober and reputed work and gives Tantra principles in great detail Jain tantra can be favourably compared with Samayachara worship propounded by Sankaracharya Tripura is considered as another form of Saraswati Jains have favoured the Saraswati Kalpa of the Sakta-Sampradaya *Balachandra Suri was known* as Siddha-Saraswata Acharya Saraswati is considered to have 16 Vidya Vyuhas

of Ambikadevi, given to Manadeva Suri, in Sri Brihad gachcha Mulasakha and is given in the line of disciples of Manadeva Suri This information is taken from what is written in his own hand by Acharya Atmaramaji, i e Vijayananda Suri

The 3rd Parisishta gives the Smaranavidhi of this Suri Mantra [illegible] the Sandhya-Vibhag [illegible] In all, there are 17 [illegible] i Jinavijayaji Severa[illegible] given in those other Parisishtas Thus, this book is a complete treatise on the Suri Mantra which is the Mantraraja

In the Tantra, Mantra is a very sacred thing and it is fruitful and rewarding only if taken from a properly qualified guru who can do the Saktipata on the disciple and generate spiritual power in him Before books were printed, Mantras were meticulously concealed and given to deserving disciples in secrecy But after the publication of books all literature, including the one of Mantra Sastra is made public But it must be remembered that any practice of the Mantra merely on reading of books is not only not rewarding but is considered positively harmful

Lakshmidhara the reputed commentator of *Saundarya Lahari* of Sankaracharya, while giving the *Uddhara* of the Shodasi Mantra says that those who read his book are considered as his disciples and there is therefore no harm in putting down the Uddhara in a book form

Mantra is the Vangmaya Vigraha of the deity Yantra is a geometrical figure in various lines angles, circles etc and words of the Mantra are also inscribed therein Mudra is the gesticulation of hand and fingers to please the deity Dr Priya bala Shah has edited two Jain works — *Mudravichara* and *Mudravidhi*, which give 73 and 114 mudras respectively

This *Mantraraja Rahasya* was edited by Muni Jinavijayaji He intended to write an Introduction to it himself, but for reasons stated above he could not do so The text, as edited by him is now placed before the world of scholars

JAYANTAKRISHNA H DAVE

Hon Director, Bharatiya Vidya Bhavan

and

General Editor Singhi Jain Series

BHARATIYA VIDYA BHAVAN
Bombay-400 007

———

श्रीसिंहतिलकसूरिविरचितं

मन्त्रराजरहस्यम् ॥

॥ ॐ नमः । श्रीवीतरागाय नमः ॥

[मङ्गलाचरणम् —]

नत्वा जिनं गुरुं किञ्चिद् ज्ञानं वक्ष्यामि सिद्धिकृत् ।
पञ्चाशल्लब्धयः सुष्ठुव्रतभाजाममूर्मताः ॥ १

[पञ्चाशल्लब्धय: —]

जिनावधि-परानन्तानन्तानन्तावधेर्जिनाः ।
सर्वावधिजिना बीज-कोष्ठबुद्धि-पदानुगाः ॥ २

संभिन्नश्रोतसः क्षीर-मध्वास्रवामृतास्रवाः ।
अक्षीण-जल्ल-खेलाऽऽमर्श-विप्रुट्-सर्वाग्निमौषधिः ॥ ३

वैक्रियः सर्वलब्धिश्च ऋजुश्च विपुला मतिः ।
जङ्घा-विद्या-महामुनि-विद्यासिद्ध-नभोगमाः ॥ ४

[1]दीप्त-शीत-तेजोलेश्या दृष्ट्याशीविष-वाग्विषाः ।
चारणास्तु महास्वप्नास्तेजसाऽग्निनिसर्गिणः ॥ ५

वाग्यष्टाङ्गनिमित्तज्ञाः प्रतिमामतिपन्नकाः ।
जिनैरल्पमतिपन्ना अणिमाद्यष्टसिद्धयः ॥ ६

केवलित्रितयं चोग्रतपो-दीप्त-तपस्विनः ।
चतुर्दश-दशपूर्वविद एकादशाङ्गवित् ॥ ७

[कर्मभवा लब्धय: —]

महाराज-महाश्रेष्ठि-चक्रभृत्त्रितयं बलः ।
एता लब्धयः कर्मभवा न ध्यानजाः स्फुटम् ॥ ८

---

1 तप्त A ।

[लब्धिपदोपन्नविद्यासहस्रम् —]

एकैकलब्धिभाजः स्युर्विद्याविंशतिसिद्धयः ।
विद्यासहस्रमित्येतत् पञ्चाशल्लब्धिगं मतम् ॥ ९

[आद्यपीठाधिदेवता —]

आद्यपीठे इदं ब्राह्मयध्यक्षं बाहुबलेः पुरः ।
आख्यक्षाभिभवः पीठस्यास्य ब्राह्म्यधिदेवता ॥ १०

[विद्या-मन्त्रयोर्लक्षणम् —]

तथा मन्त्रसहस्रं च मन्त्रराजान्तरानुगम् ।
विद्या ससाधना मन्त्रः पाठसिद्धोऽत्र [1]लक्षणे ॥ ११

[लब्धिपदानां कृत्यकारित्वम् —]

लब्धि-स्तुतिपदैकत्वमथैषां कार्यकृत् क्रमः ।
समणव-नमःपूर्वमिष्टदाः सर्वलब्धयः ॥ १२

जिनावधि-परानन्तानन्तानन्तावधेर्जिनाः ।
केवलित्रयमित्यष्टौ पट्टे कर्पूर-चन्दनैः ॥ १३

विलिख्य तदधो यदूर्ध्वाऽभिधां च कुसुमैः सितैः ।
अर्घाऽष्टाविसहस्रेण त्र्यहात् तद्बन्धमोक्षकृत् ॥ १४

उग्रतपश्चरणाद्या दीप्त-तप्ततपस्विनः ।
प्रतिमाप्रतिपन्नाश्च चतुर्भिर्दिक्चतुष्टये ॥ १५

वज्रपञ्जरमाधाय तदन्तः स्वं विचिन्तयन्[2] ।
परविद्याच्छिदां कुर्यादजय्यः सप्तरात्रतः[3] ॥ १६

महातपो-घोरतपो-महाघोरतपस्त्रयम् ।
उग्र-दीप्तपदान्तर्यदाचं पृथग् न लब्धिषु ॥ १७

चतुर्दश-दशपूर्वा एकादश-दशाङ्गभृत् ।
पदानुग-ऋजुमति-विपुलमतयश्च पट्ट ॥ १८

---

1 लक्षणे A । 2 °येत् A । 3 °रात्रित A ।

अनम्ल-लवणाहारो यदि चैकान्तराशनः ।
जातीपुष्प-सहस्रार्कजापः सारस्वतप्रदः ॥ १९

कफ-विप्रुड्-मलामर्श-सर्वाद्यौषधिपञ्चकम् ।
आलिख्य सुरभिद्रव्यैः पात्रे रोग्यभिधामधः ॥ २०

अष्टाधिकसहस्रेण सितपत्रैर्दिनत्रयम् ।
जपन् मन्त्राक्षरांश्चन्द्रभासो रोगिवपुः प्रति ॥ २१

सुधां वर्षत्यनुध्यायन् गोपयःक्षालितं च [1]तम् ।
[2]पाययेदुञ्जनाद्म्भःप्रदानैः कुष्ठरोगहृत् ॥ २२

अल्पमृत्युर्नृणां मारिरुन्मादोऽथ ग्रहग्रहः ।
शाम्यन्ति रोगदोषाश्च क्रमाद् वा पदपञ्चकात् ॥ २३

त्रिधासिद्ध-क्षीरास्रव-मध्वास्रवामृतास्रवाः ।
चतुष्कं पूर्ववद् ध्यातं स्थावरादिविषापहम् ॥ २४

सर्पिः-सर्वास्रवलब्धी इह क्षीरास्रवान्तरा ।
तदमूर्लब्धिसंख्यायां पृथग् नोक्ते न दूषणम् ॥ २५

अष्टादशकुष्ठहरं सर्वज्वरहरं परम् ।
सर्वोपसर्गनाशि स्यादास्रवत्रितयं क्रमात् ॥ २६

बीजबुद्धि-कोष्ठबुद्धी संभिन्नश्रोतसस्तथा ।
अक्षीणमहानसिकाः सर्वलब्धिश्च पञ्चकम् ॥ २७

प्राग्वदालिख्य सत्पुष्पैरष्टोत्तरसहस्रकैः ।
जापात् त्र्यहाद् भवेल्लाभस्तद्वदक्षीणकोशता ॥ युग्मम् ॥ २८

वैक्रियर्द्धि-नभोगामि-जङ्घा-विद्याचरा इति ।
चतुष्कं सर्वदिग्भासि त्रैलोक्योपरि दोषहृत् ॥ २९

तेजः-शीत-तप्तलेश्या दृगाशीर्विष-वाग्विषाः ।
चारणास्तु महास्वप्नास्तैजसाऽग्निनिसर्गकाः[3] ॥ ३०

---

1 तत् A । 2 °ञ्जनेनाम्भः A । 3 °र्गकैः J ।

नचेति प्राक्स्तुतिपदैर्युक्तानि स्वर्णभाजने ।
कर्पूर-चन्दनालिप्ते विलेख्य समवास्रृति ॥ ३१

[यन्त्रालेखनम् –]

'ॐ अर्हं' पूर्वं श्रीयुगादिनाथाय पवन-गगनान्तम् ।
तस्याधो रोग्यभिधां पूर्वस्यां दिशि 'विनीतायाम्' ॥ ३२

'राज्यं करोति' धनदाशायां 'राज्यं ददाति पुत्रेभ्यः' ।
'दीक्षां गृह्णाति विभुः श्रेयांसात् पारणं वर्षे' ॥ ३३

दक्षिणदिशि 'मौनधनो विचरति' वरुणस्य दिशि 'लसज्ज्ञानः ।
देवासुर-मनुजसभावन्द्यपदो धर्ममुपदिशति' ॥ ३४

आलिख्य चिन्तयन्निह समग्रमन्त्राष्टयुतशतस्य जपः ।
शतपत्रार्चा 'भक्तामर'स्तवः 'शान्ति'भणनं च ॥ ३५

अष्टोत्तरशतकलशैस्तीर्थाम्बुभृतैश्च जन्मकल्याणम् ।
स्मृत्वा कृत्वा [1]स्नात्रं तत्सिक्तः स्वस्थ एवार्त्तः ॥ ३६

चिरदोषे नृपवादे विघटितकार्येषु सर्वथा विपदि ।
प्रागुक्तं सर्वमिदं कार्यं सकलाशिवोपशमः ॥ ३७

[विद्याष्टकम् –]

'यैः शान्तराग'मुख्यान्यष्टौ विद्याष्टकान्वितानीह ।
मातर्वृत्तानि पठति ■ स्वस्य परस्य शान्तिकरः ॥ ३८

इत्यष्टकार्यकारीह विद्याष्टकमिदं क्रमात् ।
प्रयोज्यं [2]वर्मितं धर्मवित्सु [3]नान्येषु कुत्रचित् ॥ ३९

[लब्धिपदाना जापविधि –]

उक्तादन्येषु लब्धीनां पदेषु स्वाभिधाऽनुगा ।
कार्यसिद्धिरिह ज्ञेयोत्सर्ग-ध्यान-जपादिभिः ॥ ४०

आदौ लब्धिपदान्युक्त्वा सर्वेभ्य एभ्य एपयेत् ।
'नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु' ॥ ४१

1 स्नान A । 2 दर्शित A । 3 मान्येषु A ।

इत्युक्तिपूर्वकं जापः सर्वत्राष्टोत्तरं शतम् ।
कायोत्सर्गोपवासाद्यं ज्ञेयं तत्सिद्धिदायकम् ॥ ४२

पञ्चाशल्लब्धिमध्यात् तु चत्वारिंशत्पदानि[1] यत् ।
दृश्यन्ते वाचनास्वादावतस्तेषां प्रदर्शनम् ॥ ४३

[वाचनास्वादौ चत्वारिंशल्लब्धिपदनामानि –]

"जिनावधि-परानन्तानन्तानन्तावधेर्जिनाः ।
केवलि-भवा-ऽभवस्थ-केवल्युग्रतपश्चराः ॥ ४४

चतुर्दश-दशपूर्व्येकादशा अङ्गधारिणः[2] ।
वैक्रियर्द्धि-सर्वलब्धी ऋजुश्च विपुला मती ॥ ४५

शाश्रम-जङ्घागति-विद्यासिद्ध-नभोगमाः ।
कफ-विप्रुण्मलामर्श-सर्वौषध्यश्च वाग्विषाः ॥ ४६

आशीविष-निमित्तज्ञाः संभिन्नश्रोतसस्तथा ।
तप्तलेश्या-शीतलेश्या-वीज-कोष्ठादिबुद्धयः ॥ ४७

द्वादशाङ्ग-सर्वसिद्धा अक्षीणादिमहानसाः ।
क्षीरास्रव-मध्वास्रव-सुधास्रव-मनोविदः" ॥ ४८

[चत्वारिंशल्लब्धिपदानां कृत्यकारित्वम् –]

एषामर्थक्रियाकृत्त्वं प्रत्येकमथ दर्श्यते ।
'ॐ नमः'पूर्वका[3] कापि 'ॐ ह्रीँ नमः'पुरः कचित् ॥ ४९

[चत्वारिंशल्लब्धिपदफलम् –]

नाभेयाच्छ्रिलक्ष्मान्तं पुराऽऽसीदेकवाचना ।
ततस्तच्चैत्ययोर्वीरचैत्यतीर्थेशहेतुतः ॥ ५०

एषां जन्मादिकल्याणे स्वर्णाम्बुजस्थितं हृदि ।
पुण्डरीकं गुरुं ब्राह्मीं गौतमं च निवेशयेत् ॥ ५१

प्रातिहार्याष्टकोपेतं जिनं सातिशयं मुनिः ।
उत्सर्गेऽष्टशतं ध्यायन् विघ्नविकाहरो भवेत् ॥ ५२

1 °नि च J । 2 °शा गण° J । 3 पूर्विका J ।

अवधिजिनं साष्टशतं कायोत्सर्गे जपन् करस्पर्शात् ।
जलपानाद् वा सर्वज्वरहर एवं च सर्वत्र ॥ ५३

परमावधिजिनजापो हरते रोगं शिरोभवं स्पर्शात् ।
कर्णरुजां तदनन्तावधिजिनजापोऽष्टशतजप्तः ॥ ५४

एवमनन्तानन्तावधिजिनजापश्च नेत्ररोगहरः ।
केवलिजिनतयस्य जपाज्ज्ञानं बद्धस्य मोक्षश्च ॥ ५५

उग्रतपसो गमनहाश्चतुरधिदशपूर्वजापतस्तद्वत् ।
दशपूर्विजपाद् बाहुश्रुत्य-लवणाम्लरहितभुजः ॥ ५६

एकादशाङ्गधारिस्मृत्या गुरुवर्जितागमार्थज्ञः ।
वैक्रियलब्धेर्जापोऽरणकणवीरैः स्वकामाप्तिः ॥ ५७

सर्वलब्धिप्रभावात् प्रभूतयत्नाः सर्वतोऽपि शास्त्रादौ ।
ऋजुमति-विपुलमतीनां ध्यानं विद्विष्ट-शान्तिकरम् ॥ ५८

प्रज्ञाश्रमणर्षिजपः सितकणवीरैर्हयहाद् वदत्यायुः ।
जङ्घागति-नभसिगामी काञ्चिकभुक्त्या नभोगतिं कुरुतः ॥ ५९

विद्यासिद्धध्यानं विद्याजापेषु विघ्नहरमेव ।
खेलौषधिलब्धिजपः सितपत्रैरल्पमृत्युहरः ॥ ६०

विप्रुड्लब्धिस्मरणं नरमारिं हरति सितकुसुमैः ।
समलौषधिलब्धीनां स्मृतिर्जलपानात् प्रयाति भद्रोगः ॥ ६१

सर्वामर्शौषध्योर्जापो ग्रहदोष-मोक्षकृत् त्रिदिनात् ।
वागाशीविषजापः प्रेतवने शत्रुविद्वेषे ॥ ६२

अष्टाङ्गनिमित्तध्यानं स्वप्ने शुभाशुभं ब्रूते ।
संभिन्नश्रोतोमुनिजापात् कर्णादिभिः पश्येत् ॥ ६३

माघेऽपि वह्निलेश्यास्मृत्या शीतोज्झितोऽरिदाहकरः ।
शीतलेश्याऽध्यायी शीतो दाहज्वरार्तिहरः ॥ ६४

कोष्ठादिबुद्धिविभवो जठरोद्भवशूल-गुल्म-कृमिहारी ।
द्वादशसूत्रविदोऽमी सुसर्वसिद्धाश्च जनशान्त्यै ॥ ६५

अक्षीणमहानसिकाः सितपत्रजपेन कोशवृद्धिकराः ।
क्षीरास्रवर्षिजापात् क्षीराम्बु पिबँश्च कुष्ठनिर्मुक्तः ॥ ६६

मध्वास्रवमजापादेकाहज्वरापहारः स्यात् ।
अमृतास्रवहृत्पर्यवजापः सर्वोपसर्गहरः ॥ ६७

सामान्यादुत्सर्गः शतपत्राण्यष्टसहस्राद्यम् ।
सप्तादिद्वात्रिंशद्दिनान्तमम्भःकरस्पर्शात्[1] ॥ ६८

अन्यच्च, [अप्रतिचक्रायन्त्रम्, गणधरवलयश्च —]

षट्कोणेऽप्रतिचक्रायन्त्रं षडधिकदशद्व्यधित्रिंशत् ।
अन्तर्दलं स्तुतिर्ऐंद्री त्रिवल्तरे गणभृतां वलयम् ॥ ६९

[जपभेदाः —]

रेचक-पूरक-कुम्भा गुणत्रयं स्थिरकृति-स्मृती हेका ।
नादो ध्यानं ध्येयैकत्वं तत्त्वं च जपभेदाः ॥ ७०

[स्थलम्, आसनम्, ध्यातुर्योग्यता च —]

एकान्तरम्यभूमावुपविश्य सुखासनो जिताक्षगणः ।
गुरुभक्तः प्रकृतिशुचिर्दृढधर्मा[2] ध्यातुमुद्यतते ॥ ७१

[१–६. रेचकादेः गुणत्रिकस्य च लक्षणम् —]

ब्रह्माध्वना दिनकृतं विरिच्य रोषं तमोगुणं च समम् ।
रागं च राजसगुणं कृष्णारुणमर्कमार्गेण ॥ ७२

आक्षिप्य वीतरागं सत्त्वगुणं पूरकेण चन्द्रपथे ।
कुम्भेन स्थिरयित्वा ध्यायति शान्त्यै च बन्धमोक्षाय ॥ ७३

विक्षिप्य सत्त्वमुज्ज्वलमाक्षिप्य रजो वशीकृति-स्तम्भे ।
आक्षिप्य तमश्च रुषा द्वेषोच्चाटन-मृतीः कुर्यात् ॥ ७४

यदि वा,

[3]प्रागुक्तवक्ष्यमाणे मन्त्रपदे रेचनात् पुरः पश्येत् ।
आक्षिप्य पूरकेण तु हृदि कुम्भेन स्थिरीकुर्यात् ॥ ७५

---

1 °स्पर्शः J । 2 °धर्मो ध्या° J । 3 प्रागुक्ते मं° J ।

रेचकतो द्वेष-मृती पूरकतो वश्य-लाभ-संक्षोभान् ।
कुम्भकतोऽरिस्तम्भं कुर्वीत[1] त्रिगतमन्त्रपदैः ॥ ७६

[७. स्थिरीकरणलक्षणम् —]

व्यालातप-शीत-रुजा [2]क्लेशावेशेऽपि मधुरमस्यादौ[3] ।
न क्षुभ्यति मन्त्रपदे लीनमनास्तत् 'स्थिरीकरणम्' ॥ ७७

[८. स्मृतेर्लक्षणम् —]

मन्त्रस्य हृदि स्मरणं नासाग्रे दृक् 'स्मृतिः' सकृत् सा तु ।
द्वि-त्रिरियं परिवृत्तिर्निःशब्दहृदेकतां मात्रा ॥ ७८

[९. हक्कायाः लक्षणम् —]

सहसा रोषे 'हक्का' मन्त्रान्ते क्षोभदा ग्रहाद्यपहा ।
यद्वा निःश्वासे हस्तत्सहचारी स '[4]उच्छ्वासे ॥ ७९

[१०. नादस्यानाहतनादस्य च लक्षणम् —]

शून्यशिरस्तदृद्वयमप्येके सर्वे स्मरन्ति मन्त्रपदम् ।
'नादो' भृङ्गध्वनिरिव शङ्खिन्युत्थस्त्वनाहतो नादः ॥ ८०

[११. वर्ण-मण्डलपूर्वकं ध्यानम् —]

ध्यानं तु 'वर्ण-मण्डल'-तत्त्वानुगमत्र लब्धिमन्त्रपदम् ।
श्वेतं भू-जलमण्डल-तत्त्वगतं शान्ति-पुष्टिदं विपदम् ॥ ८१

अरुणं वह्निमण्डल-तत्त्वं भाक् तत्त्वगं च वश्याय ।
पीतं भूमिमण्डलतत्त्वगं च कुर्यान्मुखस्तम्भम् ॥ ८२

धूम्रं च वायुमण्डल-तत्त्वगमुच्चाटनं सुहृद्द्वेषम् ।
कृष्णं व्योमान्तरगं मृत्युं कुर्वीत न प्रयुञ्जीत ॥ ८३

[१२. ध्येयैकत्वम् —]

ध्येयः सातिशयजिनो गणधर-देव्यादि-मन्त्रवर्णा वा ।
ध्येयेन प्राणानामैक्यं सर्वत्रगं 'तदेकत्वम्' ॥ ८४

1 °त विगत° J । 2 क्लेशा° J । 3 °मस्यादौ A । 4 उच्छ्वासः J ।

[१३. तत्त्वम् —]

आविशति पूरक-कुम्भकपवने चान्द्रेऽर्धरात्रपूर्वाह्ने ।
वाच्योऽक्षरः शुभार्थे व्यस्तो व्यस्तार्थके इदं 'तत्त्वम्' ॥ ८५

षट्कोणाकृतिदेहे विन्यस्याक्षरास्तथा [1]स्वान्तम् ।
तत्तद्वर्णाकारं कृत्वा ध्यायति[2] स सिद्धिपदम् ॥ ८६

[सूरिमन्त्रस्यैतिह्यवृत्तम् —]

यत् पूर्वं नाभेयः श्लोकत्रिशतानि पुण्डरीकाय ।
गणभृन्मन्त्रं प्रददौ विद्यासिद्धः स मुक्तश्च ॥ ८७

चन्द्रप्रभान्तमेवं तीर्थानुच्छेदतो बभूवास्य ।
एकैव वाचनातो भिन्ना भिन्ना तु [3]वीरान्तम् ॥ ८८

श्रीगौतमाय मन्त्रं वर्णानेकादिविंशतिशतानि ।
स्वामी ददौ तदाज्ञावश्यः श्रीगौतमोऽप्येनम् ॥ ८९

द्वात्रिंशत्श्लोकमितं चक्रे कालेन हीयमानममुम् ।
[4]अर्धयुष्टश्लोकमितं पठिता श्रीदुःप्रसभसूरिः ॥ ९०

श्रीमत्सुधर्मगणभृत्संतानेऽप्येक एव मन्त्र इति ।
आराधि गौतमश्चेत् सर्वेऽप्याराधिता गुरवः ॥ त्रिभिर्विशेषकम् ॥ ९१

द्वीप-चन्द्र-सिंहलाञ्छनजिनचैत्ये ज्ञान-जन्मकल्याणे ।
दिवसे सुभिक्षदेशे तीर्थे वा रम्यभूमौ वा ॥ ९२

[मन्त्रजापयोग्य स्थानम् —]

राज्ञि प्रशान्तवैरे शासति लोकं विशुद्धदिग्गगने ।
रम्योपश्रुतिशकुने प्रदुष्टनर-तिर्यगीक्षणत्यक्ते ॥ ९३

[मन्त्रजापविधि —]

हैमे सहस्रपत्रे कमले विन्यस्य शुद्धरौप्यमयम् ।
श्रीगौतममस्याधः 'आँ क्रों[5] ह्रीँ श्रीँ' निवेश्योच्चैः ॥ ९४

1 स्वाङ्कम् J । 2 °ति सुसि° J । 3 वीरान्ता J । 4 अर्धेष्ट श्लोकमिम A ।
5 'क्रौं' इत्यपि पाठः प्रत्यन्तरे ।

एतेनाहूयैनं शून्यैर्भूतैश्च पञ्चभिः पूर्वम् ।
करपर्वन्यासेनाधाय स्वाङ्गेषु रक्षां च ॥ ९५

त्रैधं ब्रह्मविशुद्धो निरशनमेकं च पञ्चनिर्विकृतीः ।
कुर्वन्नप्यविभिन्नं विच्छिन्नं वा [1]जिनाङ्घ्रिदृढभक्तिः ॥ ९६

पद्मासने निविष्टो मुद्रां परमेष्ठिनः प्रवचनस्य ।
कुर्वन् स्नानसुगन्धितदेहो ध्यायत्यमुं गाथाम् ॥ ९७

[मन्त्रः —]

"कणयमयसहसपत्ते कमलम्मि निवेसिओ य लद्धिजुओ ।
बहुपाडिहेरकलिओ झायव्वो गोयमसुणिंदो ॥" ९८

[मन्त्रध्यानविधिः —]

भणनात् प्रागथ पश्चात् कर्पूरसुगन्धिजातिपुष्पाद्यैः ।
अष्टाधिसहस्रार्चापूर्वं श्रीगौतमं जपति ॥ सप्तभिः कुलकम् ॥ ९९

[मन्त्रफलम् —]

सिद्धोऽथ पञ्चशत्या रात्रौ जापात् शुभाशुभं दिशति ।
नित्यस्मृतिश्च लाभं ग्रामप्रवेशे महत्त्वं च ॥ १००

यदिवा, [ग्रामप्रवेशमन्त्रः —]

'प्रणवो नमो भगवते गौतमतः स्वामिने ततः ।
लब्ध्या संपन्नाय च सर्वाभीष्टाग्रतः सिद्धिम् ॥ १०१

कुरु कुरु माया स्वाहा' द्वादशसाहस्रिकोऽस्य करजापः ।
होमो दशांशतोऽसौ सिद्धः सर्वार्थसिद्धिकरः ॥ १०२

यदिवा, [मन्त्रः, अशिवोपशमनपदानि —]

"ॐ नमो भगवओ गोयमस्स सिद्धस्स बुद्धस्स ।
अक्खीणमहाणसस्स ह्रीँ अवतर अवतर अक्खीणमहाणसी स्वाहा ॥" १०३

---

1 जिनाङ्घ्रिदृढ' J ।

[मन्त्रफलम् —]

जापोऽष्टाधिसहस्रैः पुष्पैः श्रीखण्ड-[1]तण्डुलैरस्य ।
सचन्दनसमतन्दुलं मुख्यं वश्याक्षयाय लाभाय ॥ १०४

यद्वा, [मन्त्र —]

"अक्खीणमहाणसिलद्धिसंजुओ जयइ गोयमो भयवं ।
जस्स पसाएणऽज्जवि सुसाहुणो सुत्थिया भरहे ॥" १०५

[मन्त्रफलम् —]

पूर्वाचार्यकृतैषा गाथा मन्त्रात्मिकाऽष्टशतजप्ता ।
प्रातर्विचरणकाले नित्यं वस्त्रान्नलाभाय ॥ १०६

नैवेद्यं पक्वान्नं परमान्नं दुग्ध-शालि-घृतपूरान् ।
द्राक्षां गौतमपुरतस्तथैव भुक्तिर्निजस्यापि ॥ १०७

[गणधरमन्त्र —]

यत्रास्ति 'गौतम'पदं तन्मन्त्रः सैव सा महासिद्धिः ।
स श्रीसुधर्मगणभृत् किन्तु श्रीपुण्डरीकोऽपि ॥ १०८

गणभृन्मन्त्रप्रस्तावाच्च —

"ॐ नमो भगवओ ॐ[2] पाससामिस्स सव्वलद्धि— ।
संपन्नस्स भयवं केसिगणहरस्स ह्रीँ स्वाहा ॥" १०९

[मन्त्रजापविधि —]

कल्याणकेषु पार्श्वे जातीपुष्पाष्टयुतसहस्रेण ।
नैवेद्य-फलं दत्वा मन्त्रमिमं शान्तिदशदत्या ॥ ११०

अष्टोत्तरं सहस्रं करेण परिजप्य[3] सिद्धतां नीतः ।
अष्टाधिशतस्मृत्या गौतम इव लाभदः [4]सुयतेः ॥ १११

[कोटयंशमन्त्र, तद्विनिर्गत तच्छक्तिश्च —]

श्रीमभयाद् वज्रर्षिं यावद्भूजनगुणस्थितिप्राप्तिः ।
ज्ञानत्रितयं मुख्यं कोटयंशस्तत्र मन्त्रोऽयम् ॥ ११२

---

1 °तन्दुलै° J । 2 'ॐ' नास्ति J प्रतौ । 3 °जप्ये मि° A । 4 सुगते J ।

यत् पश्यति सर्वज्ञोऽनन्तद्रव्यादि तस्य कोटयंशम् ।
अस्य ध्याता पश्यति कोटयंशस्तत्र मन्त्रोऽयम् ॥ ११३

कोटयंशमन्त्रसिद्धावणिमाद्या अष्टसिद्धयोऽस्यात्र[1] ।
मोक्षोऽमुत्र त्रिजगज्जनवन्द्यो विश्वशान्तिकरः ॥ ११४

कोटयंशसमुत्थितौ[2] श्रीवज्रस्वामिशिष्यशाखाभिः ।
तिसृभिः कोटयंशस्य स्मृत्यै कोटीगणो विहितः ॥ ११५

अष्टोत्तरशतमंशा अधुना तत्संख्यपदमयो मन्त्रः ।
तत्सिद्धौ कोटयंशादष्टाधिशतांशमीक्षेत ॥ ११६

अपि दुःषमसमो मेरून् पञ्चाधीती ध्रुवांशका ह्येते ।
तन्त्रैर्विना न मन्त्रो न स्फूर्तिः कालदोषात् तु ॥ ११७

यद्वा,

जिन-सूरि-यतित्रयमिह तेनैष पञ्चपरमेष्ठी ।
जिन-सूरिपदन्यासात् सिद्धोपाध्यायसंग्रहः क्रमशः ॥ ११८

अनुभूय साधुलब्धीः पूर्वभवे गणधरो जिनोऽमुत्र ।
तस्मादिह यतिलब्धिन्यासः मागंशविधिरेषः ॥ ११९

अर्हत्त्वं मेरुपदे ध्रुवमस्मिन् षोडशांशकास्तद्वत् ।
षोडशबिन्दुभिरंशाः स्थाप्यास्तत्त्वं तु नो वेद्मि ॥ १२०

गणभृत् त्रयोदशांशस्तीर्थकृतां केवलागमे पूर्वम् ।
अस्यैव स्यात् [3]सर्वश्रोतोलब्धिः [4]सेह मतिज्ञानी ॥ १२१

सामान्यकेवलि-भवाभवस्थकेवल्ल्युपोऽत्रषेः ।
परमात् सर्वानन्तानन्तेभ्योऽवधिजिना एते ॥ १२२

एकादशांशका यद् गणभृत्पश्चाद् भवन्ति सातिशयाः ।
ऋजु-विपुलाभ्यां च मती सर्पिः-क्षीरामृतास्त्रविणः ॥ १२३

एते दशांशका ध्रुवमेतेऽत्र[5] जिना महानिमित्तज्ञाः ।
विद्यासिद्ध-तपोभृत्-पूर्वभृतो वादिनोऽष्टांशाः ॥ १२४

1 °यथात्र A । 2 समुत्थितौ J । 3 °वंश्रुतल° J । 4 सेह यतिज्ञाना A । 5 °तेऽय J ।

अष्टांशाः शिव-भवगाः शेषांशा मोक्षभाज एवोक्ताः ।
मोक्षतरुबीजमर्हन् शेषाः शाखा-प्रशाखादि ॥ १२५

मेरुपदस्मरणादिह जिनप्रभा स्तुतिपदानि जैनर्द्धिः ।
हरिमुख्या देव्योऽमूर्जिना देवातिशयरूपाः ॥ १२६

[मन्त्रोक्तय. —]

महती बृहती उक्ता न्यासीति चतुर्विधेह मन्त्रोक्तिः ।
महती स्वपाठसिद्धा बृहती चाल्पजपबहुसिद्धिः ॥ १२७

[मन्त्रोक्तिलक्षणम् —]

उक्ताऽथ गौतमी सा जाप-तपोऽर्चाऽत्र पूर्वभृद् यावत् ।
न्यासीत्येकत्र पदे बहुदेवीनामविन्यासः ॥ १२८

[गुरुलक्षणम् —]

अर्हन्मेरुस्मरणात् तद्रूपो गुरुरतश्च [1]तच्छिष्यः ।
चतुरनुयोगी गणभृत् तीर्थानुच्छेदहेतुः स्यात् ॥ १२९

[शिष्यलक्षणम् —]

कुलशुद्धो व्रतनिष्ठो बहुशः षट्त्रिंशता गुणैर्युक्तः ।
जिन-गुरुभक्तः शिष्यो योग्यस्तन्मन्त्रराजस्य ॥ १३०

[मुद्रापञ्चकम् —]

पूर्वं मुद्रापञ्चकमाह्वान-स्थापने ससंनिधिके ।
सम्यग्निरोधमवगुण्ठनमिति तल्लक्षणं वच्मि ॥ १३१

[आह्वानादिमुद्रापञ्चकलक्षणम् —]

आह्वानं मस्तकाञ्जलि संस्थाप्यमवाङ्मुखेऽञ्जली ध्येयम् ।
ऊर्ध्वाङ्गुष्ठे मुष्टिद्वन्द्वे ध्येयाग्रतस्तृतीयं तु ॥ १३२

अङ्गुष्ठमध्यमुष्टी निरोधनं ध्येयदिक्षु चतसृषु च ।
ध्यातुस्तर्जन्यङ्गुलिभ्रमतः स्यात् तदवगुण्ठनम् ॥ १३३

1 तच्छिष्ये A ।

[मुद्रापञ्चकस्य फलम् —]

आद्याऽऽह्वयति ध्येयं द्वितीयका स्थापयत्यदः पुरतः ।
संनिधयते[1] तृतीया निरुणद्धि तदग्रतस्त्वपरा ॥ १३४

अवगुण्ठनतो ध्येयं ध्यातुः परतो न याति कुत्रापि ।
ध्यानविसर्जनहेतोरञ्जलिरन्त्यो नमन्मौलिः ॥ १३५

ध्येयस्य विषयं मुद्रापञ्चकं त्विदमीरितम् ।
संप्रदायादिहान्येऽपि भेदास्तत्र न मूढता ॥ १३६

सौभाग्य-सुरभिमुद्रे प्रवचन-परमेष्ठिमुद्रिकाञ्जलयः ।
ध्यानविधौ गुरुदर्शितरीत्या ज्ञेयाः सदैवाद्याः[2] ॥ १३७

आद्या वश्य-क्षोभे सुरभिः शान्ते तृतीयका ज्ञाने ।
परमेष्ठी सर्वार्था अञ्जलिमुद्राऽऽत्मसेवायै ॥ १३८

[मन्त्र-विद्या-प्रस्थानलक्षणम् —]

आप्तुमिष्टे कर्मणि मन्त्रो [3]विद्योच्यतेऽर्चनाकाले ।
प्रस्थानं मोक्षार्थे पीठं पीठाधिपो मेरुः ॥ १३९

['ॐ ह्रीं' श्रीं' 'बीजाना फलम् —]

सर्वत्र स्तुत्यादौ प्रणवाः स्व-परेषु शान्ति-तुष्टिकृते ।
माया वश्य-क्षोभे लक्ष्मीर्ज्ञाने धनकृद्यात्री ॥ १४०

[युगपद्बीजत्रिकं न प्रयोग्यम् —]

युगपत्त्रयं तदादौ न स्यादिति बीजसङ्गतं ध्यानम् ।
निर्बीजं मोक्षकृते एवं [4]विद्या सदारम्भे ॥ १४१

मेरुमुखे एतत्त्रयमिच्छन्त्यपि केचिदस्तु [5]सर्वद्वयं ।
गुरुभिः सकले मन्त्रे प्रणवत्रितयं परं कथितम् ॥ १४२

द्वादशपदकचतुष्कं मध्ये चैकं द्वि-षडस्रयन्त्रमिदम् ।
सप्तानां वर्गोऽभूत् पदेषु संख्याऽक्षराणां तु ॥ १४३

1 °यति तु° J । 2 °आद्या J । 3 विद्योचते । 4 विद्यापदारम्भे A ।
5 सर्वीयें J ।

[प्रथमा द्वादशपदी —]

"रागाइरिउजईणं जए जिणाणं नमो महं होइ ।
एवं ओहिजिणाणं परमोहीणं तहा तेसिं ॥ १४४

"एवमणंतोहीणं अणंताणंतोहिजुयजिणाण नमो ।
सामन्नकेवलीणं भवाभवात्थाण तेसि नमो ॥ १४५

"उग्गतवचरणचारीणमेवमित्तो नमो नमो होइ ।
चउदस-दसपुव्वीणं नमो तहिकारसंगीणं ॥" १४६

विद्याऽङ्गर्भितेऽस्मिन् सद्गुरुविज्ञाततादृग्वरणे ।
षष्ठीबहुवचनान्ते नमःपुरो[1] बीजरहिते च ॥ १४७

पञ्चाद्रि-नवक-नवका रुद्राः षड्-नन्द-पङ्क्ति-भान्वङ्काः ।
सप्ताष्टौ द्व्यधिकशतं प्रथमार्कपदेऽक्षरैः संख्या ॥ १४८

[द्वितीया द्वादशपदी —]

"सव्वेसिं एएसिं एवं विहियां अहं नमोक्कारं ।
जमियं विज्जं पउंजामि सो मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥" १४९

त्रि-त्रि-चतुर्द्विकमेकं द्वि-द्वि-चतुश्चन्द्र-चन्द्र-युग्म-युगाः ।
एवं द्वादशपदकैरेकोनत्रिंशदक्षरकाः ॥ १५०

मागक्षरसंयोगादेक-त्र्येकमिहाक्षरा जिनाङ्कपदैः ।
विद्यापीठं प्रथमं प्रस्थानं सर्वकार्यकरम् ॥ १५१

स्नानाङ्गराग-वसनोज्ज्वल-पुष्पमाला
कोटीर-पुण्ड्मथ कुण्डलयुग्मकं च ।
ग्रैवेयमङ्गदयुतं वरहारमर्क-
संख्यैः पदैर्वपुषि भावय सूरिमन्त्रे ॥ १५२

आद्यस्तुतिपदैरिति शेषः ॥

---

1 पुरः A ।

[तपोविधिः —]

निरशनमेकं रूक्षान्नपञ्चकाचाम्लकं विकृतिवर्जम् ।
पञ्चदिनान्याचाम्लं निर्विकृतेः पञ्चकाचाम्लम् ॥ १५३

निर्विकृतिश्चानशनं मान्ते एकाधिविंशतिदिनानि ।
एवं कोटयंशतपः प्रथमप्रस्थानसिद्ध्यै स्यात् ॥ १५४

निद्रा-प्रमाद-विकथावर्जं प्रतिदिवसमस्य जपः ।
अन्नादिलाभशान्त्यै भानुसहस्रैर्वचांसि सिद्ध्यै ॥ १५५

[वाणीदेवीस्वरूपम् —]

परमेष्ठि-गुरुडमुद्रायुगेन जापोऽस्य देवतेन्दुनिभा ।
पुस्तकमभयं मुक्तास्रजं वरं तन्वती भुजचतुष्के ॥ १५६

हंसेऽम्बुजे निविष्टा वाग्बीजेऽथान्तरात्महंसे वा ।
ब्राह्मीव पुण्डरीकं सरस्वती गौतमं नमति ॥ १५७

गौतमनन्ता देव्या पुत्रदत्ता बीक्षितः प्रदत्तवरः ।
पञ्चमहाव्रतनिष्ठो युगप्रधानागमो भवति ॥ १५८

[ध्यानविधिः —]

यदिवा चतुरधिकदले नाभिसरोजे पदानि तावन्ति ।
विन्यस्यान्तः श्रीमहावीरं श्रीगौतमं देवीम् ॥ १५९

ध्यायति तस्य जिनेन्द्रः स्वीयपदं गौतमश्च गणभृत्त्वम् ।
देवी च श्रुतकेवलिभावं निर्विघ्नमुपदिशति ॥ १६०

[इति प्रथमप्रस्थानविधिः ।]

*

[तृतीया द्वादशपदी —]

"पैणवो नमो भगवओ बाहुबलिस्सेह पर्ण्हसमणस्स ।
ॐ वग्गुं वग्गुं तह निवग्गुमग्गंगयस्स तहा ॥ १६१

"सुमणे सोमणसेवि य महुमहुरे जिणवरे नमंसामि ।
इरिकाली पिरिकाली सिरिकाली तह महाकाली[1] ॥ १६२

[चतुर्थी द्वादशपदी —]

"किरियाए हिरियाए य संगए तिविहकालियं विरिए ।
सुहमाहप्पं सुत्ति साहिंते साहुणो वंदे ॥ १६३

"ॐ किरिकिरिकालिं पिरिपिरिकालिं च सिरिसिरिकालिं ।
हिरिहिरिकालिं दुविहं साहिंतो आयरियकालिं ॥ १६४

"किरिमेरुं पिरिमेरुं सिरिमेरुं तह य होइ हिरिमेरुं ।
आयरियमेरुपयमवि साहिंतो सूरिणो वंदे ॥" १६५

चतुर्थं द्वादशमिति पदम् ॥ स्वाहापदं च मान्ते इति, पदान्येकोनपञ्चाशत् ॥

त्रि-चतुः-पञ्च-षडष्टौ त्रि-चतुर्भूतानि वारिधिचतुष्कम् ।
त्रिद्वादशकेऽक्षरसंख्या स्याच्चतुरधिकपञ्चाशत् ॥ १६६

वारिधि-युगाद्रि-षट्त्रिकदशाङ्क वेदाब्धि-वार्धि-युगषट्कम् ।
द्वादशकेऽक्षरसंख्या सर्वाग्रं पञ्चषष्टिरभूत् ॥ १६७

स्वाहेत्येकपदयुतैः सप्तकवर्गस्तदक्षरैः सर्वैः ।
श्लोकाः सप्ताष्टाधिकविंशतिर्वर्णा गुरोर्मन्त्रः ॥ १६८

सूर्यारचक्रयन्त्रे युगकृत्वो लिखितसूर्यसंख्यपदैः ।
अन्तः स्वाहेत्येवं निजगुरुभिर्दर्शितो मन्त्रः ॥ १६९

प्रस्थानरीतिरधुना त्रि-द्वादशकेऽष्टभिः पदैराद्यैः ।
विद्या-महादिपीठं प्रस्थानमिदं द्वितीयं स्यात् ॥ १७०

[द्वितीयप्रस्थानाधिष्ठात्री देवी —]

एतस्याधिष्ठात्री शिखरगृहा मानुषोत्तरनगस्य ।
गौतमभक्तिर्दशशतकरा त्रिभुवनेश्वरी देवी ॥ १७१

१ महकाली A ।

२

[जापविधिः —]

जप्त्वाऽऽद्यप्रस्थानं पूर्वं जापोऽस्य षोडशसहस्रः ।
पीतध्याने योन्याख्यमुद्रया वश्य-सौभाग्यम् ॥ १७२

एकाधिविंशतिमसौ त्रिसन्ध्यजापेऽथ वश्यकृद् यदिवा ।
शश्वदिहाष्टाधिशतं जप्तो लाभप्रदो विशेषेण ॥ १७३

अस्यान्तःप्रथमपदैश्चतुर्भिरादेशदा सितध्याने ।
आधाय सुरभिमुद्रां विधा जपेह षोडशसहस्राः ॥ १७४

निजदेशे जयहेतुर्जयेति विजयाऽन्यदेशजयदाऽसौ ।
अपराजिता च शत्रोरपराजयेत्यमूर्देव्यः ॥ १७५

[तपोविधिः —]

उपवासो रूक्षान्नं आचाम्लत्रितयमपरसचतुष्कम् ।
आचाम्लमपरयुगं उपवासद्वयधिकदशदिवसाः ॥ १७६

[द्वितीयप्रस्थाने एव विशेषमन्त्रदर्शनं यथा —]

'ॐ ह्रीँ बाहुबलि-महाबाहुबलिपदात् तु गिरि-महागिरितः ।
वीरादि-बाहुबलये स्वाहा' मन्त्रः सितनिपट्टे ॥ १७७

आलिख्य सुगन्धिदलैः सूर्यसहस्रैस्तु जातिकुसुमानाम् ।
जप्तः प्रश्ने दक्षिणबाहुस्फुरणे शुभं प्रदुः ॥ १७८

आलिख्य पादुके द्वे परतो वदने सचन्द्रचन्दनतः ।
सत्पट्टे बाहुबलेः सितपत्रकुसुमैः समभ्यर्च्य ॥ १७९

उत्सर्गे एकशतीं 'ॐ क्रिरिक्रिरि लम्बबाहुबल नमः ।'
जप्त्वा शीर्षे कृत्वा शयने च शुभाशुभादेशः ॥ १८०

॥ इति द्वितीयप्रस्थानविधिः ॥

*

तृतीयप्रस्थानविधिः ।

त्रि-द्वादशकेऽन्त्यचतुःपदयुक्ताग्रेऽर्हन्मुख्यपदयुगतः ।
पदपट्कादुपविद्यापीठं प्रस्थानमपरं तु ॥ १८१

[तपोविधि —]

उपवासो रूक्षाम्लान्यष्टावाचाम्लपञ्चकं रूक्षम् ।
सप्ताहाद् वाऽऽचाम्ले रूक्षयुगं निरशनं प्रान्ते ॥ १८२

[ध्यानं, तत्फलं च —]

पञ्चाधिविंशतिदिनान्यत्रापि तपसि पूर्ववद् ध्यानम् ।
हैणसुरं नहि दृश्यं मौनं स्थानेषु पञ्चसु च ॥ १८३

जातीकुसुमसहस्रद्वादशजापे सरस्वती वरदा ।
उपवासेऽष्टोत्तरसहस्रजापान्निशि स्वप्नः ॥ १८४

अरुणध्यानेनारुणकुसुमैर्गिरिसुद्भवा नृपसहस्रा ।
जापेऽस्य राजवश्यं त्रैलोक्यातिशयसंपत्तिः ॥ १८५

[तृतीयप्रस्थानाधिष्ठात्री देवी —]

एतस्याधिष्ठात्री पद्मह्रदे वसति देवी श्रीः ।
विजया-जया-जयन्ती-नन्दा-भद्रासहोपान्ता ॥ १८६

सर्वाङ्गे भूषणधरा सकलेन्द्रविमोहिनी निधिभृद् ।
गौतमभक्तिर्गौतममन्त्रध्यातुर्दिशति लक्ष्मीम् ॥ १८७

॥ इति तृतीयप्रस्थानविधिः ॥

*

चतुर्थप्रस्थानविधिः ।

[पञ्चदेवाद्रिरहस्यम् —]

चतुरर्कपदान्तर्या पुनरुक्ताक्षरयुगाऽत्र पञ्चपदी ।
मन्त्रादिपीठमेतत् तुर्यं प्रस्थानमामाति ॥ १८८

[तपोविधि —]

उपवासो रूक्षाशनपञ्चकमाचाम्लमनशनं चाष्टौ ।
दिवसास्तपसि प्राग्वद् ध्यानं गुरुगौतमे पूजा ॥ १८९

[चतुर्थप्रस्थानाधिष्ठाता देवः —]

षोडशसहस्रयक्षाधिपतिर्विंशतिभुजोऽस्य तु स्वामी ।
गणिपिटकयक्षराजोऽणपणपन्नीसुरीसहितः ॥ १९०

[जापविधिः, तत्फलं च —]

परमेष्ठिमुद्रयाऽसौ जापात् षोडशसहस्रतः सिद्धः ।
मातर्जलगण्डूषान् सप्त त्यक्त्वा निजपदाधः ॥ १९१

चम्पित्वा वैरिवपुर्ध्यानेऽथाङ्गुष्ठमुद्रयाऽङ्गुष्ठात् ।
व्यस्तं त्रिसन्ध्यमष्टाधिकशतजापे मुखस्तम्भः ॥ १९२

तथा,

येन धृतस्तस्याख्यां विलिख्य कोष्ठेऽथ वामपादाधः ।
मुष्टिद्वयमुद्राभृत् त्रिसन्ध्यजापोऽस्य बन्दिमोक्षाय ॥ १९३

मेरुमयमन्त्रराजोऽधिष्ठातारोऽस्य भान्ति सर्वेन्द्राः ।
आचाम्लान्यथ षोडश निरन्तरं पूर्ववद् ध्यानम् ॥ १९४

पञ्चमस्थानतपः प्रत्येकं शक्तितश्च युगपद् वा ।
सुयतेरेतद्ध्यानात्रहितहृदो यान्ति तपसि दिनाः ॥ १९५

शुक्लध्याने जापः[1] प्रवचन-परमेष्ठिमुद्राभ्याम् ।
लक्षं त्रिलक्षमथवा गौतम इव सर्वसिद्धिपदम् ॥ १९६

सर्वार्हज्जन्मविधि-स्नात्रे हेतुश्च मेरवः पञ्च ।
तेनेह मेरुशब्दादर्हन् सज्ञानकल्याणः ॥ १९७

समति-श्रुतावधि-मनः-केवलमिति मेरुपञ्चकं क्रमतः ।
शान्तिर्ऋद्धिर्वश्यं क्षोभो मुक्तिश्च बन्दिमोक्षश्च ॥ १९८

मेरुध्यानाद् बन्दिमोक्ष इत्यर्थः ।

" प्रणवोदरेऽरिमूर्ति ऐँ श्रीँ ग्रैँ ह्सौँ किरिमि-पवन-नमः "।
मन्त्रं विलिख्य वलये 'फो ह्सौँ प्रणवैः'-क्रमोत्क्रमतः ॥ १९९

---

1 बाह्ः J ।

जापोऽष्टाधिसहस्रैः[1] सितपत्रैर्निरशनत्रयं यदि वा ।
आचाम्लत्रयमित्थं रुष्टमरिं शमयति नृपं वा ॥ २००

" प्रणवान्तं वश्यवपुः ऐं" श्रीं सिरिमेरुतो मरुद्-व्योम " ।
श्रीखण्डेन लिखित्वा सितपत्रैः सहस्रपरिजापः ॥ २०१

परिजप्तपत्र-फल-कुसुमदानतो भर्तृवश्याय ।
मध्याङ्गुल्याः पर्वणि तृतीयके त्र्यक्षरो जापः ॥ युग्मम् ॥ २०२

कार्तिक्यामाद्यां वा राकायां निरशनं विधायादौ ।
द्वासप्ततिराकान्ते द्व्यधिसप्ततिनिरशनैः क्रमतः ॥ २०३

सौधर्मेन्द्रासनदक्षिणपादाधः[2] स्वातिधिष्ण्य-दृग्रात्रौ ।
वज्रासनेन जापोऽधिमेरु यदिवेत्यमावास्याः[3] ॥ युग्मम् ॥ २०४

प्रथमपदस्थाने वा स्तुतिपदसंख्यं च निरशनविधानम् ।
मुदा आनुपूर्वियुगादष्टाधिसहस्रपरिजपात् सिद्धिः ॥ २०५

पञ्चमस्थानांशैः कोटचंशः फलद एव विषमांशः ।
मध्यफलस्तु समांशो शुरुक्रमादंशगणनमन्वेष्यम् ॥ २०६

लग्नस्यार्चाकाले विद्यालग्नेऽथ मेरुमन्त्रांशाः ।
षोडश देया यस्मादेते तीर्थान्तमनुयान्ति ॥ २०७

गौतमकेवलिनोक्ता एकादशमेरवः श्रुतधरैस्तु ।
दश वज्रेण नवैते नागेन्द्राद्यैर्नवोदिर्पश्चान्ताः ॥ २०८

अष्ट-नवव्युच्छित्तिर्नागेन्द्राः सप्त वैधिकाः षडमी ।
चान्द्राः पञ्च-मुनि-नगा....मया परम् ॥ २०९

द्वि-त्र्यधिक-दशै-गजेशैः-जिनैः-रदैःसंख्यलब्धिपदी ।
दृष्टैकोना पूर्णा चत्वारिंशद् दशैःसमेताः ॥ २१०

॥ इति श्रीसिंहतिलकसूरिदर्शित-
मन्त्रराजरहस्ये देवाद्रिपञ्चकरहस्यम् ॥

*

1 °सैः शत J । 2 °णपदाध° A । 3 वास्याम् J ।

[सप्तदेवादिरहस्यम् —]

त्र्यधिकदशलब्धिपदैर्मुनिमेरुभिरथ दर्शयामि मन्त्रविधुम् ।
वलयाकृत्या लेख्या पञ्चमस्थानीह वलयपञ्चकतः ॥ २११

तथाहि,

" आइम्मि इक्कपणवो नमो जिणाणं च ओहि य जिणाणं ।
परमोहिजिणाण तहा नमो य सव्वोहि य जिणाणं ॥ २१२

" तहऽणंतोहिजिणाणं अणंताणंतोहिजुयजिणाण नमो ।
सामन्नकेवलीणं भवाभवत्थाण तेसि नमो ॥ २१३

" उग्गतवचरणचारीणमेवमित्तो नमो नमो होइ ।
चउदस-दसपुव्वीणं नमो तहिक्कारसंगीणं ॥ २१४

" सव्वेसिं एएसिं नमोक्कारं तहा अहं किच्चा ।
जमियं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥ " २१५

पट्-सप्त-नवाष्ट-नवैकादश-नव-नन्द-धर्म-रवि-नवकम् ।
सप्ताष्ट-त्रि-त्रि-चतुर्द्विकैके-युगे(द्विकैयुगैके)-युग्म-चतुरेकाः ॥ २१६

ऐक-द्वि-चतुर्युग्मं प्रथमस्थानरस-युगपदानाम् ।
वर्णैर्भूतयुगर्त्विः संख्या देव्यादिकं प्राग्वत् ॥ २१७

स्नान-विलेपन-वासो-माला-कोटीर-तिलक-कुण्डलकम् ।
ग्रैवेयं श्रीवत्सो हारः केयूरयुग्ममाद्यपदैः ॥ २१८

" पणवो नमो भगवओ बाहुलिस्सेह 'पण्णसमणस्स ।
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु च सुमण-सोमणसे ॥ २१९

" महुमहुरे ॐ इरियाए "किरियाए तहेव "गिरियाए ।
"पिरियाए "सिरियाए "हरियाए आयरियाए स्वाहा । " २२०

शैलोक्ष-रसेन्द्रिय-पट्-त्रि-चतुः-पञ्च-द्रवानि युगपट्कम् ।
द्वे प्रस्थानेऽमुष्मिन् द्व्यधिकसप्ततिवर्णपरिपाटी ॥ २२१

---

1 पण्हस° J ।

मधुमधुरजिनानन्तरमाये तीर्थान्तरे सुधर्माद्यौ ।
'इरि' शब्दात् तीर्थान्तरभवसल्लब्धिसूरिविन्यासः ॥ २२२

'किरि' सद्द्रव्यपदे 'गिरि' सर्वगुणाः 'पिरी'ति पर्यायाः ।
'सिरि हिरि आयरिय'पदोक्तेरुत्पत्ति-ध्रौव्य-विगमवचः ॥ २२३

द्रव्यं गुण-पर्यायोत्पत्ति-ध्रुव-विगमकलितमिह वेत्ति ।
अर्हन्निव तीर्थान्तरभावी सूरिः प्रवचनाय ॥ २२४

प्राग्वद् देवीजापाद्यत्रापि यतेस्तथैव निर्दिष्टौ ।
'पण्हिसमणेत्ति स्वप्ने समग्रमेतत् सुभग-वश्ये ॥ २२५

'पणवो इरि-किरि-गिरि-सिरि-हिरि-पिरि-आयरियकालि-महाकालि ।
पवर्णं गयणं' तइए पत्थाणे देविविन्नासो ॥ २२६

भूताऽम्बुधि-पञ्चैक-षड्-वेदै-युगैरेक्षरास्तु शैलगुणाः ।
त्रिमस्थाने लक्ष्मीर्देवी यदिवा महाकाली ॥ २२७

'इरि किरि' चक्रैकध्वजा 'गिरी'ति रसै-भूतदिक्कुमार्योऽथ ।
'सिरि हिरि' नन्दा भद्रा जया च विजयाऽपराजिया(ता) ॥ २२८

शासनविद्यादेव्यः 'पिरी'ति 'आयरियकालि' जिनदेव्यः ।
²'महकाली' सद्वृत्त्य च गत्युपदेष्ट्री विरोधिशान्तिकरी ॥ २२९

'ॐ इरिइरि-किरिकिरि-गिरिगिरि-पिरिपिरि-सिरिसिरि-हिरिहिरिकालि ।
आयरियकालि-पवणो गयणं' तह मंतपीढम्मि ॥ २३०

शैलै-रसैपट्रैक-युग्मं पदाक्षरैः पञ्चवोर्दिसंख्याऽभूत् ।
तुर्ये मन्त्रात् पीठे जापाधिष्ठायकं प्राग्वत् ॥ २३१

देवाद्रिसमानपदैः धात्पिदैर्भाव्यमत्र तत् सत्यम् ।
न्यूनाधिकैरपि तथा गुरुवशतस्तत्र न भ्रान्तिः ॥ २३२

'इरिइरि-किरिकिरि' कल्पाधिपतिपदं 'गिरिगिरी'ति भुवनेन्द्राः ।
'पिरिपिरि' च वानमन्तरनाथाः 'सिरिसिरि' च चन्द्रार्काः ॥ २३३

1 पन्हिसमें' J । 2 महाकाली J ।

'हिरिहिरि' वरगणिपिटकप्रमुखेन्द्रसमानदेवविन्यासः ।
'आयरि' लोकान्तिकसुरविन्यासो ध्यानदृश्यवपुषोऽमी ॥ २३४

'तपोऽधिष्ठायकादि प्राग्वत् ॥

'पणवो माया-लच्छी-ईरि-किरि-गिरि-पिरि-सिरि-हिरि-आयरिय ।
मेरुपयं' सव्वत्थवि पज्जंते मंतरायम्मि ॥ २३५

त्रिक-युगपट्कं-रस-युग्मपदाक्षरैर्भूतलोकसंख्याऽत्र ।
सर्वपदान्यष्टरसा वर्णा युग-लोक-जैनरत्नमिताः ॥ २३६

श्लोका दश वर्णास्तु स्वरसंख्या सूरिमन्त्रराजस्य ।
सर्वेन्द्रा अधिपतयः प्राग्वज्जापस्तपश्चापि ॥ २३७

एष विशेषः प्रागुक्तसुरीपूज्या जिनाश्रया देव्यः ।
'इरि'तः श्रुतदेव्यः 'किरि'तोऽभयदा 'गिरी'ति निर्वृतिदा ॥ २३८

'पिरि'तोऽत्र शान्तिदेव्यः 'सिरि-हिरि' श्री-ह्री स्वनामफला ।
धृति-कीर्ति-बुद्धि-लक्ष्म्यो जम्भा-मोहादयश्चात्र ॥ २३९

'आयरि' यल्ब्धा देव्य एता उत्सर्गसंस्मृतेः साक्षात् ।
तीर्थान्तरेषु साधूपदिष्टकार्याणि तन्वन्ति ॥ २४०

तेन गुरुर्नन्द्यादावुत्सर्गे वितनुतेऽयमेकस्याः ।
सर्वासामिह न स्यात् क्रमशः श्रुतदेवतादिफलम् ॥ २४१

सङ्घे श्रुते तपस्यपि महत्त्वमथ दुष्टदेवतो रक्षा ।
शैल-पुर-चैत्यरक्षणमष्टाङ्गनिमित्तविज्ञानम् ॥ २४२

सर्वर्द्धिदा श्रीः ह्रीः क्षुद्रोपद्रवविनाशिनी सङ्घे ।
आसां तपो निरसनं 'प्रणव-ह्रीं' जाप उत्सर्गे ॥ २४३

'इरि'शब्दाच्च्यवनमहः 'किरि' जन्ममहो 'गिरि' नृपपदर्द्धिः ।
'पिरि' दीक्षाकल्याणं 'सिरि' कैवल्यमथ समवसरणम् ॥ २४४

'हिरि'तस्त्रिजगत्पूजा 'आयरि' संघः समोसृपदलक्ष्मीः ।
एतद्रूपो ध्येयः श्रीवीरो मन्त्रराजो वा ॥ २४५

---

1 तस्याधि° J ।

दिग्मात्रमियं व्याख्या सम्यग् जानन्ति पूर्वविद एताम् ।
यस्मादस्य स्मरणात् त्रिभवे शुद्धिस्त्रिशुद्धस्य ॥ २४६

षष्ठे वलये चतुरधिविंशतिजिनमूर्तयः स्वलक्ष्मयुताः ।
सप्तमके तावन्त्यो विद्याः स्युर्वर्द्धमानाद्याः ॥ २४७

अन्तश्च वीरमूर्तिः 'सुमणे-सोमणस' नाम चमरधरौ ।
पादाधो ग्रहनवकं दक्षिणतो गौतमो भगवान् ॥ २४८

मूर्तिर्दक्षिणकोणे ऊर्ध्वे देवी सरस्वती वामे ।
लक्ष्मीरधश्च वामे गणिपिटकाख्यः स यक्षेन्द्रः ॥ २४९

दक्षिणतो मानुषनगशिखरे त्रिभुवनविभुलक्ष्मद्देवी ।
आत्मगुरुरात्ममूर्तिः सौधर्मेन्द्रादयो यथायुक्ति ॥ २५०

यक्षस्य च पणपक्षीनाम्नो निकटेऽथ यक्षिणीनग्ना[1] ।
मुरकलकेशाऽऽच्छादितपृष्ठिः सत्फलितवृक्षवले ॥ २५१

दक्षिणकटीस्थ-दक्षिणपाणिर्वामकरमोदकसपात्रा ।
'ॐ पाशाङ्कुश-माया सयक्षिणी नमः' इति मन्त्रः ॥ २५२

करजापे माग्लक्षश्चैको जातीकुसुमानि सहस्राः ।
दश होमश्च दशांशः सिद्धा सत्पुण्यफलदा स्यात् ॥ त्रिभिर्विशेषकम् ॥ २५३

इति श्रीसिंहतिलकसूरिविरचिते
मन्त्रराजरहस्ये
सप्तदेवादिरहस्यमिदं प्रदर्शितम् ॥

*

स्तुतिपदी(३२-२४)रहस्यम् ॥

द्वात्रिंशतमुत चतुरधिविंशतिमादौ विधाय सल्लब्धिपदीम् ।
प्रागुक्तमेव शेषं गुरुवशतः किञ्चिदन्यदपि ॥ २५४

"जिण-ओहि-परमोहि-अणंतोहि-अणंताणंतोहिजिणे ।
केवलि-भवत्थकेवलि-अभवत्थ य केवलीणं च ॥ २५५

1 °नीलमा A ।

"उज्जुमई विउलमई वेउव्वियलद्धि-सव्वलद्धीणं ।
पण्णासमणाण[1] तहा तह जंघाचारणमुणीणं ॥ २५६

"विज्जासिद्धाण तहा आगासगामीण तह य निच्चं पि ।
आमोसहि-विप्पोसहि-खेलोसहि-जल्लमोसहीणं च ॥ २५७

"सव्वोसहि-आसीविस-दिट्ठिविसाणं च तह य निच्चं पि ।
वयणविस-तत्तलेसाण पणमिमो सीयलेसाण ॥ २५८

"चउदस-दसपुव्वीणं इक्कारसअंगसुत्तधारीणं ।
संभिन्नसोयाणं दुवालसंगसव्वसिद्धाण ॥ २५९

"उग्गतवचरणचारीण बत्तीस थुइपमाणमिणं ।
आइम्मि नमो ॐ ह्रीँ पढमपया छट्ठीबहुवयणं ॥ २६०

"सव्वेसिं एएसिं एवं किच्चा अहं नमोकारं ।
जमियं विज्जं [2]पउंजामि सा मे विज्जा [3]पसिज्झउ स्वाहा ॥" २६१

पञ्चाद्रि-नन्द-नयकं रुद्राः पण्णव-दशाद्रि-गज-नवेकम् ।
सप्ताष्ट-दशं[4]-भयाष्टक-नवपञ्चैक-सप्त-शैल-गजाः ॥ २६२

[5]सप्त-भय-नन्द-शैलाः सूर्याष्टाकद्वयं मणव-माया ।
सर्वत्रादावपि युग-रसाब्धि सर्वेऽक्ष-वह्नि-गुणाः ॥ २६३

शेषशशि-लोकवर्णैः त्रिशती-षट्-षष्टिश्च चैव श्लोकाः ।
एकादश-चतुरधिदशवर्णा द्विगुणपदसंख्या ॥ २६४

"खीरासव-महुआसव-अमयासवलद्धियाण पत्तेयं ।
अक्खीणमहाणसिलद्धियाण संभिन्नसोयाणं ॥" २६५

"तत्तो पयाणुसारि य लद्धीणं तह य बीयबुद्धीणं ।
कुट्ठबुद्धीण अट्ठ य सव्वपया हैं नमो पुव्वि ॥" २६६

"जिण-ओही आरब्भा वेउव्वियलद्धि जाव इक्कारो ।
चउदस-दसपुव्वीणं तेय-वयण-इक्कारसंगीणं ॥" २६७

1 पण्हास° J । 2 पउजे J । 3 पसीयउ J । 4 °दशहया° A । 5 सप्तहय° A ।

एए चउव्वीसपया नायव्वा परमक्खरिसंतम्मि ।
मायावम्बविरहिए नूणं सुमरिज्जए निच्चं ॥ २६८

"सव्वेसिं एएसिं किच्चा अहं नमोकारं ।
जमियं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा [1]पसिज्झउ स्वाहा ॥" २६९

नव-दश-शून्यैकाऽक्षौ गजाङ्क-भय-शैलतः पदाएकजाः ।
वर्णा द्विनगा एकादशपद्यां स्युर्नवतिवर्णाः ॥ २७०

नन्दाद्रि-रवि-नगाएकमिति पञ्चपदेषु गुण-युगा वर्णाः ।
प्रणवा जिनमाः शेषाः पदवर्णाः शशि-गुणमसिताः ॥ २७१

सर्वाक्षरसंयोगाद् द्विशती पञ्चधिकाः श्लोकाः ।
चतुरक्षराधिकाष्टावाद्यप्रस्थानके ज्ञेयाः ॥ २७२

"पणवो नमो भगवओ बाहुबलिस्सेह पण्णसमणस्स ।
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु सुमण-सोमणसे महुमहुरे स्वाहा ॥" २७३

र्पक्ष-रस-पञ्च-पावक-गुण-युग-भूताक्षरैः पयोधि-गुणाः ।
वर्णा द्विप्रस्थाने देवी स्वप्नादिकं प्राग्वत् ॥ २७४

"इरिकाली[2] किरिकाली पिरिकाली हिरि य कालि-मरु-गयणं ।"
तइयं पत्थाणमिणं अट्ठारस अक्खरा तत्थ ॥ २७५

'इरियाए किरियाए पिरियाए सिरियाए तह य हिरियाए ।
कालि-महाकालि' तुरियं उपविज्जा अक्खराइ छव्वीसं ॥ २७६

'पणवो किरिकिरिकालि पिरिपिरि सिरसिरि हिरिहिरि आयरियकालि ।
मरुयं गयणं' मंडलपीढे वन्ना य[2] तेतीसं[3] ॥ २७७

"ॐ किरिकिरि ॐ पिरिपिरि ॐ सिरिसिरि ॐ हिरिहिरि ॐ आयरिय ।"
दुगुणमेरु इह मंते इगतीसक्खा एवं छपत्थाणा ॥ २७८

पञ्चप्रस्थानाक्षरयुग-गुण-भूमिर्द्विगुणपदकैर्वर्णाः ।
युक्ताः श्लोकाः पञ्चाधिकदश-हस्त्येकवर्णमिति ॥ २७९

1 पसीयउ J । 2 "काली गिरि" J । 3 तित्तीसं A ।

पञ्चमस्थानाक्षरयुग-गुणै-र्भूमिर्जिनाङ्कपदवर्णाः ।
युक्ताः श्लोका द्वादशवर्णा अष्टौ महामन्त्रे ॥ २८०

परमेष्ठिमुद्रयाऽसौ मन्त्रः सकलोऽपि हिमरुचिः श्वेतः ।
एकं लक्षं जप्तः शान्तिकृते,व्योमतो मुक्त्यै ॥ २८१

द्विमस्थानं पीतध्याने षोडशसहस्रकरजप्तम् ।
सौभाग्यमुद्रया यदि स्त्रीणां श्रीणां महावश्यम् ॥ २८२

त्रिमस्थानं जातीकुसुमार्कसहस्रजापतः सिद्धम् ।
सारस्वतं शुभाशुभमनुपदिशति निशि स्वप्नमध्ये ॥ २८३

तुर्यं मस्थानमिदं किंशुककुसुमसमानवर्णमिह ।
षोडशसहस्रजप्तं गिरिमुद्रातश्च वश्यकरम् ॥ २८४

पञ्चमस्थानपदीवर्णोद्भवधूमसंकुलं शत्रुम् ।
यो ध्यायति त्रिसन्ध्यं दूरात् तस्यारिरपयाति ॥ २८५

नगमन्त्रः कृष्णरुचिश्चक्रोधन्मुद्रया त्रिसन्ध्यमपि ।
अष्टाधिशतं मासं यावत् शत्रोर्ध्रुवं मृत्युः ॥ २८६

यद्वा,

दिक्-कालासन-मुद्रावर्णैरेवैकपदमपि ध्यातम् ।
तत् तत् करोति कार्यं शान्त्याद्यं शुद्धधर्मस्य ॥ २८७

रदनै-र्जिनैसमस्तुतिपदयुक्तः पञ्चामराद्रिभृन्मन्त्रः ।
वलयपट्केन दृष्टो मध्ये श्रीवीरमूर्तिधरः ॥ २८८

इति श्रीसिंहतिलकसूरिकृते
मन्त्रराजरहस्ये
३२/२४ स्तुतिपदीरहस्यम् ॥

षोडशस्तुतिपदीपूर्वं देवाद्रिपञ्चकरहस्यम् ॥

प्रथमं विद्यापीठम् ।

अथ षोडशस्तुतिपूर्वमस्थानषट्कसर्वपदैः ।
कल्याणत्रिकरूपं ध्यानं यत् तदधुना वक्ष्ये ॥ २८९

"जिण-ओहि-परमोही तहऽणंताणंतओहिजिणे ।
केवलि-भवत्थकेवलि-अभवत्थ य केवलीण च ॥ २९०

"चउदस-दसपुव्वीणं इक्कारसअंगि-कुट्ठबुद्धीणं ।
बीयाइमबुद्धीणं तहुग्गतवचरणचारीणं ॥ २९१

"गोयमसामिस्स महादाणस्स सुहम्मसामिणो तह य ।
सोलसपयाण पुव्विं नायव्वो ॐ नमो सद्दो ॥ २९२

"एएसिं सव्वेसिं एवं काउं अहं नमोकारं ।
जमियं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा [1]पसिज्झउ स्वाहा ॥" २९३

॥ इति प्रथमं विद्यापीठम् ॥

*

द्वितीयमुपविद्यापीठम् ।

"ॐ इरिइरिकालि किरिकिरिकालि पिरिपिरिकालि गिरिगिरिकालि ।
सिरिसिरिकालि हिरिहिरिकालि आयरियकालि स्वाहा ॥ २९४

समवसरणे पूजा, उच्छीर्षके स्वप्नं शुभाशुभोपदेशः ॥

"पणवो नमो भयवओ बाहुबलिस्सेह पण्णसमणस्स ।
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु सुमणे सोमणसे महु तहा महुरे ॥" २९५

॥ इति द्वितीयमुपविद्यापीठम् ॥

*

1 पउंजे J । पसीयउ J ।

तृतीयं चतुर्थं पीठम् ।

"इरिकाली किरिकाली पिरिकाली हिरि य कालि इरियाए ।
किरियाए सिरियाए हिरियाए कालि [1]महकाली ॥" २९६

॥ इति तृतीयं चतुर्थं पीठम् ॥

*

पञ्चमं षष्ठं प्रस्थानम् ।

"ॐ इरिइरि किरिकिरि पिरिपिरि सिरिसिरि हिरिहिरि ।
आयरियकालि पवणो गयणं गिरिमेरु पयपणगं ॥" २९७

॥ इति पञ्चमं षष्ठं च प्रस्थानम् ॥

*

[पञ्चप्रस्थानशब्दरहस्यम् —]

स्नान-विलेपन-माला-मुकुटस्तिलक कुण्डलद्वन्द्वम् ।
ग्रैवेयमङ्गदयुगं हारैः केयूरयुगलं च ॥ २९८

सितवस्त्रदान-दीक्षे" गणेचिन्ता षोडश स्तुतिक्रमतः ।
'एएसिं॰' गाथार्थात् त्रैलोक्यातिशयसौभाग्यम् ॥ २९९

'वग्गुवलि'तोऽथ केवलकल्याणं 'वग्गु वग्गु' सद्शोकः ।
तद्व'ग्गिवग्गु' सिंहासन'मपरपदे' च चमरधरौ ॥ ३००

'महुमहुरे' प्राकारो रत्नमयः सर्वपरिषदा[2] प्रथमः ।
'इरिकालि'पदचतुष्कात् सुवर्णशालो द्वितीयोऽथ ॥ ३०१

'इरियाए॰' पदषट्कात् राजतशालस्तृतीयको रम्यः ।
'इरिइरिकालि॰' रसपदाद् देवकृतातिशयसर्वस्वम् ॥ ३०२

'किरिमेरु॰'पद चतुष्काच्चतुर्मुखः 'पञ्चमात्' तु सद्धर्मम् ।
योजनगिरा दिशन्निह [3]सर्वं ज्ञात्वा जयं चान्तः ॥ ३०३

यद्विा नगपदवाद्धिश्चतुराननोऽत्र वीरोऽथ ।
पञ्चमगणभृन्मुख्यः सुधर्मनामा सगौतमः पुण्डरीकश्च ॥ ३०४

1 महाकाली J । 2 पर्षदा A । 3 सर्वज्ञाताऽत्र यन्त्रान्त J ।

ध्यायन्निति मन्त्रममुं महाव्रती विजितपवन-गगनमनाः ।
आत्मानं सर्वज्ञं पश्यति शिष्यं सुधर्मपदे ॥ ३०५

रस-गज-दश-दश-सूर्याः शैलाशा-रुद्र-दश-गजाः नवैकम् ।
सप्ताष्ट-त्र्यधिक दश-स्वरा नेत्र स्तुतिपदेष्वेषु ॥ ३०६

अक्षरसंख्या द्वीन्द्रिय-शशिनः[१५२] 'सव्वेसिं' इति मुखे वर्णाः ।
स्वाहान्ते एकगुणाः आद्यमस्थानके त्र्यशीतिर्शतम् ॥ ३०७

त्र्यक्ष-रस-भूत-लोका गुण-युग-पञ्च-युगपद-नवैकवर्णाः ।
प्रणव-नमो महुमहुरे स्वाहान्तं रस-गुणमिता ह्येते ॥ ३०८

हरिकाली हिरिकाली स्वाहान्तं चन्द्र-दिग्गजैर्मिताः ।
प्रत्येकं चतुरक्षरचतुःपदैः पीठमिदमपरम् ॥ ३०९

हरियाए महकाली स्वाहान्तं हस्ति-युगमिता वर्णाः ।
षट्पदपीठे तुर्ये पीठे कुत्रापि न स्वाहा ॥ ३१०

ॐ हरिहरिकाली स्वाहान्तं षड्भिः पदैः परं पीठम् ।
शैल रस-वार्धि-दश-युगपदवर्णैर्गुण-युगाः संख्या ॥ ३११

सप्रणव-मेरुपञ्चरूपदाक्षरैः पञ्चवार्द्धिभिर्नवभिः ।
नव-युगसंख्यावर्णाः पीठमिदं मन्त्रराजाख्यम् ॥ ३१२

सर्वमस्थानाक्षरसंयोगादद्रि-लोक-गुणवर्णाः ।
श्लोकद्वैशकं च वर्णाः सप्तदशेहास्य पीठे स्युः ॥ ३१३

[ॐकारनिष्पत्तिः —]

[1]अर्हद्देहाचार्योपाध्याय-मुनीन्द्रपूर्ववर्णोत्थः ।
प्रणवः सर्वत्रादौ ज्ञेयः परमेष्ठिसंस्मृत्यै ॥* ३१४

1 अर्हद्-देवाचा° A ।

*तुलना- अरिहंता असरीरा आयरिय उवज्झाय तहा मुणिणो ।
पचक्खरनिप्पन्नो ॐकारो पचपरमिट्ठी ॥७॥
— मानतुङ्गसूरिकृत-'नवकारसारथवण ।'

अथवा- निष्पन्न प्रथमो वर्णस्त्वर्हतामशरीरिणाम् ।
आचार्याणामुपाध्याय-मुनीनां प्रथमाक्षरैः ॥
— सागरचन्द्रसूरिकृत-मन्त्राधिराजकल्प, पटलः २, श्लो० २२ ।

अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय-मुनितत्त्वरूपमर्हन्तः ।
पूज्योपचार-देशक-पाठक-निर्विषयचित्तत्वात् ॥ ३१५

ज्ञात्वा त्रिशलासूनोर्जन्मस्नात्रं सदानविरतिमहः ।
केवलिमहिमेत्येवं कल्याणत्रयमत्र मन्त्रपदैः ॥ ३१६

इति षोडशस्तुतिपदीपूर्वं
देवाद्रिपञ्चकं
श्रीसिंहतिलकसूरिकृतं मन्त्ररहस्यम् ॥

*

त्रयोदशदेवाद्रिरहस्यम् ।

एक-गुणस्तुतिपूर्वं यदि वा नव-लोकैलब्धिपदपूर्वम् ।
षट्कोणतश्यधिदैशा देवाद्रिरहोऽथ वक्ष्येहम् ॥ ३१७

"जिण-ओहि-परमोही अणंतोहि-अणंतणंतोहिजिणो ।
केवलि-भवत्थकेवलि-अभवत्थ य केवलीणं च ॥ ३१८

[1]"उजुमई विपुलमई वेउव्वियलद्धि-सव्वलद्धीणं ।
पण्हासमणाण तहा जंघाचारणमुणीणं च ॥ ३१९

"विज्जासिद्धाण तहा आगासगामीण तह य निच्चं पि ।
आमोसहि-विप्पोसहि-खेलोसहि-जल्लओसहीणं च ॥ ३२०

"सव्वोसहि-आसीविस-"दिट्ठिविसाणं च तह य निच्चं पि ।
वयणविस-तेयलेसा पणमिमो सीयलेसाणं ॥ ३२१

"चउदस-दसपुव्वीणं इक्कारसअंगसुत्तधारीणं ।
तह य दुवालसअंगीण उग्गतवचरणचारीणं ॥" ३२२

इय इकतीससंखा लद्धिपयाणं तु पढमपत्थाणे ।
सिरिपुण्णचंदसूरीहिं* वन्निया पणव-मायजुया ॥ ३२३

"खीरासव-महुआसव-अमयासवलद्धियाण तह चेव ।
अक्खीणमहाणसिलद्धियाण संभिन्नसोयाणं ॥ ३२४

---

1 उज्जुमई J । * पूर्णचन्द्रसूरिकृता स्तुतिः परिशिष्टे द्रष्टव्या ।

"तत्तो पयाणुसारी संवीयबुद्धीण कुट्ठबुद्धीणं ।"
इगेतीसं पुव्वुत्ता अट्ठजुया इगुणचत्ता य ॥ ३२५

पणवो मायावन्नो पढमपयाइम्मि इत्थ अन्नेसु ।
सव्वेसु आइ पणवो मंतो सूरीण पढमथुइवलये ॥ ३२६

'सव्वेसिं एएसिं' एवम् ।

सैसाष्टौ दश-दशांक-सूर्याद्रि-दशाष्टमूर्ति-गज-नवैकम् ।
दश-दिग्गज-नेत्र-रुद्राष्टाङ्क-दशत्रितयं-रुद्र-दश-शैलाः ॥ ३२७

अद्रि-नेव-हस्ति-मंद-दश-गज-स्वरौ-दश त्रयोदश च ।
दश रुद्रत्रयं[1]-नवयुगर्मष्टाष्टौ सर्वलब्धिपदवर्णाः ॥ ३२८

एषां समग्रसंख्या नव-रस-लोकास्तु 'एसिं सव्वेसिं' इति ।
शशि-गुणाक्षरयुताश्चतुःशती प्रथमपीठतो वर्णाः ॥ ३२९

वलयाकृत्याऽऽलेख्या[1] यदिवा नृपदल-नभो-युगपददलेषु ।
एकैत्रिंशन्नव-गुणपदस्थितिः मातभणितयुता ॥ ३३०

"पणवो नमो भगवओ बाहुबलि पण्णासमणस्स" ।
"पणवो दुवारवग्गु-निवग्गु सुमणे तहेव सोमणसे ।
महुमहुरे इरिकाली किरि पिरि सिरि हिरिजुया काली ॥ ३३१

"ॐ इरियाए किरियाए पिरियाए तहेव सिरियाए ।
हिरियाए [2]कालिजुगं महकाली पवण-गयणं च ॥" ३३२

गुण-वेद-पञ्च-रस-मंद-जगदिन्दु-युगाग्नि-वाधि-युगलं च ।
भूत-गुण-द्विकं-वारिधि-पञ्च-चतुःपञ्चकं विपर्ययाः ॥ ३३३

वारिधिरसं-युग्ममथैकोनत्रिंशत्पदाक्षरैः प्रमितिः ।
गुण-चन्द्र-भूमिवर्णैः द्विमस्थाने वलयलेख्यम् ॥ ३३४

इरिइरि किरिकिरि पिरिपिरि सिरिसिरि हिरिहिरि पए पए कालि ।
आयरियकालि पवणो गयणमिणं तइयपत्थाणं ॥ ३३५

---

1 °लेख्य यदिवा J । 2 कलियुगं J ।

रसपट्क-युगं नगपदवर्णैदिग्गज-गुणप्रमाणमिदम् ।
वलयाकृत्या लेख्यं प्राग्वद् देव्यादि सर्वत्र ॥ ३३६

'ॐ ह्रीँ इरिमुरसेलो इरिमेरु तहेव किरिमेरु ।
किरिकिरिमेरु गिरिनग गिरिगिरिमेरु य पिरिमेरु ॥ ३३७

'पिरिपिरिमेरु सिरिनगो सिरिसिरिमेरु तहेव हिरिमेरु ।
हिरिहिरिमेरु ॐ ह्रीँ श्रीँ अर्हँ आयरियमेरू ॥ ३३८

'मम सर्वसिद्धिमुच्चैः कुरु कुरु पवनो नमो'ऽथ पट्कोणे ।
अन्तर्यद्दिश्च सृष्टया लेख्यं मध्ये तदन्त्यपदम् ॥ ३३९

रस-पट्-युगान्तरसाः पडेवं युग्मं समुद्र-देवं-युगं[म्]
अष्टादशपदवर्णैस्तुर्ये पीठे चतुरशीतिः ॥ ३४०

सर्वप्रस्थानाक्षरसंयोगात् पञ्च-गुण-रसा वर्णाः ।
श्लोका नैवेन्दवस्त्विह वर्णाः संपर्तगुणप्रमिताः ॥ ३४१

[ह्रीँकारस्वरूपम् —]

प्रणवः प्रागुक्तार्थो मायावर्णेऽर्हदादिपञ्चकताम् ।
अन्तश्चतुरधिविंशतिजिनस्वरूपमथो वक्ष्ये ॥ ३४२

अर्हन्तो वर्णान्तः रेफः सिद्धाः शिरश्च सूरिरिह ।
शुद्धकलोपाध्यायो दीर्घकला साधुरिति पञ्च ॥× ३४३

अर्हन् शशि-सुविधिजिनौ सिद्धाः पद्माभ-वासुपूज्यजिनौ ।
धर्माचार्याः षोडश मल्लिः पार्श्वोऽप्युपाध्यायः ॥* ३४४

× तुलना— चट्कला अरिहंता तिउणा सिद्धा य लोढकल सूरी ।
उवज्झाया सुद्धकला दीहकला साहुणो सुहया ॥१०॥
—नवकारसारथवणं ।

* तुलना— ससि-सुविहि अरहंता सिद्धा पउमाभ—वासुपुज्जजिणा ।
धम्मायरिया सोलस पासो मल्ली उवज्झाया ॥२॥
—नवकारसारथवण ।

सुव्रत-नेमी साधुस्तत्रार्हन् चन्द्रप्रभो रुजां शान्त्यै ।+
सिद्धाः सिन्दूराभास्त्रैलोक्यवशीकृतिं कुर्युः ॥ ३४५

सिद्धाक्षररेफाकृति वाग्बीजं वश्यमूर्ध्नि वदने वा ।
आज्ञाचक्रे[1] चारुणरोचिर्वश्यं तनोत्यथवा ॥ ३४६

आचार्याः स्वर्णनिभाः कुर्युर्जल-वह्नि-रिपुमुखस्तम्भम् ।†
सूर्यक्षरशीर्षाकृतिदण्डहता न स्युरुपसर्गाः ॥ ३४७

नीलाभोपाध्यायो लाभार्थं* शुक्ल-नीलकृद् यदि वा ।
अध्यापकार्द्धचान्द्री कलाऽऽत्मलाभाय [2]परगलके ॥ ३४८

कृष्णरुचः [3]साधुजिनाः क्रूरदशोच्चाटमृत्युदाः शत्रोः§ ।
[4]साधू स्वरदीर्घकलाकृत्यङ्कुशमुद्रया हता रिपवः ॥ ३४९

अर्हन्नम्भः सिद्धस्तेजः सूरिः क्षितिः परे वायुः ।
साधुर्व्योमेत्यन्तर्मण्डलतत्त्वानुगं सदृग् ध्यानम् ॥ ३५०

'नादो'ऽर्हन् 'व्योम' मुनिः 'कला'ऽथ सिद्धाः 'शिरो हरः' सूरिः ।
'ई'कार उपाध्यायो मायायां प्राग्वदुत शेषम् ॥ ३५१

शशि-सुविधजिनौ नादो बिन्दुर्मुनिसुव्रतो व्रती नेमी ।
उद्यचन्द्रकलातः सिद्धौ पद्माभ-वासुपूज्यजिनौ ॥ ३५२

वर्णान्तः सशिरो रः षोडश सूरीश्वरास्तथेकारः ।
पार्श्वौ मल्लिर्वाचक इदमपि न विरोधि पूर्ववद् भणितम् ॥ ३५३

एकैकोऽर्हत्प्रभृति शतादिवर्णानुगोऽनिशं ध्यातः ।
शान्त्यादिकर्मषट्कं करोति किन्त्वत्र दिङ्मात्रम् ॥ ३५४

---

1 °चक्रेऽथारुण° J । 2 परलोके J । 3 साधुजनाः J । 4 साध्वक्षर° J ।

+ तुलना–सुव्वय-नेमी साहू ॥
मुक्ख खेयरपयवि अरहंता दिंतु पणयाण ॥३॥
तेलुक्कवसीकरणं मोह सिद्धा कुणंतु भुवणस्स ॥४॥
—नवकारसारथवण ।

† तुलना–जलजलणाई सोलस पयत्थ थंभंतु आयरिया ॥४॥
—नं० सा० थ० ।

* तुलना–इहलोइय लाभकरा उवज्झाया हुंतु सव्वभयहरणा ॥५॥
—नं० सा० थ० ।

§ तुलना–पावुच्चाडणताडणनिउणा साहू सया सरह ॥५॥
—नं० सा० थ० ।

परमेष्ठिपञ्चनिर्मितजिनमयमाचार्यमेरुमर्हन्तम् ।
त्रैलोक्य-श्रीबीजं सर्वं ध्यायति स सर्वज्ञः ॥ ३५५

षट्कोणाकृतिदेहे मध्ये नरमेरुसूर्यबिम्बस्थम् ।
यः सूरिमेरुमन्तः स्वं पश्यति सोऽपि सर्वज्ञः ॥ ३५६

शङ्खिन्यन्तःशुषिरितवंशाग्रविलासिमौलिमेरुमये ।
आचार्यमेरुरात्माऽर्हन्निन्दुबिम्बस्थः[1] ॥ ३५७

चन्द्रार्कवाकसंगमसमरससिक्तं स्वमौलिमेरुस्थम् ।
यः सूरिमेरुमर्हं स्वं पश्यति सोऽत्र योगीन्द्रः ॥ ३५८

॥ इति श्रीसिंहतिलकसूरिकृते
मन्त्ररहस्ये त्रयोदशसुरा(देवा)द्रि-
रहस्यं प्रथमम् ॥

*

पञ्चमस्थानगतं त्रयोदशदेवाद्रिरहस्यम् ।

त्र्यधिदशसुराद्रिसंगतपञ्चमस्थानमन्त्रमथ वक्ष्ये ।
मन्त्रादौ पाठे स्तुतिपदानि यावन्ति तावन्ति ॥ ३५९

पूजार्हेऽथ यन्त्रे सूर्यमिवाष्टापिदशपदी वा स्यात् ।
विद्यापीठं षोडशवलयैर्लेख्यं तु 'सिज्झउ'पदान्तम् ॥ ३६०

तनाष्टादशपद्यां त्रि-तुर्यवलकेऽथ नवम-दशमे वा ।
प्रत्येकं पदयुगलं अन्त्यालोपोऽन्तिमे वलये ॥ ३६१

धारंसपयाइं पणवो नमो जिणे नमोहि यं जिणाणं ।
परमोहिजिणाणं तह नमो अणंतोहि य जिणाणं ॥ ३६२

'एवमणंताणंतोहिजिणाण नमो तहा नमोपुव्वं ।
सामन्नकेवलीणं भवत्थमवत्थाण, तेसिं नमो ॥ ३६३

'उग्गतवचरणचारीणमेवमित्तो नमो नमो होइ ।
चउदस-दसपुव्वीणं नमो तहेक्कारसंगीणं ॥ ३६४

1 °बिम्बस्थम् A ।

"एएसिं सव्वेसिं एवं किचा अहं नमोकारं ।
जं इयं विज्जं पउंजे सा मे विज्जा पसिज्जेज्जा स्वाहा ॥" ३६५

रैस-गंज-दशं-दशं-सूर्या दशं-दशं-रुद्रास्त्रैयेक-शून्यैकम् ।
मंद-नन्दाः सर्वाग्रं सप्तदशाधिकैशतं वर्णाः ॥ ३६६

'एएसिं'इत्याद्यैर्नवद्विकैः संगता रस-युगैर्कः ।
'स्वाहा'न्तैरप्यथवा गज-युगेन्दैवः प्रथमपीठे स्युः ॥ ३६७

"पणवो नमो भगवओ बाहुबलिस्सेह पण्डसमणस्स ।
सुमणे[1] सोमणसेवि य सिज्झउ[2] मे भगवइ [3]महई विज्जा स्वाहा॥" ३६८

गुणं-वेदाक्षे-रसेन्द्रिय-लोकैके-युगाग्नि-वार्द्धि-युगलमिति ।
एकादशपदवर्णाः शून्य-युगा वलयतो लेख्याः ॥ ३६९

"पणवो दुवारवग्गु दुनिवग्गु सुमणे य[4] सोमणसे ।
महुमहुरे इरिकाली किरिकाली तह य गिरिकाली ॥ ३७०

"सिरिकाली पिरिकाली हिरिकाली तह य चेव इरियाए ।
किरियाए गिरियाए पिरियाए तह य सिरियाए ॥ ३७१

"हरियाए कालीकाली महकाली पवण-गयणमह अंते ।"
इगुणीसपए सोलसवलयेहिं तइयपत्थाणं ॥ ३७२

इन्द्रिय-रस-गुण-वारिधि-पेश्चकमथ वारिधिर्श्रयोदशकम् ।
पंडमीभिर्यणमिति सैकाशीतिस्तृतीये स्यात् ॥ ३७३

"इरिइरिकाली किरिकिरिकाली गिरिगिरि पिरिपिरि सिरिसिरि य।
हिरिहिरि य जुया य काली आयरियकाली मरु-गयणं ॥" ३७४

आद्यपदेषु षट्स्वपि प्रतिपैदंपट्कं परे पदे च गजाः ।
समगत्ता युग-पञ्चैकेवर्णा वलयाभितो न्यस्याः ॥ ३७५

'इरिमेरु-इरिनग-किरिमेरु किरिकिरिमेरु [1]गिरिमेरु इति ।
गिरिगिरिमेरु [2]पिरिनग [3]पिरिपिरिमेरु तहेव [4]मिरिमेरु ॥ ३७६

---

1 °ते सुमणसा सि° J । 2 °उ महंम° J । 3 महइ महाविज्जा J ।
4 य सुम° J ।

'सिरिसिरिमेरु हिरिनग-हिरिहिरिमेरु तहेव आयरिय ।
मेरु मरु-गयणमंतो' पणवाई इत्थ न हु गणिया ॥ ३७७

चतुरन्तररसपट्कं गजास्तु वर्णा इहाष्टपष्टिरभूत् ।
पञ्चमप्रस्थानाक्षरसंयोगाद् गगन-गज-लोकाः ॥ ३७८

एकादश च श्लोका वर्णा अष्टद्विकं सकलमन्त्रे ।
अष्टादशपद्यामपि विचार्य कार्याक्षरैः संख्या ॥ ३७९

॥ इति श्रीसिंहतिलकसूरिविरचिते
मन्त्रराजरहस्ये पञ्चप्रस्थानगत-
त्रयोदशसुराद्रिरहस्यमिदम् ॥

*

षोडशपदैः प्रथमप्रस्थानम् ।

षट्कोणान्तर्बीजं बहिस्थमेरुपदषट्कमथ वलयैः ।
वेदमितैश्च नृपस्तुतिपदपूर्वं मन्त्रमालिखति ॥ ३८०

षोडशदलप्रतिपदं 'ॐ ह्रीँ' पूर्वमदाग्रतः प्रणवः ।
कूटः स्वाहाऽन्त्यपदद्वये तु कूटाक्षरो नास्ति ॥ ३८१

जे-हे-पै-सै-कै-यै-भै-चै-क्षै-ढांक्षरेषु सकलवर्यऊं च संपिण्डयम् ।
शेषपदेषु त्रिष्वपि क्रमेण कूटत्रयं प्रथमम् ॥ ३८२

'नमो जिनोवधिजिना परमानन्तादनन्तयुगसर्वान् ।
अवधिजिना सर्वकेवल्यसवत्थकेवलिन इत्येव ॥ ३८३

'कोष्ठाग्रबुद्धिः पदकानुसारि-संभिन्नशब्दतः श्रोतः ।
उग्रतपश्चरणजुपः चतुर्दशपदाग्रतः पूर्वी ॥ ३८४

'एकादशाङ्गिपदके कूटस्थानेऽथवा वः ऐं क्लीँ नमः ।
क्लीँ श्रीँ क्रुँ सुँ स्वाहा'न्ते 'श्रुतकेवलिनः पुरस्त्वकूटपदे ॥ ३८५

'माया-लक्ष्मी-वाणी ईँ ह्रूँ ह्रूँ स्वा-नम'श्च यदिवाऽऽचे ।
'प्रणवात् जाँ जाँ कूटः स्वाहा' यद्वा न कूटोऽत्र ॥ ३८६

'प्रणवो मायैतेभ्यः कृत्वाऽथ नमश्च यामिमां विद्याम् ।
प्रयुनज्मि च सा विद्या मम सिध्यतु वायु-शून्यम'न्त्यदले ॥ ३८७

प्रथमस्थानमिदं विद्याष्टकगर्भितं परं कूटैः ।
यत् फलमिहान्यतस्तत् किन्त्वेकं सर्वसिद्धिवीजममी ॥ ३८८

॥ इति १६ पदैः प्रथमप्रस्थानम् ॥

*

षोडशपदैर्द्वितीयप्रस्थानम् ।

द्विमस्थाने प्रणवो मायावीजं च षोडशपदादौ ।
सर्वत्र स्वाहान्ते कथयतः प्राकृतेनैतत् ॥ ३८९

'ॐ' ह्रीँ नमो भगवओ बाहुवलिस्सेह पॅण्हसमणस्स ।
मॅहपण्हाइ समणस्स सॅयवलाइमवीरियस्स ॥ ३९०

'तह मॅहवलस्स जोंहापरक्कमस्स य सॅहस्समल्लस्स ।
अह मॅहवाहुस्स मॅहावलपुरओ विकमस्से य ॥ ३९१

'वॅग्गुं वग्गुं च महावग्गु निवग्गु सुंवग्गुजुयलं च ।
दुनिवॅग्गुं वागुरिए मॅहावागुरिए य विन्नेया ॥ ३९२

'भागुॅरिए महभागुरिए मोहॅरिए तह महाइमोहरिए ।
सॅम्मुमणे सोमणसे महुमहुरे' दुईयपत्थाणं ॥ ३९३

बाहुबलिविशेषमिति नवकान्ते सिद्धयतां भगवती मम ।
महतीह महाविद्या स्वाहान्ता वग्गुमित्यादि ॥ ३९४

श्रीनाभेयपदाम्बुजमनागतस्यास्य यच्चतुर्ज्ञानम् ।
तद्भवविशेषणैरिह शेषपदैः केवलज्ञानम् ॥ ३९५

इह वा भगवानर्हन् विरतिजुषस्तस्य बाहुवल्यादि ।
पदनवकं तु विशेषणमते च जैनी चतुर्ज्ञानी ॥ ३९६

बाहुवलि-माइमुन्योर्मतिज्ञानं तृतीयपदम् ।
श्रुतज्ञानद्वयमवधिः शेषपदैः चेदमितैः स्यान्मनोज्ञानम् ॥ ३९७

वग्गुचतुष्कं षट्पदमहुमहुरे तं केवलज्ञानम् ।
महपण्हसमण अन्तं विद्यागेयं विशेषकरणम् ॥ ३९८

विजया-जयाऽपराजितनाम्नी विद्यासुरी जिनव्रतिनः ।
स्वप्ने आदेशकरी स्वदेश-परदेशयादिजयहेतुः ॥ ३९९

वग्गुप्रभृतिकविद्या किंशुकवर्णाऽथ षोडशसहस्रैः ।
जप्ता जनमोहकरी वचनेष्वप्रतिहतत्वाय ॥ ४००

॥ इति १६ पदैः द्वितीयप्रस्थानमिदम् ॥

*

षोडशपदैस्तृतीयप्रस्थानम् ।

षोडशदलप्रतिपदं आदौ 'ॐ ह्रीँ' तदन्ततः स्वाहा ।'
अष्टादिसप्तपद्के मायापुरतो विशेष इति ॥ ४०१

"ई ँ क्लीँ सौँ क्षीँ श्रीँ श्रीँ द्रौँ श्रौँ श्रीँ अतः परं ह्रीँ ह्रीँ ।"
एकैकमष्ट-नवमे द्वयं द्वयं शेषपञ्चपदे ॥ ४०२

"इरियाई महइरियाई किरियाई तह महाकिरियाई ।
गिरियाई महगिरियाई पिरियाई महापिरियाई ॥ ४०३

"सिरियाई महसिरियाई हिरियाई महाहिरियाई ।
आयरियाई एगा इरिकाली[1] किरिजुया काली ॥ ४०४

"गिरिकाली पिरिकाली सिरिकाली तह य चेव हिरिकाली ।
आयरियकालिजुत्ता काली काली महाकाली ॥" ४०५

॥ एवं १६ पदैस्तृतीयप्रस्थानमिदम् ॥

*

चतुर्थप्रस्थानम् ।

"किरिकिरिकाली गिरिगिरिकाली पिरिपिरि अओ परं काली ।
सिरिसिरिकाली हिरिहिरिकाली आयरियकाली य ॥" ४०६

---

1 'काली गिरि' J ।

षट्कोणबहिर्वलये पदषट्कं प्रतिपदं च पूर्वे स्यात् ।
प्रणवः स्वाहा प्रान्ते [1]तुर्ये पीठे इदं ज्ञेयम् ॥ ४०७

॥ इति चतुर्थप्रस्थानम् ॥

*

पञ्चमप्रस्थानम् ।

"किरिमेरुं गिरिमेरुं पिरिमेरुं सिरिनगं च हिरिमेरुं ।
आयरियमेरु पइपय आइ पणवो[2] पज्जंत मरु-गयणं ॥" ४०८

॥ इति पञ्चमप्रस्थानम् ॥

*

[लेखनविधिवर्णनम् —]

षट्कोण-बहिःकोणे प्रत्येकं मेरुपदमिदं लेख्यम् ।
ह्रिमेरुपदत्यक्तं नैतत्[3] प्रस्थानगणनायाम् ॥ ४०९

ह्संस् ह्रीँ ह्स् ह्रीँ ह्स् ह्रैँ ह्स् ह्रूँ [4]ह्रूँ म्रूँ षट्कोणान्तर्गताः षड्बीजाः ।
क्रमशो लेख्याः मेरुः [5]कूटयुतिकार्यतो ज्ञेया ॥ ४१०

शान्त्यादिकर्मषट्कं सितादिवर्णानुगाः सकूटनगाः ।
दिक्-कालासन-मुद्रायुक्ता जप्ता वितन्वन्ति ॥ ४११

[ॐकाररहस्यम् —]

प्रणवो [6]माया अर्हँ संपुटबीजत्रयं चतुःपीठात् ।
स्वामिन् ! इत्यथ नमो लेख्यं षट्कोणहृदयेषु ॥ ४१२

'अः' पृथिवी पीतरुचिः 'उ'व्योमतडित्प्रभाभिराक्रान्तम्[7] ।
'मः' स्वर्गकलाचन्द्रप्रभमिन्दुनभस्तत्परं ब्रह्म ॥ ४१३

[8]अउमो विष्णु-विधीशास्त्रिगुणाः सकलास्तु कृष्ण-पीत-सिताः ।
संस्थितिरताश्च निष्कलमर्धं नादो जिनः सिद्धः ॥ ४१४

आलोकेनोपलम्भेन मुनित्वेन च साधितः ।
रत्नत्रयमयो ध्येयः प्रणवः सर्वसिद्धये ॥ ४१५

---

1 तुर्यपीठे J । 2 °वो तेय प° A । 3 नैव तत् J । 4 ह्रूँ क्रूँ J । 5 कूट-स्तुति° J । 6 मायाऽर्हं J । 7 °भामिरा° J । 8 अउमा वि° A ।

वा 'उँ' इत्यन्तरामाणशब्दो यः स्यात् तदुद्भवम् ।
शब्दब्रह्मेत्यसौ युक्तं वाचकः परमेष्ठिनाम् ॥ ४१६

[1]इत्युक्त्या हृत्कमले प्रणवं मध्यस्थसूरिमेरुजिनम् ।
स्वर-कादिवर्णयुक्त यो ध्यायति कुम्भकेन शशिवर्णम् ॥ ४१७

सिन्दूर-सुवर्णाभं श्यामारुणवर्णाभं क्रमादेषः ।
शान्तिः क्षोभं स्तोभं द्वेषं वश्यं तनोति जन्तूनाम् ॥ ४१८

यस्तु द्वादशसहस्रं सामान्यात् प्रणवे जपम् ।
कुर्यात् तस्य परं ब्रह्म स्फुटं द्वादशमासतः ॥ ४१९

अर्धबिम्बद्वये सार्धं प्राणायामत्रयं मुनिः ।
षट्त्रिंशत्प्रणवाभ्यासात् कुर्याद् [2]द्वादशकत्रयात् ॥ ४२०

ईडाया पूरणं [3]सूर्ये रेचनं कुम्भकेऽन्तरौ ।
हृदि द्विषट्पदाम्भोजे सन्ध्याविधिरयं स्मृतः ॥ ४२१

सूर्योपस्थानमेतत् तु तदेतदर्घमर्पणम् ।
एतदेव महासन्ध्या नैवान्यत् किञ्चिदस्त्यतः ॥ ४२२

षष्ट्या गुर्वक्षरैर्वारि पलं षष्ट्या पलैर्घटी ।
षष्ट्या गुर्वक्षराङ्कोऽस्य त्रिसहस्री[4] सषट्शती ॥ ४२३

अहोरात्रघटीषष्टिगुणा लक्षयुग तथा ।
सहस्राः षोडशेत्यन्तःप्रणवादजपा[5] मुनेः ॥ ४२४

[6]घट्या गुर्वक्षरमिता उच्छ्वासाः(३६०) ॥ तु एककः ।
दशप्रणवजा(? ज)स्तेन[7] प्राणायामा घटीभवाः ॥ ४२५

त्रिशती सह षष्ट्या स्याद् दशप्रणवजा मुनिः (? नेः) ।
सन्ध्यातो याति नोच्छ्वासः परमेष्ठिस्मृतिं विना ॥ ४२६

परमेष्ठिमयो रत्नमयः सर्वमहोमयः ।
प्रणवः सूरिमन्त्रादौ गौतमस्वामिना कृतः ॥ ४२७

---

1 इत्युक्त्वा हृत्° J । 2 द्वादशमासकत्रयात् J । 3 सूर्यरेचनं J । 4 °स्री षट्शती A । 5 प्रणवा जपा J । 6 घट्यां J । 7 आतेन J ।

[ह्रीँकाररहस्यम् –]

वृत्ताकृतीरर्हन्तस्त्रिकोणसिद्धास्तु शीर्षकं सूरिः ।
वाचक इन्दुकलाऽर्धं दीर्घकला साधुरिति पञ्च ॥ ४२८

शीर्ष-मुख-कण्ठ-हृदय-क्रमगतमात्मानमन्यदेहिगतम्[1] ।
अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय[2]-मुनिपदं तु रक्षायै ॥ ४२९

अर्हन् भूमिर्नभः सिद्धास्तेजः सूरिः परे पयः ।
वायुः [3]साधुरतो मायाबीजान्तस्तत्त्वपञ्चकम् ॥ ४३०

पृथ्वी धर्मस्य पदं वारि-नभश्चापि शुक्लबीजमिह ।
तैजसमार्तध्यानं मरुत् तथा रौद्रबीजं स्यात् ॥ ४३१

चन्द्र-कुजावर्हन्तः सिद्धाश्च बुधो बृहस्पतिः सूरिः ।
शुक्रो वाचक एवं मुनिरर्क-शनी ग्रहास्तत्र ॥ ४३२

नादोऽर्हंश्चैतदधः शून्यं व्योमश्रिता ग्रहाः सप्त ।
इति नादार्हद्ध्यानात् सर्वग्रहभूतशान्तिरिह ॥ ४३३

अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय-मुनीन्द्रसंस्थितास्तिथयः ।
नन्दाद्याः पञ्चामूः [4]क्रमतस्तिथिशान्तिकं प्राग्वत् ॥ ४३४

चन्द्राभः [5]शशिशान्त्यै कुजस्य पद्मप्रभो गुरोः शान्तिः ।
सूर्यस्य नाभिभूरथ [6]वीरो राहोश्च शान्तिकृते ॥ ४३५

मन्दस्य श्रीपार्श्वो बुधस्य नेमिश्च शान्तये तदिह ।
मायाबीजे तत्र स्थाने [7]देवं ग्रहं च तत् ध्यायेत् ॥ ४३६

॥ इति शान्तिकम् ॥

*

कुण्डलिनी भुजगाकृति(ती) रेफाश्रितहः शिवः स तु प्राणः ।
तच्छक्तिर्दीर्घकला माया तद्वेष्टितं जगद्वश्यम् ॥ ४३७

नाभौ हृदये कण्ठे आज्ञाचक्रेऽथ योनिमध्ये वा ।
सिन्दूरारुणमायाबीजध्यानाज्जगद्वश्यम् ॥ ४३८

1 देहगतं J । 2 °ध्यायशशिरद J । 3 साधुरितो J । 4 क्रमतः शा° A ।
5 शशिशान्त्यै A । 6 वीरे राहोश्च J । 7 देवग्रहं न तद् ध्यायेत् J ।

भाग्वद् वर्णानुगतं मायाबीजं विशिष्टकार्यकरम् ।
मायः शिरस्त्रिकोणे वश्यकरं कामबीजवत् ॥ ४३९

हः शम्भुः सेन्दुकलो ब्रह्मा रस्तुर्यकः स्वरो विष्णुः ।
संस्मृतिरस्या बिन्दुं दत्त्वा नादो विभात्यर्हन् ॥ ४४०

वर्णान्तः पार्श्वजिनः कला फणा बिन्दुरत्ननादमहः ।
नागो र ई तु पद्मा तत्रार्हन् संरिमेरुमयः ॥ ४४१

वारि-घट-पत्र-यन्त्रे मूर्द्धनि भाले सुपुष्प-नैवेद्यैः
संपूज्यामुं जापः करपर्वभिरब्जबीजाद्यैः ॥ ४४२

मायाबीजं लक्ष्यं परमेष्ठि-जिनौलि-रत्नरूपं यः ।
ध्यायत्यन्तर्वीरं हृदि स श्रीगौतमः सुधर्मोऽथ ॥ ४४३

॥ इति मायाबीजम् ॥

*

[अर्हंकाररहस्यम् —]

आद्यं हान्तं शब्दब्रह्मोदूर्ध्वाधो 'र'तस्त्रिरत्नयुतम् ।
चन्द्रकला सिद्धपदं बिन्दुनिभोऽनाहतः सोऽर्हन्[+] ॥ ४४४

षोडश चतुरधिविंशतिरष्टौ नाभौ दलानि [‡]हृदि मूर्ध्नि
आद्यं हान्तं वर्णाः शरदिन्दुकला-नभःप्रभवाः[‡] ॥ ४४५

नादस्त्वात्मोदूर्ध्वाधो रेफाञ्जिनरत्नयुक्त इत्यर्हम्[1] ।
हश्योऽन्तर्ब्रह्माब्जं नाभ्यन्तःशक्तिकुण्डलिनी ॥ ४४६

---

1 इत्यर्हम् J ।

+तुलना— यद्वा मन्त्राधिपं धीमान् ऊर्ध्वाधोरेफसंयुतम् ।
कला-बिन्दुसमाक्रान्तमनाहतयुतं तथा ॥
— हेमचन्द्राचार्य, योगशास्त्र प्र० ८, श्लो० १८ ।

‡तुलना— "तत्र षोडशपत्राढ्ये नाभिकन्दगतेऽम्बुजे ।
स्वरमालां यथापत्रं भ्रमन्तीं परिचिन्तयेत् ॥
चतुर्विंशतिपत्रं च हृदि पद्मं सकर्णिकम् ।
वर्णान् यथाक्रमं तत्र चिन्तयेत् पञ्चविंशतिम् ॥
वक्त्राब्जेऽष्टदले वर्णाष्टकमन्यत् ततः स्मरेत् ।
संस्मरन् मातृकामेवं स्याच्छ्रुतज्ञानपारगः ॥"
— हेम० योग० प्र० ८, श्लो० २-४ ।

इति सर्ववर्णमूर्तिं अर्हं सर्वमेरुगतमन्तः ।
ध्यायन् सूरिः सकलागमार्थवक्ता[1] गतभ्रान्तिः ॥ ४४७

उक्तं च—

कमलदलोदरमध्ये ध्यायेद् वर्णाननादिसंसिद्धान् ।
नष्टादिविषयबोधो ध्यातुः संपद्यते कालात्+ ॥ ४४८

अर्हंजपात् क्षयमरोचकमग्निमान्द्यं
कुष्ठोदरात्मकसन-श्वसनानि हन्ति ।
प्राप्नोति चाप्रतिमवाग् महतीं महद्भ्यः
पूजां परत्र च गतिं पुरुषोत्तमाप्ताम्* ॥ ४४९

अपि च,

कनककमलगर्भे कर्णिकायां निषण्णं
विगततमसमर्हं सान्द्रचन्द्रांशुगौरम् ।
गगनमनुसरन्तं सञ्चरन्तं हरित्सु
स्मर जिनपतिकल्पं मन्त्रराजं यतीन्द्र ! ॥ ४५०

इति सर्वगं ध्यायन्नर्हं इत्येकमानसः ।
स्वप्नेऽपि तन्मयो योगी किञ्चिदन्यन्न पश्यति ॥ ४५१

अर्हं लक्ष्यीकृत्य ध्यायन् नादादिविच्युतौ शशिनम् ।
यद्वर्णमात्रमक्षरभावोज्झितमीरितुं शक्यम् ॥ ४५२

पश्यत्यनाहताभिधदेवोऽसौ सूक्ष्मलक्ष्यगतः ।
तस्माच्च गलितलक्ष्यो ज्योतिर्मयमीक्षते विश्वम् ॥ युग्मम् ॥ ४५३

मन्त्रराजसमुद्भूतानाहतस्थितचेतसः ।
सिद्ध्यन्ति सिद्धयः सर्वाः अणिमाद्याः [2]स्वयं यतेः ॥ ४५४

---

1 °गमा[न्] श्रुतार्थवक्ता J । 2 स्वयं यतः J ।

+ज्ञानार्णवः, प्रकरणम् ३८, श्लो० १ ।

*ज्ञानार्णवः प्रकरणम् ३८, श्लो० ३ ।

तुलना– "हस्वान्तान्निर्वं वर्णमाद्यमर्हं पुरस्सरम् ।
रेफाक्रान्तं कला-बिन्दुरम्यं प्रान्त्यनिर्मलम् ॥"
—हेम० योग० प्र० ८, श्लो० ८।

इति पिण्डस्थिति-पदगत-रूपाश्रित-रूपवर्जिताभ्यासात् ।
अर्हं मेरुध्यातुस्तत्पद्भवसिद्धिसाम्राज्यम् ॥ ४५५

अकारः श्रीपतिः सान्तः सेन्दुः शम्भुर्विधिश्च रः ।
ऊर्ध्वमेतन्नभोलोकस्तदन्तेऽनाहतो जिनः ॥ ४५६

अर्हं त्रैलोक्यपूज्यत्वादनन्तसदया जिनाः ।
सद्रत्नत्रयभाजस्तदर्हं [1]सर्वज्ञबीजकम् ॥ ४५७

अथवा,

वर्णान्तः श्रीवीरो रेफः सिंहासनं तु चन्द्रकला ।
रुचिदण्डच्छत्रत्रयमभ्रं कलशोऽस्य नादशिखा ॥ ४५८

वर्णान्तस्तीर्थकरस्त्रिकोणकोटीरमथ सिताशुकला ।
सर्वत्र शीतलेश्या शून्यं शुक्लं ततः परं सिद्धिः ॥ ४५९

रेफद्वयाद्यमयुतं तथोर्ध्वरेफमधःस्थरेफं वा ।
अव्यक्तसान्तबीज मन्त्रतनुर्जिनपतिः साक्षात् ॥ ४६०

त्रैलोक्यवर्तिशाश्वतजिनदर्शन-पूजन-स्तुतिभवेन ।
जिनपतिबीजाष्टशतं स्मरन् फलेन स्वयं म्रियते ॥ ४६१

प्रणवे मायाबीजे जिनपतिबीजेऽथ सूरिमन्त्रमये ।
प्राणायामनितयान त्रिकालसन्ध्याविधिः सूरेः ॥ ४६२

षट्कोणान्तर्हरि-विधि-शम्भूस्थितबीजमध्यगतमाया ।
अन्तःप्रणवः सूरेर्मन्त्रोऽसौ वर्धमानविद्या च ॥ ४६३

एतेन वर्धमानविद्याधिष्ठितषट्कोणयन्त्रविधिर्दर्शितः,
स च वर्धमानविद्याकल्पे दर्शयिष्यते ।
एतद्बीजत्रितयं यथास्थितं वेत्ति तीर्थकृत् तदनु ।
श्रीगौतमस्ततोऽन्यो यदि वेत्ति स गौतमप्रतिमः ॥ ४६४

॥ षट्कोणसंगतं षट्देवाद्रिरहस्यम् ॥

*

1 सर्वबीजकम् J ।

[पीठचतुष्कम् —]

षट्कोणमेरुवर्जितपीठचतुष्कं तु यन्त्रलिखितमिह ।
षट्कोणदेहसंगतपीठचतुष्कं परं वच्मि ॥ ४६५

वङ्क्षादिनालिमूलान्तरालमार्गोऽङ्गुलानि नव यावत् ।
आधारचक्रमन्तः पूर्णगिरिः पञ्चमाङ्गुलकम्[1] ॥ ४६६

पूर्णगिरेरुत्थितमुड्डियाणमेकाङ्गुलादधो नाभेः ।
कन्दस्तस्य थुडं पृथु यावत् तदनाहतं चक्रम् ॥ ४६७

पीठमिह कामरूपं तस्मिन् पञ्चाक्षशाखिकास्तासु ।
मुख्या मनसः षष्ठी नालान्यपि ताः क्वचिच्छास्त्रे ॥ ४६८

श्रवणाद्यक्षद्वारे व्यक्ते जालन्धरं च तन्मूलात् ।
आज्ञाचक्रं यावन्मध्ये संख्याऽथ रसगुणाङ्गुलयः ॥ विशेषणकम् ॥ ४६९

अन्यत्रैवं पीठचतुष्कमुक्तम् —

उड्डीयाणं नाभौ हृदये जालन्धरं तथा कण्ठे ।
कामाग्ररूपपीठं मूर्धान्तः पूर्णगिरिपीठम् ॥ ४७०

जैनी पैरादिशक्तिः पश्यन्ती मध्यमाऽथ वैखरिका ।
द्विप्रहरीं यावत् क्रमशः पीठे दिनोदयतः ॥ ४७१

निःस्पन्दमनसि मन्त्रः प्रथमा तत्रार्थहेतुः पश्यन्ती ।
हृदये वर्णोत्पत्तिर्मध्यमिका शब्दभृत् तुर्या ॥ ४७२

शब्दाज्जापो मौनस्तस्मात् सार्थस्ततोऽपि चित्तस्थः ।
श्रेयानिह यदिवात्मध्येयैक्यं जापसर्वस्वम् ॥ ४७३

[2]इत्युक्त्वा देहपीठस्वामी [3]हंसः मेरुगातिरर्हन् ।
स प्रणवः स तु मायाबीजं तस्मै नमस्त्रैधम् ॥ ४७४

एतज्जापात् सुरिगौतमलब्धिमाभिरुत्तेजाः ।
देवासुर-दनुजेन्द्रैर्वन्द्योऽथ त्रिभवशिवगामी ॥ ४७५

1. माङ्गुलिकम् J । 2 इत्युक्तदेह A । 3 हंसः सुमेरु A ।

एतन्मन्त्रमभयाऽऽक्रान्तसूरिगिराऽतिशयसिद्धः ।
डे-रं-ले-कें-शे-हें-यौं-ऽहि-रिपुप्रभृतिभयात् संररक्षाकृत् ॥ ४७६

वक्ष्येऽथ यन्त्रलेखनशेषं कोणद्वयोत्थरेखान्ते ।
ऊर्ध्वाधो रुद्रायुधचतुष्टयं प्रति तदेकैकम् ॥ ४७७

"मध्ये पार्श्वद्वितये हे-यं-संपिण्डास्तदन्त एकैकम् ।
ॐ ह्रीँ पूर्वे तु जये जयं कुरु-कुरुयुगं स्वाहा ॥" ४७८

"प्रणवो माया अपराजिते तदपराजितं कुरु भाग्वत् ।
ऊर्ध्वे ॐ ह्रीँ विजये विजयं कुरु-कुरुयुगं स्वाहा ॥" ४७९

"ॐ ह्रीँ आदि जयन्ती विजयं कुरु कुरु ततः परं स्वाहा ।"
मायाबीजावेष्टनमम्मः क्षितिमण्डलं तदनु ॥ विशेषणकम् ॥ ४८०

विशेषश्चायम् –

प्रागुक्तद्वात्रिंशत्स्तुतिपदपर्यन्ततः क्रमात् काद्याः ।
क्षान्ता म्-ह्री त्यक्त्वाऽमी कूटाः कार्ये महति योज्याः ॥ ४८१

द्वात्रिंशत्स्तुतिपद्यष्टपद्यां काद्यक्षरत्रयम् ।
यवर्गः सान्त इत्यष्टपिण्डाः सिद्ध्यष्टबीजकम् ॥ ४८२

अणिमा महिमा लघिमा गरिमेशित्वं वशित्वं मौं महतिः ।
मौकाम्यमष्टसिद्धेर्बीजं हः स इति पिण्डयुगम् ॥ युग्मम् ॥ ४८३

[1]वारुणमब्धिर्मण्डलब्धिर्यन्त्र भूमिस्तदन्तरो मेरुः ।
यमकूटे तत्रार्हन् माया प्रणवासनाऽऽसीना ॥ ४८४

पीठचतुर्वर्तिसुरप्रणतः सचन्द्र-सूर्यनभः[3] ।
यः सोऽहं रत्नयुतेरित्येके सूरिरप्यर्हन् ॥ युग्मम् ॥ ४८५

*

सर्वत्राद्यन्तबीजाढ्यः प्रोक्तो मन्त्रः पुराऽधुना ।
अस्यैव स्वल्पबीजस्य वर्णैः श्लोकममा स्तुवे ॥ ४८६

1 तत स्व-परं J । 2 वारुणमण्डलब्धियन्त्रभूमिस्तदन्तरं मेरु J । 3 सूर्यनिभा J ।

'ॐ ह्रीं जिणाणं[1] ओहिजिणे[2] परमोहिजिणे[3] ।
तहणंतोहिजिणाणं[4] अणंतणंतोहि य जिणाणं[5] ॥ ४८७

'सामन्नकेवलीणं[6] भवाँभवत्थाइकेवलिणो[7] ।
कुट्ठाईबुद्धीणं[9] पयाणुसारी[10] संभिन्नसोयाणं[11] ॥ ४८८

'उग्गतवचरणचारी[12] चउदसपुव्वी[13] य दसपुव्वी[14] ।
इक्कारस अंगीणं[15] सुयकेवलिणो[16] एएसिं सव्वेसिं ॥
इच्चाई पुव्विं पिव मरु नह अन्तं' पढमपीढम् ॥ ४८९

॥ इति प्रथमपीठम् ॥

*

"ॐ' ह्रीं नमो भगवओ बाहुवलिस्सेह पँण्हसमणस्स ।
मँहपक्काइमसमणस्स सँयबलाइमवीरियस्स ॥ ४९०

"तह मँहबलस्स जोहाँ परक्कमस्स य सँहस्समल्लस्स ।
तह मँहबाहुस्स महाबलपुरओ विक्कमस्से य ॥" ४९१

"वेग्गुं वग्गुं च महावग्गु निवेग्गु य सुँवग्गुजुयलं च ।
दुंनिवग्गु वागुरिए मँहावागुरिए य विन्नेया ॥ ४९२

"भांगुरिए मँहाभागुरिए मोँहरिए तह मँहाइमोहरिए ।
सँमुमणसे सोमणसे मँहुमहुरे" दुईयपत्थाणं ॥ ४९३

॥ इति द्वितीयपीठम् ॥

*

'ॐ' ह्रीं इरियाइ महाईरिया किँरिया महाकिरियाई ।
गिँरियाइ महागिरिया पिँरियाइ महापिरियाई ॥ ४९४

'सिँरियाइ महासिरिया 'हिँरियाइ तह मँहाइहिरियाई ।
आयरियाई ईरिकाली "किरिकाली तह य "गिरिकाली ॥ ४९५

'पिरिकाली "सिरिकाली "हिरिकाली आँयरियजुया काली ।
काँलीकाली य महाकाली' तईयं तु पीढमिणं ॥ ४९६

॥ इति तृतीयपीठम् ॥

*

'ॐ' ह्रीँ इरिइरिकाली "गिरिगिरि "पिरिपिरि सिरिसिरि "हिरिहिरि य।
आयरिय आयरिय पइपय काली' पीढं तुरियमेयं ॥ ४९७

॥ इति चतुर्थपीठम् ॥

*

"ॐ माया किरिमेरु गिरिमेरु "पिरि य मेरु "सिरिमेरु।
"हिरिमेरु आयरियमेरु सव्वं ति मरु-गयणं ॥" ४९८

॥ इति पञ्चमपीठम् ॥

*

'पणवो मायावीयं जिणवीयं चउपीढसामिस्स।
नम एसो सव्वसं' भणियव्वो सकएणं तु ॥ ४९९

सप्ताद्रि-नेन्द-नेवकं रुद्राष्टौ नेव-देश-सप्त-मद-करिणः।
सूर्या नेव-सप्ताष्टाष्टाविति षोडशोत्यपदैः ॥ ५००

सप्तत्रिंशदधिशतं सव्वेसिं प्रभृति मारुत-नभोऽन्तैः।
एकत्रिंशद्वर्णैर्युक्तमिभपडिन्द्रैर्वः प्रथमे ॥ युग्मम् ॥ ५०१

युग-वारिधि-पञ्च-रसा अष्टाष्टौ पञ्च सप्त षट् पञ्च।
गज-षड्-मुनि-षट्-षट्कं देशत्रयं-दिग्गजाक्षयुगम् ॥ ५०२

इत्येकविंशतिपदैः षट्त्रिंशत्सैाधिकं शतं वर्णाः।
यन्त्रे ॥ षोडशपदान्यैतैर्द्वैतं कृतं पीठम् ॥ ५०३

सूर्य-देशपञ्चकांक्षा युगषट्कं रस-पयोधि-गज [?युग] वर्णाः।
सप्ताधिशतं षोडशपदजैः पीठं तृतीयमिति ॥ ५०४

गज-रस-युगांकत्र्येर्युगवारिधयस्तुरीयपीठमिति।
रस-युगवेर्तुप्रकर्माष्टौ त्रिंशद्वर्णाः पडद्रिभवाः ॥ ५०५

प्रणवादिद्वोदशकं वर्णा इति मन्त्रमूर्ध्नि सर्वत्रः।
षट्कोणवीजसहिताः कार्ये योज्या न ते गणिताः ॥ ५०६

सर्वाक्षरसंयोगात् सप्तनवत्या युताश्चैतुः शतिकाः ।
श्लोका पञ्चदशास्मिन् वर्णाः सप्ताधिदशकं स्युः ॥

॥ इति श्रीसिंहतिलकसूरिकृतमन्त्रराजरहस्ये
पट्कोणसंग[तं] पट्देवाद्रिरहस्यम् ॥

*

संक्षिप्तविशेषः ।

अथ पञ्चाद्रिवाचनायामवशेषमाह–

पणवो नमो जिणाणं ओहिजिणे परमओहिजिणे ।
तहणंतोहिजिणाणं केवलिचरमसरीराणं ॥ ५०८

उग्गतवचरणचारीणं चउदसपुव्वीणं तहेव दसपुव्वी ।
इक्कारस अंगीणं एएसिं पभइ पुव्वं वा ॥ ५०९

॥ इति विद्यापीठं प्रथमम् ॥

*

पणवो नमो भगवओ बाहुवलिस्सेह पण्हसमणस्स ।
ॐ वग्गु वग्गु दुनिवग्गु सुमण इचेय सोमणसे ॥ ५१०

महुमहुरे इरिकाली किरिकाली पिरि य कालि सिरिकाली ।
हिरिकाली आयरियकाली सोलस सहस्ससोहग्गं ॥ ५११

॥ इति द्वितीयपीठम् ॥

*

इरियाए किरियाए पिरिया सिरियाइ तह य हिरियाए ।
उवविज्जाए बारससहस्स रत्तीइ आएसो ॥ ५१२

पणवो इंरि किंरि पिरि सिरि हिरि य आयरियकालि ।
पइपय दससाहस्से मासे वेरिक्खओ हवई ॥ ५१३

पणवाइ पंचमेरु पुव्वि सहस्स बारस य जावो ।
इचेकवग्गु सुमणो जइ सरीसो गोयम-सुहम्मो ॥ ५१४

पञ्चमस्थानाक्षरतः शतमेकं युगेकसप्तत्यौं ।
श्लोकास्तु पञ्च वर्णा एकादश सूरिमन्त्रेऽस्मिन् ॥ ५१५

मेरुक्रमपञ्चार्हत्सिद्धाद्या जे-मे-मे-हैं-क्षेपिण्डयुताः ।
उत्सर्गे पञ्चशतीकुसुमैः पार्श्वार्चना च तन् स्वप्नम् ॥ ५१६

॥ इति मन्त्रराजरहस्ये संक्षिप्तविशेषः ॥

*

उपविद्या मेरूज्झितगणधरमन्त्रो नमोऽम्बुधिस्तुतिकः ।
सर्वार्थसिद्धबीजं मन्त्रान्ते वलयतः कचिद्दृष्टः ॥ ५१७

पणवो नमो जिणाणं ओहिजिणे परमोहिजिणे ।
तहणंतोहिजिणाणं सुकुट्ठबुद्धीण बीयबुद्धीणं ॥ ५१८

पयअणुसारीण नमो संभिन्नसोय तह सयंबुद्धे ।
पत्तेयबुद्ध नमिमो उज्जुमई विउलमई नमिमो ॥ ५१९

चउद्दस-दसपुव्वीणं इक्कारसअंगि अट्ठ [? पुव्वाई] ।
महानिमित्तकुसलाणं विउव्वणइड्ढिपत्ताणं ॥ ५२०

विज्जाहरसमणाणं चारणसमणाण पण्हसमणाणं ।
आगासगामि आसीविसाण दिट्ठिविसाणं च ॥ ५२१

उग्गतव-महतवाणं घोरगुणजुत्तबंभयारीणं ।
आमोसहि-विप्पोसहि-खेलोसहि-जल्लओसहिओ ॥ ५२२

सव्वोसहिपत्ताणं मणबलि-वयणबलि-कायबलि ।
खीर-घय-अमय-आसव-अक्खीण महाणसाइलद्धीणं ॥ ५२३

तह वद्धमाणबुद्धिसिरीण सिद्धायणाण सव्वेसिं ।
वग्गुए तह फग्गु फग्गुए य तह सुमिणे ॥ ५२४

सोमणसे महुमहुरे किरिया पिरियाइ चेव सिरियाए ।
ओयरियाए किरिकिरिकाली पिरिपिरिजुया काली ॥ ५२५

सिरिसिरिकाली हिरिहिरिकाली तहा सिरिजुया काली ।
वग्गु निवग्गु दुफग्गु निफग्गु दुसुमणे य सोमणसे ॥ ५२६

सोमेंमणे य जँए तह विजैए अँजिए अँपराजिए स्वाहा ।
सव्वक्खरेहिं चउँदस सिलोगवण्णा य नवदुगुणा ॥ ५२७

*

श्रीखण्डाश्चितकर्णः शुचिरपुरष्टोत्तरं शतं जप्त्वा ।
शून्ययुगस्तुतिमन्त्रःकार्यस्य शुभाशुभादेशः ॥ ५२८

प्राग्वत् स्तुतिफलमथवा प्रस्थानचतुष्टयोक्तमस्य तपः ।
आरभ्य विजयदशमीं यदिवा निर्विकृतिपञ्चयुगम् ॥ ५२९

इति सिद्धे जय-विजये सितपञ्चम्यां जिनं जयां विजयाम् ।
संपूज्याथाष्टशतं जापः स्वप्ने शुभादेशः ॥ ५३०

मृतवत्सु-काकवन्ध्या वन्ध्या-वररहित-दुर्भगस्त्रीषु ।
भूतार्त्त-बालक-नृप-द्विष्ट-मनुष्येषु शान्तिकं वच्मि ॥ ५३१

*

पूजादिरहस्यम् ।

[शान्तिकविधिः—]

अपराह्णे देवगृहे शुचिदेशेऽथ त्रिवर्णचूर्णेन ।
चतुरस्रं द्वारचतुस्त्रिरेखमन्तर्दलाष्टाब्जम् ॥ ५३२

वज्रं मुद्गर-परशु-शक्ति संलिख्य पूर्वदिक् क्रमतः ।
अष्टदलेषु सदन्नैः सर्वैः पुञ्जान् पृथक् कृत्वा ॥ ५३३

तदुपरि कलशानष्टौ जलपूर्णान् मातुलिङ्गवस्त्रवृतान् ।
अन्तर्जिनवारियुताम्भःपूर्णं घटयुगं कृत्वा ॥ ५३४

अष्टोत्तरशतमेनं मन्त्रं परिजप्य सर्वमभिमन्त्र्य ।
दीप-फल-कुसुम-धूपाक्षत-बलिभिः सम्यगभ्यर्च्य ॥ ५३५

नववस्त्रेणाच्छाद्य रात्रौ यामेऽथ पश्चिमे विजने ।
नद्युभयतटी-घटकृद्-हस्ति-नृपद्वार-सप्तवल्मीकात् ॥ ५३६

धान्यसमृद्धक्षेत्रादानीय मृदं तु गात्रमनुलिप्य ।
तामेकदेशनग्नां नारीं मध्यैककुम्भजलैः ॥ ५३७

संस्नप्य कटीवासस्त्यक्त्वा सर्वाङ्गमन्यवस्त्रेण ।
पिहिता स्वगृहं नेया पृष्ठा लोकोज्झिता सा स्त्री ॥ ५३८

प्रातः सूर्योदयतः सूरिस्तन्मण्डलं समभ्यर्च्य ।
मध्ये स्त्रियं निवेश्य च सप्तगृहद्वाररजस्तृणैस्ताम् ॥ ५३९

सप्तद्विकपक्षैरपि मन्त्रेणानेन वामहस्तेन ।
निर्भर्त्स्य प्राग्भृत्स्नाकृतपुनिक्रियाऽपि निर्भर्त्स्य ॥ ५४०

सर्वमुदूधृत्य चतुःपथेऽथ संस्थाप्य पूर्वमृत्तिकया ।
अनुलिप्य स्त्रीदेहं शेषघटाम्भोभिरभिमन्त्र्य ॥ ५४१

संस्नप्य सर्वरक्षां कृत्वाऽऽनयतेऽथ गृहं मान्यत् ।
तत्प्रक्षेपमस्या दातव्यं सूरिमन्त्रेण ॥ ५४२

एवमिह सप्तदिवसान् कार्यं सप्ताहि देवमुनिपूजाः ।
प्रागुक्तदोषरहिताः स्त्री-बालक-नृप-मनुष्याः स्युः ॥ ५४३

देश-पुर-ग्रामालय-जनमारिषु स्वगुडवल्लरमहाद्यैः ।
क्षेत्रादिपालयक्षादिदेवताद्यैः कृतास्त्वेवम् ॥ ५४४

गो-स्त्री-नर-राज-मारिषु नगरबहिर्मण्डपे शुचिभूमौ ।
चन्द्रोदयसत्तोरणपवित्रितायां शुभे शान्तिम् ॥ ५४५

*

कुङ्कुम-गोरोचनया गोमयरस-दुग्ध-मलयजरसेन ।
दूर्वा-सुवर्णजातीलेखिन्या सूरियन्त्रमिदम् ॥ ५४६

नवभाजने विलिख्यं मध्ये प्रक्षेपपूर्वं च शान्तिजिनम् ।
आरभ्य त्रिमधुरतः संपूर्णं नवीनरागणाऽऽरञ्जायत् ॥ ५४७

त्रिःसन्ध्यं जातिपुष्पैर्दिनत्रयं सूरिमन्त्रमष्टशतम् ।
जप्त्वा सपूजयेत् तद् सम्पूज्य नृपैरहि पञ्चगव्ये ॥ ५४८

अभिमन्त्र्य पूजयित्वा पञ्चे कृत्वा तदम्बुधारामिः ।
अभिषिच्य राजमार्गं पूजितरथ-हस्ति-शिबिकोद्धृर्वम् ॥ ५४९

सुरमनभृङ्गारितनरमूर्धनि कृत्वा जिनं सितच्छत्रम् ।
धर्मोऽपि वीज्यमानं चन्द्रोदयदृग्गोमामिः ॥ ५५०

आतोद्य-दीपसहितं शितायुधैः पौरुषैः परित्रातम् ।
संघान्वितेन गम्यं पुरमध्ये सूरिणा सुमन्त्रेण ॥ ५५१

तस्मिन्नह्नि न हिंसा सङ्घाय सुभोजनं प्रदातव्यम् ।
दीनानाथस्वागतमिति मन्त्रस्मरणतः शान्तिः ॥ ५५२

अस्तमने गोवेशे नगरगृहद्वार-वाटकद्वारे ।
श्राद्धा गाः सिञ्चेयुः कलशजलैस्तासु शान्तिविधिः ॥ ५५३

षट्कोणद्वयियन्त्रे अप्रतिचक्रादियन्त्रमध्ये च ।
देशादिनाम लेख्यं चिन्त्याः शान्त्यै शशिप्रभा वर्णाः ॥ ५५४

गर्भादिस्तम्भविधिं वच्मि शिलापट्टकेऽथ भूर्जे वा ।
क्षीरद्रुमफलके वा चन्दनवर्जं प्रागुक्तसद्द्रव्यैः ॥ ५५५

*अष्टदलकमलकर्ण्यां 'ह्'पिण्डमध्येऽथ गर्भवत्याख्या ।
एवं दलाष्टकान्तर्वलये च जिनस्तुतीर्दत्त्वा ॥ ५५६

*तुलना– पद्ममष्टदलमध्ये 'ह्'पिण्ड तस्य चान्तरा ।
गर्भवत्याः स्त्रियो नाम प्रतिपक्ष 'ह्'पिण्डकम् ॥ ३७ ॥
पद्मस्य बहिर्वलये गाथा 'धम्मेह्' अप्रतः ।
असुकस्याः स्त्रियो गर्भं स्तम्भामीति लिखेदथ ॥ ३८ ॥
बहिर्भूमण्डलं दिक्षु 'ह्'पिण्डकाष्टमालिखेत् ।
शिलापट्टादिसंपुट'य'घन बद्ध्वा शुचिक्षितौ ॥ ३९ ॥
त्रिसन्ध्यमष्टधाऽभ्यर्च्य जपेत् चाष्टसहस्रकम् ।
यावद्वर्षार्द्धवर्षं वा गर्भं स्तम्भोऽयथा विधिः ॥ ४० ॥
एतद्भूर्जादिकं सिक्थकेनावेष्ट्य धृताम्बरा ।
अर्च्यते पूर्ववत् स्तम्भस्तत्र कार्यं समर्प्यते ॥ ४१ ॥
तत् समुद्धृत्य दुग्धेनाथ च गन्धाम्बुना स्मरन् ।
मन्त्र प्रक्षालयेदेत प्रसूते सा सुत सुखम् ॥ ४२ ॥
अग्निस्तम्भेऽष्टपत्रपद्ममध्ये दलान्तरा ।
'ग'पिण्ड बहिर्वलये गाथा सप्टयाऽपि लिख्यते ॥ ४३ ॥
भूमण्डलाष्टदिग्भागे ग'पिण्ड पूर्ववद् विधिः ।
जापः शत सहस्र वाऽग्निस्तम्भो धर्मदर्शिनाम् ॥ ४४ ॥
अष्टदलेऽम्बुजान्तश्च 'घ'पिण्डं वलये बहिः ।
गाथाभूमण्डलं दिक्षु 'घ'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ॥ ४५॥

मन्त्रस्यैकैकपदं शान्त्याद्यं कर्मषट्क्रमात्तनुते ।
दिक्-कालासन-मुद्रा-वर्णाद्यांभिस्तदिह वच्मि ॥ ५७४

विजितस्मररोषमना विकथात्यक्तो जिनांह्रिगुरुभक्तिः ।
अथ भीरुर्मितभोजी जितनिद्रः सूरिरिह शस्यः ॥ ५७५

अशनादिपञ्चमौनी शुचिः प्रसन्नो दृढव्रतो दक्षः ।
गुरुपदभक्तिर्बीजावहितमनाः शस्यते मन्त्री ॥ ५७६

स्तोकजलस्नाततनुः परिहितमानवसनवरसूरिः ।
एकान्तेऽतिपवित्रे निसन्ध्यमन्तः स्मरत्येवम् ॥ ५७७

'ॐ भूरसि भूताग्रे धात्रि ! भूम्यग्रशुद्धिमिह कुरु कुरु ।
स्वाहे'ति भूमिशुद्धिं विधाय करपल्लवाक्षेपात् ॥ ५७८

स्वाङ्गुष्ठादिक्रमतो भूतानि न्यस्य पञ्च शून्यानि ।
अर्हदादिपञ्चकं वा तैः कृतस्वाङ्गदिग्रक्षः ॥ ५७९

'ॐ ह्रीँ विमले तीर्थजले अशुचिः शुचिरथो भवामि स्वाहा ।'
मूर्ध्नि मधूतिकृते गङ्गास्नाने इव विगतपापः ॥ ५८०

यदिवा,

निजमौलिमेरुमूर्ध्नि क्षीरे सरित्नाथपाथसा देवैः ।
संस्नापितो जिनेन्द्रस्तज्जलधौताङ्गकोऽथ निष्पापः ॥ ५८१

पूर्वाद्यष्टक्रमतः स्तम्भं देहनं च मृत्यु-विद्वेषौ ।
वैश्योच्चाटन-शान्तिकर्मीशित्वं सर्वकर्माणि ॥ ५८२

पूर्वाद्यष्टक्रमतः स्तम्भ-द्वेषाववाकृष्टिं पुष्टिम् ।
शान्त्युच्चाटन-वश्यं मरणमिति केचिदप्याहुः ॥ ५८३

सूर्योदयादिचैत्राद्या मासाः पञ्चघटीप्रमाः ।
एवं दिवानिशं वर्षे वसन्तादिऋतुः स्मृतः ॥ ५८४

आकृष्टि-रैपोच्चाटन-मारण-पुष्टिश्च शान्तिकं क्रमशः ।
षड्ऋतुषु ज्ञेयमिदं यद्विवेके कालविधिमाहुः ॥ ५८५

पूर्वाह्णे वश्यकर्माणि मध्याह्ने प्रीतिनाशनम् ।
उच्चाटनमपराह्णे सन्ध्याया मारणं स्मृतम् ॥ ५८६

शान्तिकमर्द्धरात्रे च प्रभाते पौष्टिकं तथा ।
वश्यं मुक्त्वाऽन्यकर्माणि सव्यहस्तेन योजयेत् ॥ ५८७

शान्तौ पुष्टौ मुक्तौ श्वेतं क्षोभेऽतिपीतमत्यरुणम् ।
वश्याकृष्टौ द्वेषोच्चाटे धूम्रं मृतौ महाकृष्णम् ॥ ५८८

ध्यानमिति शेषः ।

पार्थिवे स्तम्भनं पुष्टिर्वश्यं शान्तिर्जलात्मके ।
आग्नेये कर्षण दाहो वायौ द्वेष मृतिः परैः ॥ ५८९

वश्य बालस्वरे द्वैते आकृष्टिं च युवात्मके ।
शान्ति वश्य च पुष्टिं च द्वेषे-स्तम्भौ च वृद्धके ॥ ५९०

मृत्यु मत्युस्वरे कुर्यात् आद्यपञ्चस्वरक्रमात् ।
बालादिकस्वरो ध्याता कार्यानुमितमानसः ॥ ५९१

नमोऽर्चनकाले होमे स्वाहा शान्तौ स्वधाऽऽकृष्टौ ।
वषट् क्षोभे सवौषट् भद्वेषे फडिति चे मृति ॥ ५९२

स्फटिक-प्रवाल-मुक्ता-चामीकर-पुत्रजीवमालाभिः ।
बीजैः पद्मोत्थैरथ शान्त्याद्युचितं जप कुर्यात् ॥ ५९३

पद्मासनाद्यमासनमथ मुद्राः सपरमेष्ठिमुद्राद्याः ।
सितपत्रादिभिरर्चा कुङ्कुम-गोरोचनादिभिर्लेख्यदलम् ॥ ५९४

सौवर्ण-रजत-कांस्यजपात्र तत्रैव युज्यते साधोः ।
सद्वस्य कार्यहेतोः सर्वे युज्येत नान्यत्र ॥ ५९५

प्रायोऽत्र सूरियन्त्रं महता कार्ये शुभे महति योज्यम् ।
तेन विलिख्य सुपात्रे कर्पूराद्यैरिदं पूज्यम् ॥ ५९६

पूरक-रेचकयोगादाह्वान-विसर्जने करोतु बुधः ।
पूजाभिमुखकरणस्थापनकर्माणि कुम्भकतः ॥ ५९७

क्षितिमण्डलेऽष्टदिक्षु 'ह'पिण्डमालिख्य संपुटीकृत्य ।
बद्ध्वा घनमेकान्ते त्रिसन्ध्यमभ्यर्च्य मन्त्रेण ॥ ५५७

यद्विाऽथ भूर्यमेतत् सिक्थकावेष्टयं घृतान्तरा पूज्यम् ।
गर्भस्तम्भः पयसा धौते तस्मिन् मसूतिः स्यात् ॥ ५५८

'पयसा' इति दुग्धेन जिनस्नपनगन्धोदकेन वा ।

पूर्ववत् पद्ममध्ये 'ग'पिण्डपिहिता च साधकस्याह्वा ।
अष्टदलेषु 'ग'पिण्डान् स्तुतिवलयं क्षोणिमण्डलकम् ॥ ५५९

आशाष्टके 'ग'पिण्डं शिलान्तरे संपुटं तदेकान्ते ।
संपूज्य पुष्पमाला मण्डल-धूपैर्मलयजेनापि ॥ ५६०

पद्ममष्टदले 'फ्रौं' 'फ'पिण्डान्त' साधकाभिधा ।
प्रतिपत्र 'फ'पिण्ड च गाथा स्याद् वलये बहि ॥ ४६ ॥

भूमण्डलाष्टदिग्भागे 'फ'पिण्ड पूर्ववत् क्रिया ।
जाप' शत सहस्र वा तुल्या-दिव्यनिषेधनम् ॥ ४७ ॥

पद्ममष्टदल मध्ये ह्लौं' स्याद् 'ह'पिण्डमध्यगम् ।
साध्यनाम दलेऽप्यन्तः 'ह'पिण्ड वलये बहिः ॥ ४८ ॥

गाथाभूमण्डल दिक्षु 'ह'पिण्ड पूर्ववद् विधि ।
जाप' शत सहस्र वा घट-सर्पनिषेधनम् ॥ ४९ ॥

पद्ममष्टदल मध्ये 'क्ष्लौं' 'क्ष'पिण्डमध्यगम् ।
साध्यनाम प्रतिपत्र 'क्ष'पिण्ड वलये बहि' ॥ ५० ॥

गाथाभूमण्डल दिक्षु क्ष पिण्ड पूर्ववद् विधि ।
जाप' शत सहस्र वा जयेत् पक्षादिजे विषम् ॥ ५१ ॥
पद्ममष्टदल गर्भं क्ष'पिण्ड साध्यनामयुक् ।
'क्ष'पिण्ड प्रतिपत्रान्त सगाथ वलय बहि ॥ ५२ ॥
भूमण्डलाष्टदिग्भागे क'पिण्ड पूर्ववत् क्रिया ।
जिह्वा[1]-रण[2]-गति[3]-क्रोधव्यवहारनिषेधनम् ॥ ५३ ॥
देश-ग्राम-पुरं यद्वा गृहस्यैकस्य वा गवाम् ।
शाकिन्यादिकृतां मारिं निषेद्धुमिह सुमती ॥ ५४ ॥
भूर्यादौ चक्रमालिख्य तद्दस्याद्यभिधायुतम् ।
कृत्वा रक्षां सिक्थकेनावेष्ट्य मन्त्राभिमन्त्रितम् ॥ ५५ ॥
कांस्यपात्रे लिखेत् शान्तिर्शतमाचरणामत' ।
रक्षां तां त्रिमधुरेणाकण्ठ शान्ति तु पूरयेत् ॥ ५६ ॥

—श्रीसिंहतिलकसूरिकृत लघुनमस्कारचक्रम् ॥

अष्टशतमन्त्रजापो यद्वा भूर्ये तु सिक्थकावेष्ट्यम् ।
पूज्यं त्रिमधुरमध्ये वह्निस्तम्भो जिनार्चातः ॥ ५६१

पुनरष्टपत्रपद्मं 'ध'पिण्डपिहितं च साध्यनामान्तः ।
दलपिण्डेषु 'ध'पिण्डं वलये च जिनस्तुतीर्न्यस्य ॥ ५६२

क्षितिमण्डलमाशासु च 'ध'पिण्डमालिख्य पूर्ववत् पूजा ।
निस्तारयति जलापदि मन्त्रस्मृतितोऽम्बुशान्तिरियम् ॥ ५६३

अष्टदलपद्मगर्भे साधक-साध्याऽभिधे 'फ'पिण्डान्तः ।
'फों' वेष्टयमष्टदलगत'फ'पिण्डतो वलयगा जिनस्तुतयः ॥ ५६४

क्षितिमण्डलदिग्भागे 'फ'पिण्डमालिख्य पूर्ववत् पूजा ।
निस्तारयति तुलाग्निमदिव्यादिह सूरिमन्त्रेण ॥ ५६५

अष्टदलपद्मगर्भे 'ह्रौं'मध्ये साधको 'ह'पिण्डान्तः ।
अष्टदलेषु 'ह'पिण्डान् स्तुतिवलयं क्षोणिमण्डलगम् ॥ ५६६

आशाष्टके 'ह'पिण्डानालिख्य पुरे च सूरिमन्त्रेण ।
पूजा घटसर्पाभिधदिव्यान्निस्तारयत्येव ॥ ५६७

अष्टदलपद्मगर्भे 'क्ष्रौं'मध्ये साधकः 'क्ष'पिण्डस्थः ।
वलयं स्तुतयः पृथ्वीमण्डलमाशाष्टके 'क्ष'पिण्डांश्च ॥ ५६८

आलिख्याष्टाधिशतं जापो मन्त्रेण पूर्वरीत्याऽर्चा ।
सर्पादिविषं नश्यति विशेषतः स्थावरविषं च ॥ ५६९

पुनरष्टपत्रगर्भे 'क्ष'पिण्डमध्येऽथ साधकस्याह्वा ।
एवं दलेषु वलये स्तुतयः क्षितिमण्डलं तदनु ॥ ५७०

आशाष्टके 'क्ष'पिण्डानालिख्य पुनरेव मन्त्रजापार्चाम् ।
क्रोध-मुख-युद्ध-गमन-व्यवहारादेरपि स्तम्भः ॥ ५७१

स्तुतिवलयस्य प्रान्ते गर्भाद्यं स्तम्भयाम्यथ पूजयामि ।
लेख्यं मन्त्रस्यान्ते गर्भाद्यं स्तम्भयेः वाच्यम् ॥ ५७२

प्रणवो मायाबीजं जिनबीजमथैककं च पद्मान्तः ।
प्राग्वत् सर्वं तनुते गणभृन्मन्त्रेण किमिह कृतैस्तत् ॥ ५७३

प्रथमं बीजत्रितयं गणभृद्विद्ये समध्यमे च 'एहि'युगम् ।
संवौषडाह्वानमथासीत् 'तिष्ठ'द्वयं स्थाप्यम् ॥ ५९८

आदौ भाग्वन्मध्यात् 'संनिहिता मम भव'द्वयं संवषट् ।
पूजाऽथ कार्यमन्त्रात् सर्वस्माद् मेरुतोऽथ मध्याद् वा ॥ ५९९

'ॐ ह्रीँ गणभृद्विद्यायै सर्वत्र परमेष्ठिने स्वाहा' ।
वारि 'परमात्ममूर्त्यै स्वाहा' कर्पूरगन्धाद्यैः ॥ ६००

आदौ भाग्वत् स्वाहान्तेऽनादिनिधनात्मने तदक्षतकाः ।
सर्वसुरासुरपूजायै स्वाहा कुसुममप्यग्रे ॥ ६०१

तदनन्तज्ञान-दर्शन-वीर्य-सुखादात्मने मरुद्-व्योम्ने ।
नैवेद्य-दीप-धूपन-फलानि ढौक्यानि तत्क्रमतः ॥ ६०२

बीजत्रितयं गणभृद्विद्यायै मध्यतः 'ह्रीँ स्वकं स्थानम् ।
गच्छ'द्वयं विसर्गोचित'य'द्वन्द्वे भवेत् पूजा ॥ ६०३

मोक्षाऽभिचार-लक्ष्मी-शान्त्याकृष्टिक्रमेण जापविधौ ।
अङ्गुष्ठादिकनिष्ठां च यावद् धत्तेऽक्षसूत्रमसौ ॥ ६०४

स्तम्भेऽथ शान्ति-पुष्टौ वश्ये उच्चाटने मृतौ क्रमतः ।
भूम्यादिमण्डलगतं साध्यं ध्यायति तदर्थकृते ॥ ६०५

पूर्वाह्ने मध्याह्ने मध्यनिशायां निशान्त्यके यामे ।
वश्यं स्तम्भं शान्तिं पुष्टिं कुर्यात् क्रमेणैषा ॥ ६०६

अथात्र मेरुगतवाचनान्तरमाह—

'पणवो नमो' पयाइसु 'जिणाण ओहिजिणे परमोहिजिणे ।
सव्वोहिणंतोहिजिणाणं केवलितियं चउदसपुव्वी ॥ ६०७

दसपुव्वी इक्कारसंगीण उग्गतवचरणचारीणं ।
खीरासवलद्धीणं महासवलद्धि-कुट्ठबुद्धीणं ॥

गोयमसामिस्स तहा सुद्दम्भसा[illegible] एसि सव्वे
इच्चाई साहंतं सोलसपयचा[illegible]ए ॥

'पणवो नमो० बाहुवलि०' द्विवलयाकृत्या छेख्यम् ।

'पणवो वेग्गू निवेग्गू वग्गू य सुमण-सोमणसे ।
महुमहुरे ईरिकाली गिरिकाली पिरिजुया काली ॥ ६१०

हिरिकाली सिरिकाली ईरिया गिरियाइ तहय पिरियाए ।
हिरियाए सिरियाए कालि महाकालि मरु-गयणं ॥' ६११

इति षोडशपत्राण्यङ्कत एव ज्ञेयानि ॥

'इरि किरि गिरि पिरि हिरि सिरि पत्तेयं कालि ।
इरि इरि य कालि किरि गिरि पिरि हिरि सिरिजुया काली ॥' ६१२

वलयाकृत्या छेख्यम् ॥

छकोण पणव एगो पुत्तं पित्र मेरु तेरस य इत्थ ।
सव्वक्खरेहिं वारस सिलोगवण्णा य पन्नरसा ॥ ६१३

पृथिवीमण्डलमध्ये यन्त्रमिदं मायया त्रिरावेष्ट्यम् ।
पर्यन्ते क्रौंकारः पूज्यं स्थाने क्वचिद् दृष्टम् ॥ ६१४

समवसृतौ मुख्योऽक्षो वीरः शेषास्ततश्चतुर्वक्त्रः ।
अग्न्यादौ तु कपर्दीन्यासा द्वादशसभाश्च स्युः ॥ ६१५

तत्रैव गौतमोऽहं कर्पूराद्यैः समर्चयेद् भक्त्या ।
एवं च नाभिकमले ध्यायन् सूरिः स सर्वज्ञः ॥ ६१६

मुख्योऽर्हन् पूर्वस्यां सिद्धाः सौम्येऽथ गौतमस्वामी ।
याम्ये चोपाध्यायाः साधुरथः पूज्यपदाः ॥ ६१७

मध्ये कपर्दिकानां न्यासः स चतुर्गतिस्तु संसारः ।
तत्र ममैते शरणं तदर्चयेत् पञ्चपूज्यपदान् ॥ ६१८

अक्षाणां मुष्टित्रयमर्पयति गुरुस्तथैव मुष्टिगतः ।
त्रिजगद्व्यवहारोऽयं सङ्केतः स्याज्जनस्तमक्षम् ॥ ६१९

वासाहुतिनिक्षेपः शङ्खोऽग्रिममुद्रयाऽक्षलाभाय ।
पल्लव-मुद्रादर्शनमिह शिष्याणां समृद्ध्यै स्यात् ॥ ६२०

सौभाग्यमुद्रयाऽऽत्मनि सौभाग्यं वज्रमुद्रया रक्षाः ।
अक्षाः प्रणवाकृतयः कला कपर्दीति पञ्चपूज्यपदी ॥ ६२१

॥ इति श्रीसिंहतिलकसूरिविरचिते
मन्त्रराजरहस्ये पूजादिरहस्यम् ॥

*

ग्रन्थकर्तुः प्रशस्तिः ।

इत्यवचिन्त्य बहुश्रुतमुखपद्मेभ्यो मयाऽऽत्मसंस्मृत्यै ।
गणभृन्मन्त्ररहस्यं गणितमिदं दिशतु गणलक्ष्मीम् ॥ ६२२

मतमिति गुरुमुखतो यन्मन्त्रोच्चारणे भवन्ति बहुभेदाः ।
तत्रास्मन्मतमेतत् सद्गुरुवचनं प्रमाणमिह ॥ ६२३

श्रीविबुधचन्द्रगणभृच्छिष्यः श्रीसिंहतिलकसूरिरिदम् ।
लीलावत्या वृत्त्या सहितं विदधे श्रियं दिशताम् ॥ ६२४

संयतगुण-त्रयोदशे (१३२७) वर्षे दीपालिकापर्वसद्दिवसे ।
साह्लाददेवतोज्ज्वलमनसा पूर्तिं मयेदमानीतम् ॥ ६२५

॥ इति श्रीयशोदेवसूरिशिष्यश्रीविबुधचन्द्रसूरि-
शिष्यश्रीसिंहतिलकसूरिभि-
र्मन्त्रराजरहस्यं रचितम् ॥

॥ ग्रन्थाग्रम् ८०० ॥

॥ श्रीमन्त्राधिराजकल्पः संपूर्णः ॥

१. परिशिष्ट।

मन्त्रराज-रहस्यगत मन्त्रोद्धार

अने

सूरिमन्त्रना ११ आम्नाय।

अर्हं।

[१] १. ॐ णमो जिणाणं।
२. ॐ णमो ओहिजिणाणं।
३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं।
४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं।
५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं।
६. ॐ णमो केवलीणं।
७. ॐ णमो भवत्थकेवलीणं।
८. ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा॥

— आ आठ पदोने कपूर अने चंदनथी पटमां आलेखवां अने तेनी नीचे साध्यनुं नाम लखीने श्वेत पुष्पो वडे पूजन करवुं, तेमज त्रण दिवस सुधी ए पदोनो १००८ वार जाप करवाथी बंधनमांथी मुक्ति मळे छे। (१३-१४)

[२] १. ॐ णमो उग्गतवस्सीणं।
२. ॐ णमो दित्ततवस्सीणं।
३. ॐ णमो तत्ततवस्सीणं।
४. ॐ णमो पडिमापडिवन्नाणं।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा॥

— आ चार लब्धिपदोनुं चार दिशाओमां वज्रपंजर करी, तेनी अंदर पोतानुं चिंतन करवाथी परवादीनी विद्यानुं खंडन करी शकाय छे। सात रात्रि सुधी जाप करवामां आवे तो ते अजेय–अजय्य बने छे। (१५-१६)

[३] १. ह्रीँ णमो चउद्दसपुव्वधारीणं ।
२. ह्रीँ णमो दसपुव्वधारीणं ।
३. ह्रीँ णमो इकारसंगधारीणं ।
४. ह्रीँ णमो पयाणुसारीणं ।
५. ह्रीँ णमो उज्जुमईणं ।
६. ह्रीँ णमो विउलमईणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— खारा, खाटा आहारनो त्याग करी एकासणुं करीने आ छ लब्धिपदोनो जूइनां १२००० पुष्पो वडे जाप करवामां आवे तो ते सारस्वत विद्याने आपे छे । (१८-१९)

[४] १. ह्रीँ णमो खेल्लोसहिपत्ताणं ।
२. ह्रीँ णमो विप्पोसहिपत्ताणं ।
३. ह्रीँ णमो जल्लोसहिपत्ताणं ।
४. ह्रीँ णमो आमोसहिपत्ताणं ।
५. ह्रीँ णमो सव्वोसहिपत्ताणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ पांचे लब्धिपदोने सुगंधी द्रव्योथी पात्रमां लखवां । ते पदोनी नीचे रोगीनुं नाम लखवुं । ते पाचे लब्धिपदो—चंद्र जेवी कांतिवाळा मंत्राक्षरोनो श्वेत पुष्पो वडे रोगीने ध्यानमां राखीने १००८ वार जाप करवामा आवे तो ते मंत्राक्षरो रोगीना शरीरमां अमृतने वरसावे छे एवुं ध्यान करे अने ते पात्रने गायना दूधथी धोई (रोगीने) पिवडावे अने उंजन करीने तेनुं पाणी देवामां—छांटवामा आवे तो ते कोढ रोगने दूर करे छे । (२०-२२)

वळी मनुष्योनु अल्पकाळमा थनारु मृत्यु, मारी, उन्माद तेमज ग्रहनी पीडा दूर थाय छे । एकेक पदथी क्रमश अथवा पांचे पदोथी बधा रोग शमी जाय छे । (२३)

[५] १. ह्रीँ णमो विज्जासिद्धाणं ।
२. ह्रीँ णमो खीरासवीणं ।
३. ह्रीँ णमो महुआसवीणं ।
४. ह्रीँ णमो अमियासवीणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ चारे लब्धिपदोनुं अगाउ जणाव्या मुजब ध्यान करवामां आवे तो ते स्थावर वगेरे जातनां विषोनो नाश करे छे । (२४)

[६] १. ह्रँ णमो खीरासवीणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ लब्धिपदना जापथी अढार जातना कोढ शमे छे। (२५)

[७] १. ह्रँ णमो महुआसवीणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ लब्धिपदना जापथी बधा प्रकारना ताव दूर थाय छे । (२६)

[८] १. ह्रँ णमो अमियासवीणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ लब्धिपदना जापथी समग्र उपसर्गोनुं निवारण थाय छे । (२६)

[९] १. ह्रँ णमो बीयबुद्धीणं ।
२. ह्रँ णमो कुट्ठबुद्धीणं ।
३. ह्रँ णमो संभिन्नसोयाणं ।
४. ह्रँ णमो अक्खीणमहाणसियाणं ।
५. ह्रँ णमो सव्वलद्धीणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ पांचे लब्धिपदोने अगाउनी जेम आलेखीने १००८ सारां पुष्पो वडे त्रण दिवस सुधी जाप करवामां आवे तो लाभ थाय अने अक्षीणकोशता प्राप्त थाय । (२७)

[१०] १. ह्रँ णमो विउव्वणइड्ढिपत्ताणं ।
२. ह्रँ णमो आगासगामीणं ।
३. ह्रँ णमो जंघाचारणाणं ।
४. ह्रँ णमो विज्जाचारणाणं ।
नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥

— आ चारे लब्धिपदो बधी दिशाओने प्रकाशित करनारां छे अने त्रण लोकना समग्र दोषोने ते हरी ले छे । (२९)

[११] १. ह्रँ णमो तेउलेसाणं ।
२. ह्रँ णमो सीयलेसाणं ।
३. ह्रँ णमो तत्तलेसाणं ।
४. ह्रँ णमो दिट्ठिविसाणं ।

५. ॐ णमो आसीविसाणं ।

६. ॐ णमो वयविसाणं ।

७. ॐ णमो चारणाणं ।

८. ॐ णमो महासुमिणाणं ।

९. ॐ णमो तेजोग्गिनिसग्गाणं ।

— आ नवे लब्धिपदोने स्तुतिपदोनी साथे सोनाना पात्रमां कपूर अने चंदनथी लेप करीने समवसरण आलेखवुं ।

विनीतायां राज्यं करोति ।

राज्यं ददाति पुत्रेभ्य, दीक्षां गृह्णाति विभु, श्रेयांसात् पारणं वर्षे ।

ॐ अर्हं युगादिनाथाय स्वाहा

देवदत्त

लसज्ज्ञानः देवासुरमनुजसभावन्यपद धर्ममुपदिशति ।

मौनधनो विचरति ।

— आ प्रमाणे आलेखन करीने ध्यान करनारे समग्र मंत्रनो १०८ वार जाप करवो। मंत्रनी कमलपत्रथी पूजा करवी । 'भक्तामर' स्तव अने 'शांति' स्तवनो पाठ करवो।

तीर्थोना पाणीथी भरेला एवा १०८ कळशोथी अभिषेक करतां भगवंतना जन्म-कल्याणकनुं स्मरण करवुं अने मंतरेला पाणीथी स्नान करवुं, तेनाथी रोगीनुं सिंचन थतां ते स्वस्थ बने छे ।

खास करीने लांबा काळथी थयेला दावो, राज समक्ष–कोर्ट कचेरीना वादविवाद, अघटित कार्योमां अने सर्व प्रकारनी विपत्तिमां अगाउ कह्या मुजब करवाथी समग्र दुःखनी शांति थाय छे ।

'यैः शान्तराग०' थी आठ श्लोकोमां प्रत्येक श्लोक क्रमशः १ सरस्वती, २ रोगापहारिणी, ३ विषापहारिणी, ४ बंधमोक्षणी, ५ आराधकश्रीसंपादिनी, ६ परविद्याच्छेदिनी, ७ दोषनिर्नाशनी अने ८ अशिवोपशमनी विद्याना छे—आ विद्याष्टक कहेवाय छे अने ते पद्योनो प्रभातकाळे कायोत्सर्गध्यान अने जापथी जे मनुष्य पाठ करे छे ते पोतानी अने बीजानी शांति करनारो थाय छे। (३५–३८)

बधां पदोनी आगळ 'नत्वा प्रयुञ्जे यां विद्यां सा मे विद्या प्रसिद्ध्यतु स्वाहा' एम जोडवुं।

बधां पदो माटे १०८ वार जाप करवो अने कायोत्सर्ग तेम ज उपवास करवो।

सामान्य रीते एवो विधि छे के जापमां आठ हजार कमळो लेवां। सात दिवसथी लइने ३२ दिवस सुधी जाप करवो अने ते पछी पाणीनो स्पर्श करतां ते मंत्रजापनुं फळ मळे छे।

श्रीऋषभदेव, श्रीचंद्रप्रभस्वामी के श्रीवीर भगवंतना चैत्यमां, तीर्थंकरोना जन्मकल्याणकना दिवसे हृदयमां श्रीपुंडरीकस्वामी, श्रीब्राह्मी (सरस्वती) अने श्रीगौतमस्वामी सुवर्णकमलमां बेठेला होय ते रीते स्थापन करवा अने श्रीजिनेश्वर भगवंत आठ प्रातिहार्य अने चोत्रीश अतिशयथी युक्त छे एवुं ध्यान करीने काउसग्गमां नीचेनां लब्धिपदोनो ते ते कार्य माटे १०८ वार जाप करवो —

१. ॐ णमो जिणाणं । नत्वा०

— आ पदनो काउसग्गमां १०८ वार जाप करतां शूल रोगनो नाश थाय छे। (५२)

२. ॐ णमो ओहिजिणाणं । नत्वा०

— आ पदनो काउसग्गमां १०८ वार जाप करनार हाथनो स्पर्श करीने रोगी माणसने पाणी पिवडावे तो ते बधा प्रकारना तावनुं निवारण करे छे। (५३)

३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं । नत्वा०

— आ पदनो १०८ वार जाप करनार स्पर्श करवा मात्रथी मस्तकना रोगने हरी ले छे। (५४)

४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं । नत्वा०

— आ पदनो १०८ वार जाप करनार कानना रोगने दूर करे छे। (५४)

५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं । नत्वा०

— आ पदना जापथी आंखना रोगो हठी जाय छे। (५५)

६. ॐ णमो केवलीणं, ॐ णमो भवत्थकेवलीणं, ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं । नत्वा०

— आ केवलीत्रिकना जापथी ज्ञान प्राप्त थाय अने बंधनमांथी मुक्ति मळे छे। (५५)

७. ॐ णमो उग्गतवाणं (? उग्गतवचरणचारीणं)। नत्वा०

— आ पदना जापथी गतिनुं स्तंभन करी शकाय छे। (५६)

८. ॐ णमो चउदसपुव्वीणं। नत्वा०

— आ पदनो लवण तेमज खाटा पदार्थनो त्याग करीने (आयंबिल) करीने जाप करवामां आवे तो बहुश्रुतपणुं प्राप्त थाय छे। (५६)

९. ॐ णमो दसपुव्वीणं। नत्वा०

— आ पदनो जाप करनारने पण बहुश्रुतपणुं प्राप्त थाय छे।

१०. ॐ णमो इक्कारसंगधारीणं। नत्वा०

— आ पदनो जाप करनारने गुरु विना ज समग्र आगमोनुं ज्ञान प्राप्त थाय छे। (५७)

११. ॐ णमो विउव्वणइड्ढिपत्ताणं। नत्वा०

— आ पदनो लाल कणेरनां पुष्पोथी जाप करवामां आवे तो ते इच्छित फळने आपे छे। (५७)

१२. ॐ णमो सव्वलद्धिपत्ताणं। नत्वा०

— आ पदना प्रभावथी शास्त्र वगेरेमां सर्व तरफथी यशनो विस्तार थाय छे। (५८)

१३. ॐ णमो रिउमईणं। नत्वा०

— आ पदनो जाप करवाथी शत्रुओ शांत थाय छे। (५८)

१४. ॐ णमो विउलमईणं। नत्वा०

— आ पदनो जाप करवाथी शत्रुओ शांत थाय छे। (५८)

१५. ॐ णमो पण्हसमणाणं। नत्वा०

— आ पदनो जाप श्वेत कणेरनां पुष्पोथी करवामां आवे तो ते आयुष्यने कही शके छे। (५९)

१६. ॐ णमो जङ्घाचारणाणं। नत्वा०

१७. ॐ णमो आगासगामीणं। नत्वा०

— कांजी खाईने आ प्रत्येक पदनो जाप करवाथी आकाशमां गति कराय छे। (५९)

१८. ॐ णमो विज्जाहराणं। नत्वा०

— आ मंत्रनो जाप विघ्नोनुं निवारण करे छे। (६०)

१९. ॐ णमो खेलोसहिपत्ताणं । नत्वा०

— आ मंत्रनो जाप टूंक समयमां थनारा मृत्यु (अपमृत्युनुं) निवारण करे छे। (६०)

२०. ॐ णमो विप्पोसहिपत्ताणं । नत्वा०

— आ मत्रनो जाप मनुष्योमां चालता मरकी रोगनुं निवारण करे छे। (६१)

२१. ॐ णमो जल्लोसहिपत्ताणं । नत्वा०

— आ मंत्रथी मंतरेलुं पाणी पीतां उन्माद रोग चाल्यो जाय छे। (६१)

२२. ॐ णमो सव्वोसहिपत्ताणं । नत्वा०

२३. ॐ णमो आमोसहिपत्ताणं । नत्वा०

— आ बंने मंत्रपदोना जापथी त्रण दिवसमां ग्रहना दोषो दूर थाय छे अने बंधनमांथी मुक्ति मळे छे। (६२)

२४. ॐ णमो वयणबलीणं ।

२५. ॐ णमो आसीविसाणं । नत्वा०

— आ बंने मंत्रोनो जाप श्मशानमां उपस्थित थता भय अथवा शत्रुनो विद्वेष थता तेनुं निवारण थाय छे. (६२)

२६. ॐ णमो अट्ठंगनिमित्तकुसलाणं । नत्वा०

— आ मंत्रना जापथी शुभ के अशुभ फळनुं सूचन मळे छे। (६३)

२७. ॐ णमो संभिन्नसोयाणं । नत्वा०

— आ मंत्रना जापथी कान वडे शुभ के अशुभ जोवाय छे। (६३)

२८. ॐ णमो तत्तलेसाणं । नत्वा०

— आ मंत्रना जापथी माह मासमां पण शीतनी असर थती नथी, अने शत्रुने दाह उपजावाय छे। (६४)

२९. ॐ णमो सीयलेसाणं । नत्वा०

— आ मंत्रपदना जापथी दाहज्वरनो रोग दूर थता शीतलता व्यापे छे। (६४)

३०. ॐ णमो कुट्ठबुद्धीणं । नत्वा०

— आ मंत्रना जापथी बुद्धिनो वैभव वधे अने जठरथी थता शूल, गुल्म अने कृमिना रोगो नाश पामे छे। (६५)

३१. ॐ णमो बारसंगधारीणं ।   नत्वा०

३२. ॐ णमो सव्वसिद्धाणं ।   नत्वा०

— आ बंने मंत्रपदोना जापथी जिनशासनमां शांति प्रसरे छे । (६५)

३३. ॐ णमो अक्खीणमहाणसियाणं ।   नत्वा०

— आ मंत्रपदनो श्वेत पुष्पोथी जाप करतां भंडारमां वृद्धि थाय छे । (६६)

३४. ॐ णमो खीरासवीणं ।   नत्वा०

— आ मंत्रपदना जापथी क्षीर अने पाणी पीवामां आवे तो कोढ रोग मटी जाय छे । (६६)

३५. ॐ णमो महुआसवीणं ।   नत्वा०

— आ मंत्रपदना जापथी एकांतरो वगेरे तावो नाश पामे छे । (६७)

३६. ॐ णमो अमियासवीणं ।   नत्वा०

— आ मंत्रपदना जापथी बधा उपसर्गो दूर थाय छे । (६७)

१. कणयमयसहस्सपत्ते कमलम्मि निवेसिओ य लद्धिजुओ ।
बहुपाडिहेरकलिओ झायव्वो गोयमगुणिंदो ॥ ९८

२. ॐ णमो भगवते लब्धिसंपन्नाय गौतमस्वामिने सर्वा-
भीष्टसिद्धिं कुरु कुरु ह्रीँ स्वाहा ॥ १०१

३. ॐ णमो भगवओ गोयमस्स सिद्धस्स बुद्धस्स अक्खीण-
महाणसस्स ह्रीँ अवतर अवतर अक्खीणमहाणसी स्वाहा ॥ १०३

४. अक्खीणमहाणसिलद्धिसंजुओ जयइ गोयमो भयवं
जस्स पसाएणऽज्जवि सुसाहुणो सुत्थिया मरहे ॥ १०५

५. ॐ णमो भगवओ पाससामिस्स सव्वलद्धिसंपन्नस्स
भयवं केसिगणहरस्स ह्रीँ स्वाहा ॥ १०६

१२ स्तुतिपदीरहस्य।

प्रथम पारपदी।

१. ॐ णमो जिणाणं।	५
२. ॐ णमो ओहिजिणाणं।	७
३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं।	९
४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं।	९
५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं।	११
६. ॐ णमो केवलीणं।	६
७. ॐ णमो भवत्थकेवलीणं।	९
८. ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं।	१०
९. ॐ णमो उग्गतवस्सीणं।	१२
१०. ॐ णमो चउदसपुव्वधारीणं।	९
११. ॐ णमो दसपुव्वधारीणं।	७
१२. ॐ णमो एगारसंगीणं।	८

समग्र पद–१२। समग्र वर्ण–१०२। (गाथा–१४८)

द्वितीय पारपदी।

१-१ २-१ ३-४ ४-२ ५-१ ६-२ ७-२
एएसिं सव्वेसिं नमोक्कारं किच्चा जं इयं विज्जं
८-४ ९-१ १०-१ ११-२ १२-१४
पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ॥

समग्र पद १२। समग्र वर्ण–२९ (गा० १४९-१५०)

१०२+२९=१३१ – पढेछं प्रस्थान (गा० १५१)

तृतीय पारपदी

१-१ २-४ ३-५ ४-६ ५-८
ॐ नमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु

६-२ ७-४ ८-५ ९-४ १०-४ ११-४ १२-४
सुमणे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली पिरिकाली सिरिकाली महाकाली ॥

समग्र पद १२ | । समग्र पद — ५४ (गा० १६१-१६२)

चतुर्थ बारपदी ।

१-४ २-४ ३-७ ४ ६
किरियाए हिरियाए ॐ किरिकिरिकाली पिरिपिरिकाली
५-६ ६-६ ७-१० ८-४
सिरिसिरिकाली हिरिहिरिकाली आयरिय आयरिय काली किरिमेरु
९-४ १०-४ ११-४ १२-६
पिरिमेरु सिरिमेरु हिरिमेरु आयरियमेरु ॥

समग्र पद १२ | समग्र वर्ण — ६५ । स्वाहा पदना वर्ण — २ । (गा० १६३-१६७)

	वर्णो		पदो
१	१०२	—	१२
२	२९	—	१२
३	५४	—	१२
४	६५	—	१२
—	२	—	१
	२५२		४९

आ २५२ वर्णोनी ७ गाथा अने २८ वर्णो थाय । (गा० १६८)

प्रथम प्रस्थान पूर्ण ।

*

महाविद्यापीठ नामक द्वितीय प्रस्थान ।

त्रीजी बारपदीना आदिना आठ पदोने महाविद्यापीठ नामनुं बीजुं प्रस्थान कहे छे—

१. ॐ नमो भगवओ बाहुबलिस्स ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु सुमणे सोमणसे महुमहुरे ॥ (१७७)

२. ॐ ह्रीँ महाबाहुबलि गिरि महागिरि वीरबाहुबलये स्वाहा ॥ (१७७)

३. ॐ किरि किरि लम्बबाहुभत्र नमः ॥ (१८०)

द्वितीय प्रस्थान पूर्ण ।

*

तृतीय प्रस्थान ।

इरिकालि पिरिकाली सिरिकाली महकाली ॐ इरिइरिकाली किरिकिरिकाली पिरिपिरिकाली सिरिसिरिकाली हिरिहिरिकाली आयरिय आयरियकाली ॥ (१८१)

*

चतुर्थ प्रस्थान ।

किरिमेरु पिरिमेरु सिरिमेरु हिरिमेरु आयरियमेरु ॥ (१८८)

१. ऐँ श्रीँ ग्रेँ ह्सौँ किरिमेरुभ्यो स्वाहा । (१९९)

२. फोँ ह्सौँ ॐ ॐ ह्सौँ फोँ ॥ (१९९)

३. ऐँ श्रीँ अर्हँ सिरिमेरुभ्यो ह्रीँ ॐ स्वाहा ॥ (२०१)

*

[२]

१३ स्तुतिपदीरहस्य ।

प्रथम प्रस्थान ।

१. ॐ णमो जिणाणं ।	६
२. णमो ओहिजिणाणं ।	७
३. णमो परमोहिजिणाणं ।	९
४. णमो सव्वोहिजिणाणं ।	८
५. णमो अणंतोहिजिणाणं ।	९
६. णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।	११
७. णमो सामग्गकेवलीणं ।	९
८. णमो भवत्थकेवलीणं ।	९
९. णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०
१०. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२
११. णमो चउद्दसपुव्वीणं ।	९
१२. णमो दसपुव्वीणं ।	७
१३. णमो एकारसंगीणं ।	८
	समग्र वर्ण—११४

१४-३ १५-३ १६-४ १७-२ १८-२ १९-१ २०-२ २१-४ २२-१
एएसिं सव्वेसिं नमोकारं अहं किच्चा जं इयं पउंजामि सा
२३-१ २४-२ २५-४ २६-३
मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥ (श्लो० २११-२१७)

समग्र पद-२६, समग्र वर्ग-३१ । ११४+३१ = समग्र वर्ण १४५

द्वितीय प्रस्थान ।

१-७ २-५ ३-६ ४-५
ॐ नमो भगवओ । बाहुबलिस्स । पण्हसमणस्स । ॐ वग्गु वग्गु ।
५-६ ६-३ ७-४ ८-५ ९-५ १०-४ ११-४
निवग्गु निवग्गु । सुमणे । सोमणसे । महुमहुरे । ॐ इरियाए । किरियाए । गिरियाए ।
१२-४ १३-४ १४-४ १५-४ १६-२
पिरियाए । सिरियाए । हिरियाए । आयरियाए । स्वाहा ॥ (श्लो० २१९-२२२)

समग्र पद-१६ समग्र वर्ण-७२

तृतीय प्रस्थान ।

१-५ २-४ ३-४ ४-४ ५-४ ६-४
ॐ इरिइरि । किरिकिरि । गिरिगिरि । सिरिसिरि । हिरिहिरि । पिरिपिरि ।
७-६ ८-४ ९-२
आयरियकालि । महाकालि । स्वाहा ॥ (श्लो० २२६-२२७)

समग्र पद-९ । समग्र वर्ण-३७

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-७ २-६ ३-६ ४-६
ॐ इरिडरिकाली । किरिकिरिकाली । गिरिगिरिकाली । पिरिपिरिकाली ।
५-६ ६-६ ७-६ ८-२
सिरिसिरिकाली । हिरिहिरिकाली । आयरियकाली । स्वाहा ॥ (श्लो० २३०-२३१)

समग्र पद-८ समग्र वर्ण-४५

पञ्चम प्रस्थान ।

१-३ २-४ ३-४ ४ ४ ५-४ ६-४
ॐ ह्रीँ श्रीँ । इरिमेरु । किरिमेरु । गिरिमेरु । पिरिमेरु । सिरिमेरु
७-४ ८-६ ९-२
हिरिमेरु । आयरियमेरु । स्वाहा ॥ (श्लो० २३५-२३६)

समग्र पद-९ समग्र वर्ण-३५

१. प्रस्थान—पदो	२६	—	वर्णो	१४५
२. ,, — ,,	१६	—	,,	७२
३. ,, — ,,	९	—	,,	३७
४. ,, — ,,	८	—	,,	४५
५. ,, — ,,	९	—	,,	३५

पांच प्रस्थाननां समग्र पदो– ६८, समग्र वर्ण–३३४

३३४ वर्णोना श्लोक १०–१४ (श्लो० २३६–२३७)

१. ॐ क्रों ह्रीं सयक्षिणी नमः ॥ (२५२)

[३]

३२ अने २४ स्तुतिपदीरहस्य ।

प्रथम प्रस्थाननी बत्रीश स्तुतिपदी ।

१. णमो जिणाणं ।	५
२. णमो ओहिजिणाणं ।	७
३. णमो परमोहिजिणाणं ।	९
४. णमो अणंतोहिजिणाणं ।	९
५. णमो अणंताणंतोहिजिणाणं	११
६. णमो केवलीणं ।	६
७. णमो भवत्थकेवलीणं ।	९
८. णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०
९. णमो उज्जुमईणं ।	७
१०. णमो विउलमईणं ।	८
११. णमो वेउव्वियलद्धीणं ।	९
१२. णमो सव्वलद्धीणं ।	७
१३. णमो पण्हासमणाणं ।	८
१४. णमो जंघाचारणमुणीणं ।	१०
१५. णमो विज्जासिद्धाणं ।	७
१६. णमो आगासगामीणं ।	८
१७. णमो आमोसहिपत्ताणं ।	९
१८. णमो विप्पोसहिपत्ताणं ।	९
१९. णमो खेलोसहिपत्ताणं ।	९
२०. णमो जल्लोसहिपत्ताणं ।	९
२१. णमो सव्वोसहिपत्ताणं ।	९
२२. णमो आसीविसाणं ।	७
२३. णमो दिट्ठिविसाणं ।	७
२४. णमो वयणविसाणं ।	८
२५. णमो तत्तलेसाणं ।	७
२६. णमो सीयलेसाणं ।	७
२७. णमो चउदसपुव्वीणं ।	९
२८. णमो दसपुव्वीणं ।	७
२९. णमो इक्कारसंगसुत्तधारीणं ।	१२
३०. णमो संभिन्नसोयाणं ।	८
३१. णमो दुवालसंगसव्वसिद्धाणं ।	१२
३२. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२

समग्र पद–३२

समग्र वर्ण–२७१

(श्लो० २५५–२६१)

१४-३ १५-३ १६-४ १७-२ १८-२ १९-१ २०-२ २१-४ २२-१
एएसिं सव्वेसिं नमोकारं अहं किञ्चा जं इयं पउंजामि सा
२३-१ २४-२ २५-४ २६-२
मे विज्ञा पसिज्झउ स्वाहा ॥ (श्लो० २११-२१७)

समग्र पद-२६, समग्र वर्ण-३१ । ११४+३१ = समग्र वर्ण १४५

द्वितीय प्रस्थान ।

१-७ २-५ ३-६ ४-५
ॐ नमो भगवओ । बाहुबलिस्स । पण्हसमणस्स । ॐ वग्गु वग्गु ।
५-६ ६-३ ७-४ ८-५ ९-५ १०-४ ११-४
निवग्गु निवग्गु । सुमणे । सोमणसे । महुमहुरे । ॐ इरियाए । किरियाए । गिरियाए ।
१२-४ १३-४ १४-४ १५-४ १६-२
पिरियाए । सिरियाए । हिरियाए । आयरियाए । स्वाहा ॥ (श्लो० २१९-२२२)

समग्र पद-१६ समग्र वर्ण-७२

तृतीय प्रस्थान ।

१-५ २-४ ३-४ ४-४ ५-४ ६-४
ॐ इरिइरि । किरिकिरि । गिरिगिरि । सिरिसिरि । हिरिहिरि । पिरिपिरि ।
७-६ ८-४ ९-२
आयरियकालि । महाकालि । स्वाहा ॥ (श्लो० २२६-२२७)

समग्र पद-९ । समग्र वर्ण-३७

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-७ २-६ ३-६ ४-६
ॐ इरिइरिकाली । किरिकिरिकाली । गिरिगिरिकाली । पिरिपिरिकाली ।
५-६ ६-६ ७-६ ८-२
सिरिसिरिकाली । हिरिहिरिकाली । आयरियकाली । स्वाहा ॥ (श्लो० २३०-२३१)

समग्र पद-८ समग्र वर्ण-४५

पञ्चम प्रस्थान ।

१-३ २-४ ३-४ ४-४ ५-४ ६-४
ॐ ह्रीँ श्रीँ । इरिमेरु । किरिमेरु । गिरिमेरु । पिरिमेरु । सिरिमेरु
७-४ ८-६ ९-२
हिरिमेरु । आयरियमेरु । स्वाहा ॥ (श्लो० २३५-२३६)

समग्र पद-९ समग्र वर्ण-३५

१. प्रस्थान—पदो	२६	—	वर्णो	१४५
२. " — "	१६	—	"	७२
३. " — "	९	—	"	३७
४. " — "	८	—	"	४५
५. " — "	९	—	"	३५

पांच प्रस्थानमां समग्र पदो- ६८, समग्र वर्ण-३३४

३३४ वर्णोना श्लोक १०-१४ (श्लो० २३६-२३७)

१. ॐ क्रों ह्रीं सर्वाक्षिणी नमः ॥ (२५२)

[३]

३२ अने २४ स्तुतिपदीरहस्य ।

प्रथम प्रस्थाननी बत्रीश स्तुतिपदी ।

१. णमो जिणाणं ।	५	१७. णमो आमोसहिपत्ताणं ।	९
२. णमो ओहिजिणाणं ।	७	१८. णमो विप्पोसहिपत्ताणं ।	९
३. णमो परमोहिजिणाणं ।	९	१९. णमो खेलोसहिपत्ताणं ।	९
४. णमो अणंतोहिजिणाणं ।	९	२०. णमो जल्लोसहिपत्ताणं ।	९
५. णमो अणंताणंतोहिजिणाणं	११	२१. णमो सव्वोसहिपत्ताणं ।	९
६. णमो केवलीणं ।	६	२२. णमो आसीविसाणं ।	७
७. णमो भवत्थकेवलीणं ।	९	२३. णमो दिट्ठिविसाणं ।	७
८. णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०	२४. णमो वयणविसाणं ।	८
९. णमो उज्जुमईणं ।	७	२५. णमो तत्तलेसाणं ।	७
१०. णमो विउलमईणं ।	८	२६. णमो सीयलेसाणं ।	७
११. णमो वेउव्वियलद्धीणं ।	९	२७. णमो चउदसपुव्वीणं ।	९
१२. णमो सव्वलद्धीणं ।	७	२८. णमो दसपुव्वीणं ।	७
१३. णमो पण्हासमणाणं ।	८	२९. णमो इक्कारसंगसुत्तधारीणं ।	१२
१४. णमो जंघाचारणमुणीणं ।	१०	३०. णमो संभिन्नसोयाणं ।	८
१५. णमो विज्जासिद्धाणं ।	७	३१. णमो दुवालसंगसव्वसिद्धाणं ।	१२
१६. णमो आगासगामीणं ।	८	३२. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२

समग्र पद-३२

समग्र वर्ण-२७१

(श्लो० २५५-२६१)

ते बधां पदो ॐ ह्रीँ पूर्वक गणीए तो दरेक पदमां बे वर्णो वधारीने गणतां
२७१+६४=३३५ (श्लो० २५५–२६१)

१–३ २–३ ३–२ ४–२ ५–४ ६–१ ७–२ ८–४ ९–१ १०–१
सव्वेसिं एएसिं किच्चा अहं नमोक्कारं जं इयं पउंजामि सा मे
११–२ १२–४ १३–२
विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥ वर्ण–३१ । (२६२)

३३५+३१=३६६ तेना ११ श्लोक अने १४ वर्णो थाय । (श्लो० २६२–२६४)

प्रथम प्रस्थानती चोवीश स्तुतिपदी

१. णमो खीरासवलद्धीणं ।	९
२. णमो महुयासवलद्धीणं ।	१०
३. णमो अमयासवलद्धीणं ।	१०
४. णमो अक्खीणमहाणसिलद्धीणं ।	१२
५. णमो संभिन्नसोयाणं ।	८
६. णमो पयाणुसारियाणं ।	९
७. णमो बीयबुद्धीणं ।	७
८. णमो कुट्ठबुद्धीणं ।	७

समग्र पद–८ समग्र वर्ण–७२
(श्लो० २६५–२६६)

९. (१) णमो जिणाणं ।	५
१०. (२) णमो ओहिजिणाणं ।	७
११. (३) णमो परमोहिजिणाणं ।	९
१२. (४) णमो अणंतोहिजिणाणं ।	९
१३. (५) णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।	११
१४. (५) णमो केवलीणं ।	६
१५. (७) णमो भवत्थकेवलीणं ।	९
१६. (८) णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०
१७. (९) णमो उज्जुमईणं ।	७

१८. (१०) णमो विउलमईणं ।	८
१९. (११) णमो वेउव्वियलद्धीणं ।	९
	वर्णो–९०

(श्लो० २६७)

२०. णमो चउदसपुव्वीणं ।	९
२१. णमो दसपुव्वीणं ।	७
२२. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२
२३. णमो मणवलीणं ।	७
२४. णमो इकारसंगीणं ।	८

समग्र पद–२४ समग्र वर्ण–४३

(श्लो० २६७, २६८)

८+२४ = समग्र पद–३२ अने समग्र वर्ण–२७१

७२+९०+४३+(ॐकार) २४ = २२९

'सव्वेसिं एएसिं' = ३१

२४ स्तुतिपदोना समग्र वर्ण– २६०

प्रथम प्रस्थानमां २६० वर्णोना श्लो० ८ अने वर्ण ४ ॥ (श्लो० २७२)

द्वितीय प्रस्थान—

१-३ २-५ ३-६ ४-५ ५-२ ६-३ ७-४

ॐ णमो वाहुवलिस्स पण्हसमणस्स ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु सुमण सोमणसे

८-५

महुमहुरे ।

द्वितीय प्रस्थानमां समग्र पद–८ । समग्र वर्णो–३४ । (श्लो० २७३–२७४)

तृतीय प्रस्थान—

१-४ २-४ ३-४ ४-४ ५-२

इरिकाली किरिकाली पिरिकाली हिरिकाली स्वाहा ॥

तृतीय प्रस्थानमां समग्र पद– ५ । समग्र वर्ण– १८ (श्लो० २७५)

चतुर्थ प्रस्थान—

१-४ २-४ ३-४ ४-४ ५-४
इरियाए । किरियाए । पिरियाए । सिरियाए । हिरियाए ।
६-६
काली महाकाली ॥

चतुर्थ प्रस्थानमां समग्र पद-६ । समग्र वर्ण २६ । (श्लो० २७६)

पंचम प्रस्थान—

१-७ २-६ ३-६ ४-६
ॐ किरिकिरिकाली । पिरिपिरिकाली । सिरिसिरिकाली । हिरिहिरिकाली
५-६ ६-२
आयरियकाली । स्वाहा ॥

पंचम प्रस्थानमां समग्र पद-६ । समग्र वर्ण-३२ । (श्लो० २७८)

षष्ठ प्रस्थान—

[४]

१६ स्तुतिपदीरहस्य ।

देवाद्रिपंचकरहस्य ।

१. ॐ णमो जिणाणं ।	६	
२. ॐ णमो ओहिजिणाणं ।	८	
३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं ।	१०	
४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं ।	१०	
५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।	१२	
६. ॐ णमो केवलीणं ।	७	
७. ॐ णमो भवत्थकेवलीणं ।	१०	
८. ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं ।	११	
९. ॐ णमो चउदसपुव्वीणं ।	१०	
१०. ॐ णमो दसपुव्वीणं ।	८	
११. ॐ णमो इकारसंगीणं ।	९	
१२. ॐ णमो कुट्टबुद्धीणं ।	८	? (७)
१३. ॐ णमो बीयबुद्धीणं ।	८	
१४. ॐ णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१३	
१५. ॐ णमो गोयमसामिस्स महादाणस्स ।	१४	
१६. ॐ णमो सुहम्मसामिस्स ।	९	

समग्र पद–१६ समग्र वर्ण– १५३

१ वर्ण ओछो थाय तो– १

१५२

(श्लो० २८९–२९३)

१५२

'सव्वेसिं एएसिं' ना + ३१

१८३ वर्णो थाय । (श्लो० २९४–३०७)

मंत्र—

ॐ इरिइरिकाली किरिकिरिकाली पिरिपिरिकाली गिरिगिरिकाली सिरिसिरि-काली हिरिहिरिकाली आयरियकाली स्वाहा।

आ मंत्रने (लखी) समवसरणमा पूजा करीने सूती वेळा ओशीके मूकवाथी शुभ-अशुभनो आदेश मळे छे। (श्लो० २९४)

द्वितीय प्रस्थान।

ॐ [१-३]णमो [२-५]बाहुबलिस्स [३-६]पण्हसमणस्स ॐ [४-७]वग्गु वग्गु [५-३]निवग्गु [६-३]सुमणे [७-४]सोमणसे [८-५]महुमहुरे [९-२]स्वाहा॥

द्वितीय प्रस्थानना पद– ९। वर्ण– ३६ छे। (श्लो० २९७–३०८)

तृतीय प्रस्थान।

[१-४]इरिकाली [२-४]किरिकाली [३-४]पिरिकाली [४-५]हिरिकाली [५-२]स्वाहा॥

तृतीय प्रस्थानना पद– ५। वर्ण– १८। (श्लो० २९६–३०९)

चतुर्थ प्रस्थान।

ॐ [१-५]इरियाए [२-४]किरियाए [३-४]सिरियाए [४-४]हिरियाए [५-५]कालीकाली [६-४]महाकाली [७-२]स्वाहा।

चतुर्थ प्रस्थानना पद– ७। वर्ण– २७। (श्लो० २९६, ३१०)

पंचम प्रस्थान।

ॐ [१-७]इरिइरिकाली [२-६]किरिकिरिकाली [३-६]पिरिपिरिकाली [४-६]सिरिसिरिकाली [५-६]हिरिहिरिकाली [६-१०]आयरिय आयरियकाली [७-२]स्वाहा॥

पंचम प्रस्थानना पद– ७। वर्ण– ४३। (श्लो० २९७–३११)

षष्ठ प्रस्थान।

[५]

त्रयोदश सुरादिरहस्य।

३१ अने ३९ स्तुतिपदीरहस्य ।

प्रथम प्रस्थान।

१. ॐ ह्रीँ णमो जिणाणं ।	७
२. ॐ णमो ओहिजिणाणं ।	८
३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं ।	१०
४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं ।	१०
५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।	१२
६. ॐ णमो केवलीणं ।	७
७. ॐ णमो भवत्थकेवलीणं ।	१०
८. ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं ।	११
९. ॐ णमो उज्जुमईणं ।	८
१०. ॐ णमो विउलमईणं ।	९
११. ॐ णमो वेउव्वियलद्धीणं ।	१०
१२. ॐ णमो सव्वलद्धीणं ।	८
१३. ॐ णमो पण्हासमणाणं ।	९
१४. ॐ णमो जंघाचारणमुणीणं ।	११
१५. ॐ णमो विज्जासिद्धाणं ।	८
१६. ॐ णमो आगासगामीणं ।	९
१७. ॐ णमो आमोसहिपत्ताणं ।	१०
१८. ॐ णमो विप्पोसहिपत्ताणं ।	१०
१९. ॐ णमो खेलोसहिपत्ताणं ।	१०
२०. ॐ णमो जल्लओसहिपत्ताणं ।	११
२१. ॐ णमो सव्वोसहिपत्ताणं ।	१०
२२. ॐ णमो आसीविसाणं ।	८(७) ?
२३. ॐ णमो दिट्ठिविसाणं ।	८(७) ?

२४. ॐ णमो वयणविसाणं ।	९
२५. ॐ णमो तत्तलेसाणं ।	८
२६. ॐ णमो सीयलेसाणं ।	८
२७. ॐ णमो चउदसपुव्वीणं ।	१०
२८. ॐ णमो दसपुव्वीणं ।	८
२९. ॐ णमो इकारस अंगसुत्तधारीणं ।	१४
३०. ॐ णमो दुवालस अंगीणं ।	१३
३१. ॐ नमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१३

पदो–३१ वर्ण– २९४

२२, २३ पदमां एकेक वर्ण ओछो– २ थाय तो २९२

३२. (१) ॐ णमो खीरासवलद्धीणं ।	१०
३३. (२) ॐ णमो महुआसवलद्धीणं ।	११
३४. (३) ॐ णमो अमियासवलद्धीणं ।	११
३५. (४) ॐ णमो अक्खीणमहाणसीणं ।	११
३६. (५) ॐ णमो संभिन्नसोयाणं ।	९
३७. (६) ॐ णमो पयाणुसारीणं ।	९
३८. (७) ॐ णमो बीयबुद्धीणं ।	८
३९. (८) ॐ णमो कुट्ठबुद्धीणं ।	८

कुल पदो–३९ कुल वर्णो–३६९

(श्लो० ३१८–३२६, वर्णोना श्लो० ३२७, ३२८,३२९)

(श्लो० ३२६ पछी) 'सव्वेसिं एएसिं०' तेना वर्णो—३१ छे ।

३६९
३१
४०० (श्लो० ३२९)

द्वितीय प्रस्थान ।

ॐ णमो [१–३] भगवओ [२–४] बाहुबलिस्स [३–५] [पण्हसमणस्स [४–६] महापण्हसमणस्स [५–८] सिज्झउ [६–१]

५-१ ८-४ ९-३ १०-४ ११-२
मे भगवइ महई महाविज्जा स्वाहा ।]

१२-५ १३-३ १४-२ १५-४ १६-५ १७-४ १८-४
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु सोमे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली किरिकाली
१९-४ २०-४ २१-४
पिरिकाली सिरिकाली हिरिकाली ।

२२-५ २३-४ २४-४ २५-४ २६-४ २७-४ २८-४
ॐ इरियाए किरियाए पिरियाए सिरियाए हिरियाए कालीकाली महकाली
२९-२
स्वाहा ॥

कुल पदो २९ अने वर्णो ११३ थाय छे । (श्लो० ३३१–३३४)

तृतीय प्रस्थान ।

१-६ २-६ ३-६ ४-६
इरिइरिकाली किरिकिरिकाली पिरिपिरिकाली सिरिसिरिकाली
५-६ ६-६ ७-२
हिरिहिरिकाली आयरियकाली स्वाहा ।

आ प्रस्थाननां पदो ७ अने वर्णो ३८ थाय छे । (श्लो० ३३५, ३३६)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-६ २-८ ३-४ ४-६ ५-४ ६-६
ॐ ह्रीं इरिमेरु इरिइरिमेरु किरिमेरु किरिकिरिमेरु गिरिमेरु गिरिगिरिमेरु
७-४ ८-६ ९-४ १०-६ ११-४ १२-६ १३-८
पिरिमेरु पिरिपिरिमेरु सिरिमेरु सिरिसिरिमेरु हिरिमेरु हिरिहिरिमेरु ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं
१४-६ १५-२ १६-४ १७-४ १८-२
आयरियमेरु मम सर्वसिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ॥

[६]

१२ सुराद्रिरहस्य ।

प्रथम प्रस्थान ।

१. ॐ णमो जिणाणं ।	६
२. ॐ णमो ओहिजिणाणं ।	८
३. ॐ णमो परमोहिजिणाणं ।	१०
४. ॐ णमो अणंतोहिजिणाणं ।	१०
५. ॐ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।	१२
६. ॐ णमो सामन्नकेवलीणं ।	१०
७. ॐ णमो भवत्थकेवलीणं ।	१०
८. ॐ णमो अभवत्थकेवलीणं ।	११
९. ॐ णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१३
१०. ॐ णमो चउदसपुव्वीणं ।	१०
११. ॐ णमो दसपुव्वीणं ।	८
१२. ॐ णमो इक्कारसंगीणं ।	९
पदो–१२	वर्णो–११७
एएसिं सव्वेसिं० (स्वाहा साथे)	३१
	१४८

(श्लो० ३६२–३६७)

द्वितीय प्रस्थान ।

१–३   २–४   ३–५   ४–६   ५–५   ६–३   ७–१
ॐ णमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स सुसुमणसा सिज्झउ मे
८–४   ९–३   १०–४   ११–२
भगवई महइ महाविज्जा स्वाहा ।

आ प्रस्थाननां पदो ११ अने वर्णो ४० थाय छे । (श्लो० ३६८–३७९)

तृतीय प्रस्थान ।

१-५ २-६ ३-३ ४-४ ५-५ ६-४ ७-४
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु सुमणे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली किरिकाली
८-४ ९-४ १०-४ ११-४ १२-४ १३-४ १४-४
गिरिकाली सिरिकाली पिरिकाली हिरिकाली इरियाए किरियाए गिरियाए
१५-४ १६-४ १७-४ १८-४ १९-६
पिरियाए सिरियाए हिरियाए कालीकाली महाकाली स्वाहा ।

आ प्रस्थानना पदो १९ अने वर्णो ८१ थाय छे। (श्लो० ३७०-३७३)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-७ २-६ ३-६ ४-६
ॐ इरिइरिकाली किरिकिरिकाली गिरिगिरिकाली पिरिपिरिकाली
५-६ ६-६ ७-८
सिरिसिरिकाली हिरिहिरिकाली आयरियकाली स्वाहा ।

आ प्रस्थानना पदो ७ अने वर्णो ४५ थाय छे. (श्लो. ३७४-३७५)

पंचम प्रस्थान ।

१-४ २-६ ३-४ ४-६ ५-४ ६-६ ७-४
इरिमेरु इरिइरिमेरु किरिमेरु किरिकिरिमेरु गिरिमेरु गिरिगिरिमेरु पिरिमेरु
८-६ ९-४ १०-६ ११-४ १२-६ १३-८
पिरिपिरिमेरु सिरिमेरु सिरिसिरिमेरु हिरिमेरु हिरिहिरिमेरु आयरियमेरु स्वाहा ।

आ प्रस्थानना पदो १३ अने वर्णो ६८ थाय छे। (श्लो० ३७६ थी ३७९)

१४८ + ४० + ८१ + ४५ + ६८ = ३८२ स्वाहा बाद − २ = ३८० ।

ओं० ११ अने २८ वर्णो थाय ।

•

[७]

प्रथम प्रस्थान ।

१. णमो जिणाणं ह्रूँ ।
२. णमो ओहिजिणाणं ह्रूँ ।

३. णमो परमोहिजिणाणं प्म्ल्व्र्यूँ ।
४. णमो अणंतोहिजिणाणं स्म्ल्व्र्यूँ ।
५. णमो अणंताणंतोहिजिणाणं यम्ल्व्र्यूँ ।
६. णमो सव्वोहिजिणाणं य्म्ल्व्र्यूँ ।
७. णमो भवत्थकेवलीणं भ्म्ल्व्र्यूँ ।
८. णमो अभवत्थकेवलीणं च्म्ल्व्र्यूँ ।
९. णमो कुट्ठबुद्धीणं श्म्ल्व्र्यूँ ।
१०. णमो पयाणुसारीणं ह्म्ल्व्र्यूँ ।
११. णमो संभिन्नसोयाणं ज्म्ल्व्र्यूँ ।
१२. णमो उग्गतवचरणचारीणं झ्म्ल्व्र्यूँ ।
१३. णमो चउद्दसपुव्वीणं प्म्ल्व्र्यूँ ।
१४. णमो इक्कारसंग[सुत्त]धारीणं वः ऐँ क्ली॑ श्री॑ क्रुँ ह्रुँ स्वाहा ।
१५. णमो चउद्दसपुव्वीणं ह्रीँ ऐँ ईँ ह्रूँ ह्रीँ स्वाहा ।
१६. ॐ जाँ जाँ (झ्राँ झ्राँ ?) स्वाहा ।

ॐ ह्रीँ नमः यां इमां विद्यां प्रयुनज्मि सा विद्या मम प्रसिद्ध्यतु स्वाहा ॥ (श्लो० ३८०–३८८)

द्वितीय प्रस्थान ।

ॐ ह्रीँ णमो भगवओ [1] बाहुबलिस्स [2] पण्हसमणस्स [3] महापण्हसमणस्स [4] सपयलवीरियस्स [5] महाबलस्स [6] जोहपरक्कमस्स [7] सहसमल्लस्स [8] महाबाहुस्स [9] महाबलविक्कमस्स [10] वग्गु वग्गु महावग्गु निवग्गु [11] सुवग्गु सुवग्गु [12] निवग्गु निवग्गु [13] वागुरिए महवागुरिए [14] भागुरिए महभागुरिए [15] मोहरिए महमोहरिए सम्मणे [17] सोमणसे महुमहुरे । (श्लो० ३८९–३९३)

वग्गुविद्या—

"ॐ ह्रीँ णमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स महापण्हसमणस्स सयवल-

वीरियस्स महाबलस्स जोहपरक्कमस्स सिद्धयतां भगवती मम महती महाविद्या स्वाहा ।

आ 'वग्गुविद्या' कहेवाय छे । (श्लो० ३९४)

तृतीय प्रस्थान ।

१. ॐ ह्रीँ इँ इरियाई महइरियाई स्वाहा ।
२. ॐ ह्रीँ क्लीँ किरियाई महकिरियाई स्वाहा ।
३. ॐ ह्रीँ क्ष्मां क्ष्मीँ गिरियाई महगिरियाई स्वाहा ।
४. ॐ ह्रीँ ग्रां ग्रीँ पिरियाई महपिरियाई स्वाहा ।
५. ॐ ह्रीँ द्रां द्रीँ सिरियाई महसिरियाई स्वाहा ।
६. ॐ ह्रीँ श्रां श्रीँ हिरियाई महहिरियाई स्वाहा ।
७. ॐ ह्रीँ ह्रां ह्रीँ आयरियाई स्वाहा ।
८. ॐ ह्रीँ इरिकाली स्वाहा ।
९. ॐ ह्रीँ किरिकाली स्वाहा ।
१०. ॐ ह्रीँ गिरिकाली स्वाहा ।
११. ॐ ह्रीँ पिरिकाली स्वाहा ।
१२. ॐ ह्रीँ सिरिकाली स्वाहा ।
१३. ॐ ह्रीँ हिरिकाली स्वाहा ।
१४. ॐ ह्रीँ आयरियकाली स्वाहा ।
१५. ॐ ह्रीँ आयरियकाली काली स्वाहा ।
१६. ॐ ह्रीँ महकाली स्वाहा । (श्लो० ४०१–४०५)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१. ॐ किरिकिरिकाली स्वाहा ।
२. ॐ गिरिगिरिकाली स्वाहा ।
३. ॐ पिरिपिरिकाली स्वाहा ।
४. ॐ सिरिसिरिकाली स्वाहा ।
५. ॐ हिरिहिरिकाली स्वाहा ।
६. ॐ आयरियकाली स्वाहा ।

} पट्कोणबहिर्वलये

(श्लो० ४०६, ४०७)

पञ्चम प्रस्थान।

१. ॐ ह्स् ह्रों क्रिरिमेरु स्वाहा।
२. ॐ ह्स् ह्रीं गिरिमेरु स्वाहा।
३. ॐ ह्स् ह्रैं पिरिमेरु स्वाहा।
४. ॐ ह्स् ह्रूं सिरिमेरु स्वाहा।
५. ॐ ह्रं हिरिमेरु स्वाहा।
६. ॐ फ्रूं आयरियमेरु स्वाहा।

} पट्कोणवहिष्कोणे

(श्लो० ४०८–४१०)

यंत्रनी एक बाजुए	यत्र मध्ये	यंत्रनी बीजी बाजुए
ॐ ह्रीं हैं	ॐ ह्रीं यं	ॐ ह्रीं क्षैं
चामरधर	भ० महावीर	चामरधारी
इंद्र	के गौतमस्वामी	इंद्राणी

(श्लो० ४७८)

मंत्रोद्धार—

१. ॐ ह्रीं जये! जयं कुरु कुरु स्वाहा। (श्लो० ४७८)
२. ॐ ह्रीं अपराजिते! अपराजितं (तत्वं) कुरु कुरु स्वाहा। (श्लो० ४७९)
३ ॐ ह्रीं विजये! विजयं कुरु कुरु स्वाहा। (श्लो० ४७९)
४. ॐ ह्रीं जयन्ति! विजयं कुरु कुरु स्वाहा। (श्लो० ४८०)

*

[८]

प्रथम प्रस्थान।

१. ॐ ह्रीं णमो जिणाणं। ७
२. णमो ओहिजिणाणं। ८
३. णमो परमोहिजिणाणं। ९
४. णमो अणंतोहिजिणाणं। ९
५. णमो अणंताणंतोहिजिणाणं। ११
६. णमो सामग्गकेवलीणं। ८ (९)?

७. णमो भवत्थकेवलीणं ।	९
८. णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०
९. णमो कुट्ठबुद्धीणं ।	७
१०. णमो पयाणुसारीणं ।	८
११. णमो संभिन्नसोयाणं ।	८
१२. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२
१३. णमो चउदसपुव्वीणं ।	९
१४. णमो दसपुव्वीणं ।	७
१५. णमो इकारसंगीणं ।	८
१६. णमो सुयकेवलीणं ।	८
	१३७

१३७ + ३१ एएसिं सव्वेसिं० = १६८ (श्लो० ४८७–४८९–५०४)

द्वितीय प्रस्थान ।

१–४ २–४ ३–५ ४–६ ५–८
ॐ ह्रीँ णमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स महापण्हसमणस्स
६–८ ७–५ ८–७ ९–६ १०–५
सयवलवीरियस्स महाबलस्स जोहापरक्कमस्स सहसमल्लस्स महाबाहुस्स
११–८ १२–६ १३–७ १४–६ १५–६
महाबलविक्कमस्स वग्गु महावग्गु महावग्गु निवग्गु सुवग्गु सुवग्गु निवग्गु निवग्गु
१६–१० १७–१० १८–१० १९–८
वागुरिए महावागुरिए भागुरिए महाभागुरिए मोहरिए महामोहरिए सुमणसे सोमणसे
२०–५ २१–२
महुमहुरे स्वाहा ॥ आ प्रस्थानना २१ पदोना १२६ वर्णो थाय। (श्लो० ४९०–४९३)

तृतीय प्रस्थान ।

१. ॐ ह्रीँ इरियाई महइरियाई ।	१२
२. किरियाई महकिरियाई ।	१०
३. गिरियाई महगिरियाई ।	१०
४. पिरियाई महपिरियाई ।	१०
५. सिरियाई महसिरियाई ।	१०
६. हिरियाई महहिरियाई ।	१०

७. आयरियाई ।	५
८. इरिकाली ।	४
९. किरिकाली ।	४
१०. गिरिकाली ।	४
११. पिरिकाली ।	४
१२. सिरिकाली ।	४
१३. हिरिकाली ।	४
१४. आयरिय ।	४
१५. कालीकाली ।	४
१६. महकाली ।	४

पदो–१६ वर्ण–१०७ (श्लो० ४९४–४९६, ५०४)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१. ॐ ह्रीँ इरिकिरिकाली ।	८
२. गिरिगिरिकाली ।	६
३. पिरिपिरिकाली ।	६
४. सिरिसिरिकाली ।	६
५. हिरिहिरिकाली ।	६
६. आयरियकाली आयरियकाली ।	१२

६ पदोना वर्णो ४४ थाय छे ।

पद–६(श्लो० ५०५) ४४ (श्लो० ५०९)

पंचम प्रस्थान ।

१. ॐ ह्रीँ किरिमेरु ।	६
२. गिरिमेरु ।	४
३. पिरिमेरु ।	४
४. सिरिमेरु ।	४
५. हिरिमेरु ।	४
६. आयरियमेरु ।	६

३० (श्लो० ४९८–५०५)

ॐ ह्रीँ ऽर्हँ चउपीढसामिस्स नमः । १२ वर्णो (श्लो० ५०६)

१६८+१३६+१०७+४४+३०+१२=४९७

पांचे प्रस्थानोना ४९७ वर्णोना श्लो० १५ अने वर्णो १७ थाय ।

(श्लो० ५०७)

[९]

प्रथम प्रस्थान ।

१-६ २-४ ३-४ ४-३ ५-७ ६-४ ७-४

ॐ णमो जिणोहि-परमोहि-अणंतोहि-केवलि-उग्गतवचरण-चउदस - दसपुव्वि-

८-६

इकारसंगीणं । ८ पदो अने ३८ वर्णो । (श्लो० ५०८-९)

द्वितीय प्रस्थान ।

१-३ २-४ ३-५ ४-६ ५-५ ६-१ ७-३

ॐ णमो भगवओ बाहुवलिस्स पण्हसमणस्स ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु

८-३ १२-४ ९-५ १०-४ ११-४ १३-४ १४-४ १५-४

सुमणे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली किरिकाली पिरिकालि सिरिकाली हिरिकाली

१६-६

आयरियकाली । १६ पदो अने ६७ वर्णो । (श्लो० ५१०-११)

तृतीय प्रस्थान ।

१-४ २-४ ३-४ ४-४ ५-४

इरियाए किरियाए पिरियाए सिरियाए हिरियाए ।

५ पदो अने २० वर्णो । (श्लो० ५१२)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-५ २-४ ३-४ ४-४ ५-६

ॐ इरिकाली किरिकाली पिरिकाली सिरिकाली आयरियकाली ।

५ पदो अने २३ वर्णो । (श्लो० ५१३)

पञ्चम प्रस्थान ।

१-५ २-४ ३-४ ४-४ ५-६

ॐ इरिमेरु किरिमेरु पिरिमेरु सिरिमेरु आयरियमेरु ।

५ पदो अने २३ वर्णो । (श्लो० ५१४)

वर्णो	पदो
३८	८
६७	१६
२०	५
२३	५
२३	५
१७१	३९

पांचे प्रस्थानोना १७१ वर्णोना ५ श्लोक अने ११ वर्णो थाय। (श्लो० ५१५)

[१०]

प्रथम प्रस्थान।

१. ॐ णमो जिणाणं।	६
२. णमो ओहिजिणाणं।	७
३. णमो परमोहिजिणाणं।	९
४. णमो अणंतोहिजिणाणं।	९
५. णमो कुट्ठबुद्धीणं।	७
६. णमो बीयबुद्धीणं।	७
७. णमो पयअणुसारीणं।	९
८. णमो संभिन्नसोयाणं।	८
९. णमो सयंबुद्धाणं।	७
१०. णमो पत्तेयबुद्धाणं।	८
११. णमो उज्जुमईणं।	७
१२. णमो विउलमईणं।	८
१३. णमो चउदसपुव्वीणं।	९
१४. णमो दसपुव्वीणं।	८
१५. णमो इक्कारसंगीणं।	८
१६. णमो अट्ठमहानिमित्तकुसलाणं।	१३
१७. णमो विउव्वणइड्ढिपत्ताणं।	११

१८.	णमो विज्जाहरसमणाणं ।	१०
१९.	णमो चारणसमणाणं ।	९
२०.	णमो पण्हसमणाणं ।	८
२१.	णमो आगासगामीणं ।	८
२२.	णमो आसीविसाणं ।	७
२३.	णमो दिट्ठिविसाणं ।	७
२४.	णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२
२५.	णमो महातवाणं ।	७
२६.	णमो घोरगुणबंभयारीणं ।	११
२७.	णमो आमोसहिपत्ताणं ।	९
२८.	णमो विप्पोसहिपत्ताणं ।	९
२९.	णमो खेलोसहिपत्ताणं ।	९
३०.	णमो जल्लओसहिपत्ताणं ।	१०
३१.	णमो सव्वोसहिपत्ताणं ।	९
३२.	णमो मणबलीणं ।	७
३३.	णमो वयणबलीणं ।	८
३४.	णमो कायबलीणं ।	७
३५.	णमो खीरासवलद्धीणं ।	९
३६.	णमो घयासवलद्धीणं ।	९
३७.	णमो अमयासवलद्धीणं ।	१०
३८.	णमो अक्खीणमहाणसिलद्धीणं ।	१२
३९.	णमो वद्धमाणबुद्धिरिसीणं ।	११
४०.	णमो सिद्धायणाणं ।	७
	(श्लो० ५१८–५२४)	३४५

द्वितीयादि प्रस्थान ।

वग्गु वग्गुए [१-५] फग्गु फग्गुए [२-५] सुमणे [३-३] सोमणसे [४-४] महुमहुरे [५-५] किरियाए [६-४] पिरियाए [७-४]
सिरियाए [८-४] आयरियाए [९-५] किरिकिरिकाली [१०-६] पिरिपिरिकाली [११-६] सिरिसिरिकाली [१२-६]

१३-६ १४ ६ १५-४ १६ ७ १७-४
हिरिहिरिकाली गिरिगिरिकाली वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गुए फग्गु फग्गुए
१८-७ १९-६ २०-८ २१-२ २२-३ २३-३ २४-५
निफग्गु निफग्गुए सुमणे सुमणे सोमणसे सोमणसे जए विजए अजिए अपराजिए
२५-२
स्वाहा । (श्लो० ५२४–५२७)

२५ पदो अने १२३ वर्गो ।

पदो	वर्णो
४०	३४५
२५	१०७
	४६६

आ बधा पदोना ४६६ वर्णोना १४ श्लोक अने १८ वर्णो थाय । (श्लो० ५२७)

[११]

प्रथम प्रस्थान ।

१. ॐ णमो जिणाणं ।	६
२. णमो ओहिजिणाणं ।	७
३. णमो परमोहिजिणाणं ।	९
४. णमो अणंतोहिजिणाणं ।	९
५. णमो केवलीणं ।	६
६. णमो भवत्थकेवलीणं ।	९
७. णमो अभवत्थकेवलीणं ।	१०
८. णमो चउदसपुव्वीणं ।	९
९. णमो दसपुव्वीणं ।	७
१०. णमो इकारसंगीणं ।	८
११. णमो उग्गतवचरणचारीणं ।	१२
१२. णमो खीरासवलद्धीणं ।	९
१३. णमो महासवलद्धीणं ।	९

१४. णमो कुट्ठबुद्धीणं ।	७
१५. णमो गोयमसामिस्स ।	८
१६. णमो सुहम्मसामिस्स ।	८
(श्लो० ६०७-६०९)	१३३

द्वितीय प्रस्थान ।

१-३ २-४ ३-५ ४-६ ५-८ ६-८
ॐ णमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स महापण्हसमणस्स सयबलवीरियस्स
७-५ ८ ७ ९ ६ १०-५ ११-८ १२-५
महाबलस्स जोहापरक्कमस्स सहसमल्लस्स महाबाहुस्स महाबलविक्कमस्स वग्गुनिवग्गु
१३-७ १४-६ १५-६ १६-१० १७-
महावग्गु निवग्गु सुवग्गु सुवग्गु निवग्गु निवग्गु वागुरिए महावागुरिए भागुरिए
१० १८-१० १९-८ २०-५ २१-२
महाभागुरिए मोहरिए महामोहरिए सुमणसे सोमणसे महुमहुरे स्वाहा ॥

२१ पदोना १३५ वर्णो थाय। (श्लो० ६१०)

तृतीय प्रस्थान ।

१-५ २-६ ३-७ ४-५ ५-४ ६-४
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु सुमणे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली गिरिकाली
७-४ ८-४ ९-४ १०-४ ११-४ १२-४ १३-४
पिरिकाली हिरिकाली सिरिकाली इरियाए गिरियाए पिरियाए हिरियाए
१४-४ १५-६ १६-२
सिरियाए काली महाकाली स्वाहा ॥ १६ पदोना ७१ वर्णो थाय। (श्लो० ६११)

चतुर्थ प्रस्थान ।

१-४ २-४ ३-४ ४-४ ५-४ ६-४
इरिकाली किरिकाली गिरिकाली पिरिकाली हिरिकाली सिरिकाली
७-६ ८-६ ९-६ १०-६ ११-६
इरिइरिकाली किरिकिरिकाली गिरिगिरिकाली पिरिपिरिकाली हिरिहिरिकाली
१२-६
सिरिसिरिकाली ॥ १२ पदोना ६० वर्णो थाय। (श्लो० ६१२)

पदो	वर्गो
१६	१३३
२१	१३५
१६	७१
१२	६०
	३९९

आ ३९९ वर्गोना १२ श्लोक अने १५ वर्गो थाय। (श्लो० ६१३)

१. ॐ भूरसि भूतधात्रि भूमिशुद्धिं कुरु कुरु स्वाहा। (श्लो० ५७८)
२. ॐ ह्रीँ विमले तीर्थजले अशुचिः शुचिः भवामि स्वाहा। (५८०)
३. ॐ ह्रीँ ऽर्हँ गणभृद्विद्ये ! एहि एहि तिष्ठ तिष्ठ संवौषट्। (५९८)
४. ॐ ह्रीँ ऽर्हँ गणभृद्विद्ये ! संनिहिता मम भव भव संवषट्। (५९९)
५. ॐ ह्रीँ गणभृद्विद्यायै परमेष्ठिने स्वाहा। (६००)
६. ॐ ह्रीँ गणभृद्विद्यायै परमात्ममूर्त्यै स्वाहा। (६००)
७. ॐ ह्रीँ गणभृद्विद्यायै अनादिनिधनात्मने स्वाहा। (६०१)
८. ॐ ह्रीँ गणभृद्विद्यायै अनन्तज्ञान-दर्शन-वीर्य-सुखात्मने स्वाहा। (६०२)
९. ॐ ह्रीँ ऽर्हँ गणभृद्विद्यायै ह्रीँ स्वं स्थानं गच्छ गच्छ यः यः॥ (६०३)

२. परिशिष्टम् ।

॥ श्रीसूरिमन्त्रः ॥

—*—

१. विद्यापीठम् ॥

१. ॐ ह्रीँ णमो जिणाणं ।
२. ॐ ह्रीँ णमो ओहिजिणाणं ।
३. ॐ ह्रीँ णमो परमोहिजिणाणं ।
४. ॐ ह्रीँ णमो अणंतोहिजिणाणं ।
५. ॐ ह्रीँ णमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।
६. ॐ ह्रीँ णमो केवलीणं ।
७. ॐ ह्रीँ णमो भवत्थकेवलीणं ।
८. ॐ ह्रीँ णमो अभवत्थकेवलीणं ।
९. ॐ ह्रीँ णमो सामन्नकेवलीणं ।
१०. ॐ ह्रीँ णमो उज्जुमईणं ।
११. ॐ ह्रीँ णमो विउलमईणं ।
१२. ॐ ह्रीँ णमो वेउव्वियलद्धीणं ।
१३. ॐ ह्रीँ णमो सव्वलद्धीणं ।
१४. ॐ ह्रीँ णमो पण्हसमणाणं ।
१५. ॐ ह्रीँ णमो जंघाचारणमुणीणं ।
१६. ॐ ह्रीँ णमो विज्जासिद्धाणं ।
१७. ॐ ह्रीँ णमो आगासगामीणं ।
१८. ॐ ह्रीँ णमो आमोसहीणं ।
१९. ॐ ह्रीँ णमो विप्पोसहीणं ।
२०. ॐ ह्रीँ णमो खेलोसहीणं ।
२१. ॐ ह्रीँ णमो जल्लोसहीणं ।
२२. ॐ ह्रीँ णमो सव्वोसहीणं ।
२३. ॐ ह्रीँ णमो आसीविसाणं ।
२४. ॐ ह्रीँ णमो दिट्ठीविसाणं ।
२५. ॐ ह्रीँ णमो वयणविसाणं ।
२६. ॐ ह्रीँ णमो तत्तलेसाणं ।
२७. ॐ ह्रीँ णमो सीयलेसाणं ।
२८. ॐ ह्रीँ णमो चउदसपुव्वीणं ।
२९. ॐ ह्रीँ णमो दसपुव्वीणं ।
३०. ॐ ह्रीँ णमो एगारसंगसुत्तधारीणं ।
३१. ॐ ह्रीँ णमो दुवालसंगीणं ।
३२. ॐ ह्रीँ णमो उग्गतवचरणचारीणं ।
३३. ॐ ह्रीँ णमो सव्वेसिं पि जिणाणं ।
३४. ॐ ह्रीँ णमो खीरासवलद्धीणं ।
३५. ॐ ह्रीँ णमो महुआसवलद्धीणं ।
३६. ॐ ह्रीँ णमो अमियासवलद्धीणं ।
३७. ॐ ह्रीँ णमो अक्खीणासवलद्धीणं ।
३८. ॐ ह्रीँ णमो अक्खीणमहाणसलद्धीणं ।
३९. ॐ ह्रीँ णमो संभिन्नसोईणं ।
४०. ॐ ह्रीँ णमो पयाणुसारीणं ।
४१. ॐ ह्रीँ णमो बीयबुद्धीणं ।
४२. ॐ ह्रीँ णमो कोट्ठबुद्धीणं ।

एएसिं सव्वेसिं नमोकारं किच्चा जमियं पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥

इति विद्यापीठम् ॥

२. महाविद्यापीठम् ॥

ॐ णमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्ह[समण]स्स महापण्हसमणस्स खलु वीरियस्स महासव्ववीरियस्स वग्गु वग्गु महावग्गु निवग्गु सुवग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु बागुरिए महाबागुरिए भागुरिए महाभागुरिए मोहरिए महामोहरिए सुमणसे महासुमणसे सिज्झउ मे भगवई महाविज्जा स्वाहा ॥

इति महाविद्यापीठम् ॥

३. उपविद्यापीठम् ॥

ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु सोमे सोमणसे महुमहुरे इरिकाली किरिकाली गिरिकाली पिरिकाली मिरिकाली हिरिकाली इरियाई किरियाई गिरियाई पिरियाई सिरियाई हिरियाई कालिकालि महाकालि स्वाहा ॥

इति उपविद्यापीठम् ॥

४. मन्त्रपीठम् ॥

ॐ इरिइरिकालि किरिकिरिकालि गिरिगिरिकालि पिरिपिरिकालि सिरिसिरिकालि हिरिहिरिकालि आयरियकालि स्वाहा ॥

इति मन्त्रपीठम् ॥

५. मन्त्रराजपीठम् ॥

ॐ ह्रीँ इरिइरिमेरु किरिकिरिमेरु गिरिगिरिमेरु पिरिपिरिमेरु सिरिसिरिमेरु हिरिहिरिमेरु ॐ ह्रीँ इरिमेरु किरिमेरु गिरिमेरु पिरिमेरु मिरिमेरु हिरिमेरु आयरियमेरु ।

ॐ ह्रीँ अर्हँ मम सर्वसिद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ॥

मन्त्रराजपीठम् ॥

*

एष श्रीसूरिमन्त्रः श्रीश्रीश्रीसीमन्धरस्वामिदेवाधिदेवप्रणीत, श्रीअम्बिकामहादेव्या श्रीमानदेवसूरये समुपदिष्ट, श्रीबृहद्गच्छे मूलशाखाया श्रीमानदेवसूरीश्वरपरम्परानुक्रमे प्रतिष्ठा प्रगेऽयं मन्त्र प्रदीयते ॥ आचार्यश्रीआत्मारामजी-अपरनाम विजयानन्दसूरीश्वरजीत्यस्य लिखितप्रतेरुत्तारितमिदं श्रेयसे भूयात् चिरं नन्दतात् ॥

*

३. परिशिष्टम् ।

॥ श्रीसूरिमन्त्रस्मरणविधिः ॥

श्रीसूरीणां मन्त्रस्मरणविधिर्लिख्यते, यथा—

पवित्रगात्रीभूय ऐर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य देवतावसराग्रेतनोऽङ्गन्यासः—" ॐ सिद्धिः, ॐ अर्हद्भ्यो नमः, ॐ गुरुभ्यो नमः, [ॐ] परमगुरुभ्यो नमः, ॐ अपरापरगुरुभ्यो नमः ॥ "

प्रथमं स्नानं विधाय, धौतवस्त्रे परिधाय, हेममयीं मुद्रां करे कृत्वा, एकचित्तीभूय मन्त्रस्नानम्—

" ॐ विमलाय विमलनिर्मलाय सर्वतीर्थजलाय पं पं पां पां वं वं वां वां क्ष्वं क्ष्वां क्ष्वीं अशुची(चिः) शुचीभवामि स्वाहा ॥ "

स्नानम्—" ॐ विमलाय विमलचित्ताय क्ष्वीं क्ष्वीं स्वाहा ॥

हृदयस्पर्शः—" ॐ विद्युत्स्फुलिङ्गे महाविद्ये सर्वकल्मषं दह दह स्वाहा ॥" कराभ्यां स्पर्शनेन कल्मषदहनम् ।

" ॐ कुरुकुल्ले स्वाहा, हास्वाल्लेकुरुकु ॐ ॥ " इदमुष्टयोच्चार्यः । ततः—

सकलीकरणम्—" क्षिप ॐ स्वाहा, हा स्वा ॐ पक्षि ॥ चरण-जानु-हृदय-मुख-शीर्षस्पर्शनेन चरणाभ्यां शीर्षे शीर्षाच्चरणौ यावत् स्पर्शः ॥

" ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रौं ह्रः " वार ५ समस्तकराङ्गुल्यग्रेषु जपनीयोऽयं मन्त्रः ॥

"ॐ नमो अरिहंताणं हृदये १, ॐ नमो सिद्धाणं मुखे २, ॐ नमो आयरियाणं शिरसि ३, ॐ नमो उवज्झायाणं कवचम् ४, ॐ नमो [लोए] सव्वसाहूणं अस्त्रम् ५ । "

अनेन मन्त्रेण यथोक्तस्थाने करन्यासेनाऽऽत्मरक्षा । ततः " ॐ ह्रीं क्ष्वीं सर्वोपद्रवान् रक्ष रक्ष स्वाहा ॥ " इत्यात्मरक्षा ॥

" ॐ नमोऽर्हद्भ्यश्चतुर्विंशतितीर्थकरेभ्यो, रक्ष रक्ष आत्म(त्मानं), रक्ष रक्ष भूत-रक्षः-पिशाच(चेभ्यः), रक्ष रक्ष शाकिनी[भ्यः], रक्ष रक्ष स्वाहा ॥ " इत्यात्मरक्षा वार ४ चतुर्दिक्षु स्मरणम् । अनेन दिग्बन्धः ॥

ततो भूमिशुद्धिरनेन–" ॐ भूरसि भूतधात्रि सर्वभूतहिते भूमिशुद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ॥" वासैर्भूमिपूजा, छोटयित्वा झोलिकां वासक्षेपः ।

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन् श्रीगौतम ! सर्वलब्धिसंपन्न ! आगच्छ स्वाहा ॥" [आह्वानम्]

पञ्चसु पीठेषु वासक्षेपोऽनेन प्रत्येकं मणौ– ॐ पूर्वेण स्वाहास्थाने नमोऽन्तेन विद्यया पूर्वमणौ वासक्षेपः ॥ १ ॥

ॐ पूर्वाय(र्वेण) स्वाहास्थाने नमोऽन्तेन विद्ययाऽग्यमणौ वासक्षेपः ॥ २ ॥

ॐ पूर्वेण स्वाहास्थाने नमोऽन्तेन गणिपिटकयक्षराजाधिष्ठितेन पश्चिममणौ वासः ॥ ३ ॥

ॐ पूर्वेण स्वाहास्थाने नमोऽन्तेन श्रीदेव्यधिष्ठितेन उत्तरदिग्मणौ वासः ॥४॥

ॐ पूर्वेण स्वाहास्थाने नमोऽन्तेन चतुःषष्टिदेवेन्द्राधिष्ठितेन सोल(षोडश) विद्यादेवतायक्ष-यक्षिण्यधिष्ठितेन आर्हन्त्यरूपेण मध्यमणौ वासः ॥ ५ ॥

कर्पूरवासादिभिरक्षतपूजा, मन्त्रराजस्य सोहगयपरमेष्ठीक्रमेण स्मरणम् ॥ ठ ॥

अस्मिन् मन्त्रे पञ्चप्रस्थानानि–विद्यापीठम् १, विद्या २, उपविद्या ३, मन्त्रपीठः ४, मन्त्रराजः ५ ॥

अस्माकं त्रयोदशनान्दीपदानि ।

१. विद्यापीठम्—

१ "ॐ नमो जिणाणं ।
२ ॐ नमो ओहिजिणाणं ।
३ ॐ नमो परमोहिजिणाणं ।
४ ॐ नमो सव्वोहिजिणाणं ।
५ ॐ नमो अणंतोहिजिणाणं ।
६ ॐ नमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।
७ ॐ नमो केवलीणं ।
८ ॐ नमो भवत्थकेवलीणं ।
९ ॐ नमो अभवत्थकेवलीणं ।
१० ॐ नमो उग्गतवचरणकरणधारीणं ।
११ ॐ नमो चउदसपुव्वीणं ।
१२ ॐ नमो दसपुव्वीणं ।
१३ ॐ नमो इग्या(एगा)रसंगीणं ॥"

एएसिं सव्वेसिं नमोकारं किच्चा जमियं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥"

इदं विद्यापीठम् ॥ १ ॥

२. महाविद्यापीठम्—

"ॐ नमो भगवओ बाहुबलिस्स पण्हसमणस्स महापण्हसमणस्स सयवल्वीरियस्स महाबलस्स जोहपरक्कमस्स मल्लस्स महाबाहस्स महाबलविक्कमस्स सिज्झउ मे भगवई महइ महाविज्जा स्वाहा ॥"

बाहुबलीमहाविद्यापीठं द्वितीयम् ॥ २ ॥

२. महाविद्या—

"ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गु सुमणे सोमणसे स्वाहा ॥"

महाविद्यैव ॥ ३ ॥

३. उपविद्या—

(१) "ॐ इरिकालि किरिकालि गिरिकालि पिरिकालि सिरिकालि हिरिकालि आयरियकालि स्वाहा ॥ ४ ॥"

(२) "ॐ इरियाए किरियाए गिरियाए पिरियाए सिरियाए हिरियाए आयरियाए कालिकालि महाकालि स्वाहा ॥ ४ ॥"

उपविद्या ॥ ४ ॥

४. मन्त्रपीठम्—

"ॐ इरिइरिकालि किरिकिरिकालि गिरिगिरिकालि पिरिपिरिकालि सिरिसिरिकालि हिरिहिरिकालि आयरियकालि स्वाहा ॥ ५ ॥"

मन्त्रपीठम् ॥ ५ ॥

सप्तमेरवः—

१ "ॐ ह्रीँ श्रीँ इरिमेरु नमः । २ ॐ ह्रीँ श्रीँ किरिमेरु नमः । ३ ॐ ह्रीँ श्रीँ गिरिमेरु नमः । ४ ॐ ह्रीँ श्रीँ पिरिमेरु नमः । ५ ॐ ह्रीँ श्रीँ सिरिमेरु नमः । ६ ॐ ह्रीँ श्रीँ हिरिमेरु नमः । ७ ॐ ह्रीँ श्रीँ आयरियमेरु नमः ॥" पूजायां 'स्वाहा' ॥ ७ सप्तमेरवः ॥

प्रस्थानपञ्चकेऽपि पूजायां 'स्वाहा', जापे 'नमः' ॥

*

श्रीराजगच्छीयश्रीहंसराजसूरीणा पट्टे श्रीविजयप्रभसूरीणा गुरुक्रमागत श्रीसूरीणा मन्त्र, नित्यस्मरण वार २४ ॥ ठ ॥

*

४. परिशिष्टम् ।

"ॐ ह्रीँ श्रीँ इरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ किरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ गिरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ पिरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ सिरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ हिरिमेरु स्वाहा । ॐ ह्रीँ श्रीँ आयरियमेरु स्वाहा ॥"
अनया रीत्या जापः कार्यः ॥

"ॐ ह्रीँ श्रीँ इरिमेरु किरिमेरु गिरिमेरु पिरिमेरु सिरिमेरु हिरिमेरु आयरियमेरु स्वाहा ॥"

इत्थं स्मरणा—

"ॐ ह्रीँ श्रीँ इरिमेरु नमः । ॐ ह्री श्रीँ किरिमेरु नमः । ॐ ह्रीँ श्रीँ गिरिमेरु नमः । ॐ ह्रीँ श्रीँ पिरिमेरु नमः । ॐ ह्रीँ श्रीँ सिरिमेरु नमः । ॐ ह्रीँ श्रीँ हिरिमेरु नमः । ॐ ह्रीँ श्रीँ आयरियमेरु नमः ॥"
पूजायां सर्वत्र 'स्वाहा', 'नमः' जापे ॥

साध्यविभागः—

"ॐ किरिमेरु स्वाहा । ॐ गिरिमेरु स्वाहा । ॐ पिरिमेरु स्वाहा । ॐ सिरिमेरु स्वाहा । ॐ आयरियमेरु स्वाहा ॥"

"ॐ आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ चक्रपीठस्वामिने नमः ।
ॐ ह्रीँ नमो जिणाणं ॐ जां स्वाहा ॥ १ ॥
ॐ ह्रीँ नमो ओहिजिणाणं ॐ ह्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ २ ॥
ॐ ह्रीँ नमो परमोहिजिणाणं प्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ३ ॥
ॐ ह्रीँ नमो अणंतोहिजिणाणं स्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ४ ॥
ॐ ह्रीँ नमो सव्वोहिजिणाणं क्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ५ ॥
ॐ ह्रीँ नमो कुट्ठबुद्धीणं ॐ स्वाहा ॥ ६ ॥
ॐ ह्रीँ नमो पयाणुसारीणं द्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ७ ॥
ॐ ह्रीँ नमो संभिन्नसोयाणं ॐ ज्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ८ ॥
ॐ ह्रीँ नमो भवत्थकेवलीणं भ्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ९ ॥
ॐ ह्रीँ नमो अभवत्थकेवलीणं ॐ च्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ १० ॥
ॐ ह्रीँ नमो उग्गतवचारीणं ॐ ड्म्ल्व्यूँ स्वाहा ॥ ११ ॥

ॐ ह्रीँ नमो चउदसपुव्वीणं ॐ म्ल्व्र्यूँ स्वाहा ॥ १२ ॥
ॐ ह्रीँ नमो दसपुव्वीणं ॐ न्म्ल्व्र्यूँ स्वाहा ॥ १३ ॥
ॐ ह्रीँ नमो इक्कारसअंगीणं ॐ ऐँ क्लीँ श्रीँ सूँ स्वाहा ॥ १४ ॥
ॐ ह्रीँ नमो सुअकेवलीणं ॐ ह्रीँ श्रीँ ऐँ ईँ ह्रीँ ह्रः स्वाहा ॥ १५ ॥

ॐ ह्रीँ एएसिं नमुकारं किच्चा जमियं विज्जं पउंजामि सा मे विज्जा पसिज्झउ स्वाहा ॥ १६ ॥"

१ ॐ नमो जिणाणं ।
२ ॐ नमो ओहिजिणाणं ।
३ ॐ नमो परमोहिजिणाणं ।
४ ॐ नमो अणंतोहिजिणाणं ।
५ ॐ नमो अणंताणंतोहिजिणाणं ।
६ ॐ नमो कुट्ठबुद्धीणं ।
७ ॐ नमो बीयबुद्धीणं ।
८ ॐ नमो पयाणुसारीणं ।
९ ॐ नमो संभिन्नसोयाणं ।
१० ॐ नमो सयंबुद्धाणं ।
११ ॐ नमो पत्तेयबुद्धाणं ।
१२ ॐ नमो उज्जुमईणं ।
१३ ॐ नमो विउलमईणं ।
१४ ॐ नमो महामईणं ।
१५ ॐ नमो चउदसपुव्वीणं ।
१६ ॐ नमो दसपुव्वीणं ।
१७ ॐ नमो इक्कारसंगीणं ।
१८ ॐ नमो अट्ठंगमहानिमित्तकुसलाणं ।
१९ ॐ नमोविउव्वणइड्ढिपत्ताणं ।
२० ॐ नमो विज्जाहरसमणाणं ।
२१ ॐ नमो चारणसमणाणं ।
२२ ॐ नमो पण्हसमणाणं ।
२३ ॐ नमो आगासगामीणं ।
२४ ॐ नमो आसीविसाणं ।
२५ ॐ नमो दिट्ठीविसाणं ।
२६ ॐ नमो उग्गतवाणं ।
२७ ॐ नमो दित्ततवाणं ।
२८ ॐ नमो महतवाणं ।
२९ ॐ नमो घोरतवाणं ।
३० ॐ नमो गुणवंत(घोरगुण)-बंभयारीणं ।
३१ ॐ नमो आमोसहिपत्ताणं ।
३२ ॐ नमो विप्पोसहिपत्ताणं ।
३३ ॐ नमो खेलोसहिपत्ताणं ।
३४ ॐ नमो जल्लोसहिपत्ताणं ।
३५ ॐ नमो सव्वोसहिपत्ताणं ।
३६ ॐ नमो मणबलीणं ।
३७ ॐ नमो वयबलीणं ।
३८ ॐ नमो कायबलीणं ।
३९ ॐ नमो खीरासवीणं ।
४० नमो सप्पिआसवीणं ।
४१ नमो अम्मियासवीणं ।
४२ नमो महुआसवीणं ।
४३ नमो अक्खीणमहाणसलद्धीणं ।
४४ नमो वद्धमाणलद्धीणं ।
४५ नमो सव्वसिद्धायणाणं ।

" ॐ वग्गुवग्गुए फग्गुफग्गुए समणे सोमणसे महुमहुरे इरियाए किरियाए पिरियाए सिरियाए हिरियाए आयरियाए किरिकिरिकालि पिरिपिरिकालि सिरिसिरिकालि हिरिहिरिकालि आयरियकालिए वग्गु निवग्गु फग्गु फग्गु समणे सुमणसे जये विजये जयंते अपराजिए स्वाहा ॥" गणधरावलयाम् ॥ ठ ॥

*

५. परिशिष्टम् ।

अथ देवतावसरविधिः ॥

स्नानं कृत्वा, धौतवस्त्राणि परिधाय, पूर्वोत्तराभिमुखः सन्, ईर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य झोलिकामग्रे मुक्त्वा विधानमारभेत, तद्यथा—

भूमिशुद्धिः १, कराङ्गन्यासः २, सकलीकरणं ३, दिक्पालाह्वानं ४, हृदयशुद्धिः ५, मन्त्रस्नानं ६, कल्मषदहनं ७, पञ्चपरमेष्ठिस्थापनं ८, आह्वानं ९, स्थापनं १०, संनिधानं ११, संनिरोधः १२, अवगुण्ठनं १३, छोटिका १४, अमृतीकरणं १५, जापः १६, क्षोभणं १७, क्षामणं १८, विसर्जनं १९, स्तुतिः २० ॥

एते विंशतयोऽधिकाराः क्रमेण विधीयन्ते—

१ भूमिशुद्धिः—

" ॐ भूरसि भूतधात्रि सर्वभूतहिते भूमिशुद्धिं कुरु कुरु स्वाहा ॥"

अनेन मन्त्रेण सृष्ट्या परितो वार ३ वासक्षेपः, इति भूमिशुद्धिः ॥ १ ॥

२. कराङ्गन्यासः—

हृत्-कण्ठ-तालु-भ्रूमध्ये ब्रह्मरन्ध्रे यथाक्रमं– " ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रौं ह्रः । "

वामकरे त्रिवारं चिन्तयेत्, इति करन्यासः ॥ २ ॥

३. सकलीकरणम्—

" क्षिप ॐ स्वाहा, हास्वा ॐ पक्षि " अत्र ऊर्ध्वं वारान् त्रीन् पद् वा ॥

'क्षि' पादयोः । 'प' नाभौ । 'ॐ' हृदये । 'स्वा' मुखे । 'हा' ललाटे न्यसेत् ।

एवं क्रमोत्क्रमः(मण) पञ्चाङ्गरक्षा सकलीकरणम् ॥ ३ ॥

४. दिक्पालाह्वानम् —

"इन्द्राग्नि-दण्डधर-नैर्ऋत-पाशपाणि-
वायूत्तरे [च] शशिमौलिफणीन्द्रचन्द्राः ।
आगत्य यूयमिह सानुचराः सचिह्नाः
पूजाविधौ मम सदैव पुरो भवन्तु ॥ (१)

इन्द्रमग्निं यमं चैव नैर्ऋतं वरुणं तथा ।
वायुं कुबेरमीशानं नागान् ब्रह्माणमेव च ॥ (२)

ॐ आदित्य-सोम-मङ्गल-बुध-गुरु-शुक्राः शनैश्चरो राहुः ।
केतुप्रमुखाः खेटा जिनपतिपुरतोऽवतिष्ठन्तु ॥ (३)

इति तत्तद्दिक्षु वासक्षेपाद् दिक्पाल-ग्रहाह्वानम् ॥ ४ ॥

५. हृदयशुद्धिः—

"ॐ विमलाय विमलचित्ताय झ्वीँ क्ष्वीँ स्वाहा । "

इति मन्त्रेण वामहस्तेन वार ३ हृदयस्पर्शः ॥ इति हृदयशुद्धिः ॥ ५ ॥

६. मन्त्रस्नानम् —

"ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतवाहिनि अमृतं स्रावय स्रावय हुं फट् स्वाहा ॥"

गरुडमुद्रया कुण्डपरिकल्पना । [पश्चात्-]

"ॐ अमले विमले सर्वतीर्थजलैः प पः पां पां वां वां अशुचिः शुचिर्भवामि स्वाहा ॥"

इत्यनेनाञ्जलौ सर्वतीर्थजलं संकल्प्य सर्वाङ्गस्नानम् ॥ मन्त्रस्नानम् ॥ ६ ॥

७. कल्मषदहनम् —

"ॐ विद्युत्स्फुलिङ्गे महाविद्ये मम सर्वकल्मषं दह दह स्वाहा ॥"

इतरेतरकराभ्यां वार ३ भुजमध्यं स्पृशेत् ॥ कल्मषदहनम् ॥ ७ ॥

८. पञ्चपरमेष्ठिस्थापनम्—

"॥ ॐ नमः ॥" इति मन्त्रेणास्फोटच्छिकाच्छोटनं, ततः प्रदक्षिणक्रमेण पञ्च-परमेष्ठिस्थापना, परं मतिलेखनापूर्वम् —

'ॐ नमोऽर्हद्भ्यः' मध्यमर्णी, 'ॐ नमः सिद्धेभ्यः' पूर्वमर्णी,

'ॐ नमः आचार्येभ्यः' दक्षिणमणौ, 'ॐ नमः उपाध्यायेभ्यः' पश्चिममणौ,

'ॐ नमः सर्वसाधुभ्यः' उत्तरमणौ।

वासकर्पूरक्षेपः वार ३ सुगन्धपुष्पैः पूजा ॥ सर्वदेवतावसरपूजनम् ॥ ८ ॥

९. आह्वानम्—

अथ पञ्चोपचाराः—

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन्! गौतम! सर्वलब्धिसंपन्न! अत्र समवसरण-स्थकनकमयसहस्रपत्रासने एहि एहि संवौषट् ॥"

अञ्जलिमुद्रया गौतमाह्वानं, सा च सावित्रीमूलस्थापितोऽङ्गुष्ठा सपुष्पाञ्जलिमुद्रा मध्यमणौ आर्हन्त्यं (अर्हत्त्वं) रूपं हृदि चिन्त्यम् ॥ ९ ॥ (१)

१०. स्थापनम्—

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन्! गौतम! सर्वलब्धिसंपन्न! अत्र कनकमय-सहस्रपत्रासने तिष्ठ तिष्ठ ठः ठः।"

स्थापना, सेयं मुद्रा विपरीता ॥ १० ॥ (२)

११ संनिधानम्—

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन्! गौतम! सर्वलब्धिसंपन्न! मम संनिहितो भव भव वषट् ॥"

संनिधाने ऊर्ध्वाङ्गुष्ठमुष्ट्योर्मिलनम् ॥ ११ ॥ (३)

१२. संनिरोधः—

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन! गौतम! सर्वलब्धिसंपन्न! पूजान्तं यावदत्र स्थातव्यम् ॥"

इति संनिरोधोऽभ्यन्तराङ्गुष्ठे मुष्टी मिलिते ॥ १२ ॥ (४)

१३. अवगुण्ठनम्—

"ॐ आँ क्रों ह्रीं श्रीं भगवन्! गौतम! सर्वलब्धिसंपन्न! परेषामदृश्यो भव भव नमः ॥"

इत्यवगुण्ठने मुष्टिं बध्वा प्रसारिततर्जनीश्चामध्यमोपरि निवेशिताङ्गुष्ठाव-गुण्ठनमुद्रा ॥ १३ ॥ (५)

१४. छोटिका —

ततश्छोटिका विघ्नत्रासार्थम् [विघ्नत्रासार्थं ऋ ॠ ऌ ॡवर्जैर्द्वादशभिः स्वरैः पट्सु दिक्षु प्रतिदिशं द्वाभ्यां द्वाभ्यां स्वराभ्यां छोटिका। अङ्गुष्ठात् तर्जनीमुत्थाप्य छोटिकां दद्याद् इत्याम्नायः] ॥ १४ ॥

१५. अमृतीकरणम् —

धेनुमुद्रयाऽधोमुख्यमृतीकरणपूर्वम् —

'ॐ आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ भगवन् ! गौतम् ! सर्वलब्धिसंपन्न ! गन्धादीन् गृह्ण गृह्ण नमः । "

गन्धवास-कर्पूरादिभिः पूजा ॥ १५ ॥

१६. जापः—

ततः "[ॐ] आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ सर्वेऽपि सूरिमन्त्राधिष्ठायका मम संनिहिता भवन्तु भवन्तु वषट् ॥

१७. क्षोभणम् —

"[ॐ] आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ सर्वेऽपि सूरिमन्त्राधिष्ठायकैः पूजान्तं यावदत्रैव स्थातव्यम् ॥ "

१८. क्षामणम् —

[ॐ आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मन्त्रहीनं च यत् कृतम् ।
तत् सर्वं कृपया देव ! क्षमस्व परमेश्वर ! ॥]

१९. विसर्जनम् —

"[ॐ] आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ सर्वेऽपि सूरिमन्त्राधिष्ठायकाः ! परेषामदृश्या भवन्तु स्वाहा ॥ इति पञ्चोपचारपूजा ॥

२०. स्तुतिः—

"[ॐ] आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ सर्वेऽपि सूरिमन्त्राधिष्ठायका मम पूजां प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ "

मुद्रा प्राग्वत् । छोटिका, अमृतीकरणम्, ततोऽञ्जलिमुद्रया—

"[ॐ] आँ क्रोँ ह्रीँ श्रीँ विद्यापीठप्रतिष्ठिता गौतमपदभक्ता देवी सरस्वती पूजां प्रतीच्छतु स्वाहा ॥ "

विद्यापीठे नमोऽन्तेन मध्यमणौ वासक्षेपः ॥

*

६. परिशिष्टम् ।

सिरिसूरिमंतथुई ॥

पढमपए सुंनिविट्ठा विज्जाए सूरिणो गुणनिहिस्स ।
गोयमपयभत्तिजुया सरस्सई मह सुहं देउ ॥ १ ॥
दुइयंपीढे निविट्ठा ईमाए विज्जाए निरुवमसहप्पा ।
तिहुयणसामिणिनामा सहस्ससुयसंजुया संती ॥ २ ॥
सिरिगोयमपयकमलं झायंती माणुसुत्तरनगस्स ।
सिहरम्मि ठिया णिच्चं संघस्स य मह सुहं देउ ॥ ३ ॥
*पउमदहपउमनिलया चउसट्ठिसुराहिवाण महमहणी ।
सव्वंगभूसणधरा पणमंती गोयमसुणिंदं ॥ ४ ॥*
विजया-जया-जयंती-नंदा-भद्दासमण्णिया तइए ।
विज्जपएसु निविट्ठा सिरिसिरिदेवी सुहं देउ ॥ ५ ॥
विज्जाचउत्थपीढे निवेसिओ गोयमस्स अंभिरुइओ ।
गणिपिडगजक्खराओ अणपणपन्नीकयपट्टो ॥ ६ ॥
सोलससहस्सजक्खाण सामिओ अतुलियबलो उ वीसभुओ ।
जिणसासणस्स पडणीयं महरिउवग्गं निवारेओ ॥ ७ ॥
सोहम्मकप्पवासी एरावणवाहणो उ वज्जकरो ।
सेवइ तियसाहिवई सगोयमं मंतवररायं ॥ ८ ॥
ईसाणकप्पवासी सूलकरो वसहसंठिओ निच्चं ।
सेवइ तियसाहिवई सगोयमं मंतवररायं ॥ ९ ॥
सिंइयकप्पे निवासी सिरिसुमणो नामओ य चक्ककरो ।
सेवइ तियसाहिवई सगोयमं मंतवररायं ॥ १० ॥
सिरिबंभलोयवासी सोमणसो नामओ य बहुसत्थो ।
सेवइ तियसाहिवई सगोयमं मंतवररायं ॥ ११ ॥

---

१ सुपइट्ठा म० । २ °यट्ठाणनि° म० । ३ इमाइ वि° म० । ४ °नाम स° म० । * * म० आदर्शे नास्तीय गाथा । ५ °त्थट्ठाणे नि° म० । ६ अभिसुहिओ म० । ७ गणिपिडज° म० । ८. °पराढिणीय म० । ९ °रेउ म० । १० °णा उ व° म० । ११ इयकप्पे अ० । १२. सिरिसमणो अ० ।

अट्ठकुलनागरोया सहसफणो सिरिनिविट्ठकरमउलो ।
सेवइ धरणिंदो वि य सगोयमं मंतवररायं ॥ १२ ॥

रोहिणिपमुहा देवी चउसट्ठिसुराहिवा तहा अन्ने ।
सेवइ गोयमचलणे जक्खा-जक्खिणिचउव्वीसं ॥ १३ ॥

कणयमयसहसपत्ते कमलम्मि य संठिओ य लद्धिजुओ ।
बहुपाडिहेरकलिओ झायव्वो गोयममुणिंदो ॥ १४ ॥

'ॐ क्रों ह्रीं श्रीं'

एएणं मंतेणं झाणारम्भे ठविज्जए निच्चं ।
अञ्जलिमुद्दाकरणे संनिहियसुराण समवाओ ॥ १५ ॥

संनिहियसुरवराणं उस्सग्गो कीरए सपूया य ।
कप्पूर-धूव-वासेहिं संवहा विहियबंभवओ ॥ १६ ॥

थोवजलविहियन्हाणो वरवत्थविभूसिओ य तिक्कालं ।
कम्मक्खयहेउं जो संमरइ विज्जं इमं विज्जं ॥ १७ ॥

*ॐ किरिपिरिसिरिहिरिआयरिअ एयस्स मंतरायस्स ।
जावं तिलक्खमाणं करेइ जो सो गोयमो होइ ॥ १८ ॥*

सोहग्ग य परमिट्ठी सुरही पवयण-करंजली झाणे ।
मुद्दापंचगमेयं कायव्वं सव्वकालं पि ॥ १९ ॥

किं चिंतामणि-कामधेणु-कप्पद्दुमसुंदरं
　　नवनिहि-चउदसरयणपवर चक्कित्तण मणहर ।
रज्जा सुवयणि सिरिसुरिविज्ज गोयमसुपइट्ठिय
　　भुवणत्तय अवरालियमहप्प निट्ठियकम्मट्ठ य ॥ २० ॥

*

१. °राओ स° भ० । २ °फडो सि° अ० । ३ °चरणे भ० । ४. जक्खाण चउवीसं भ० । ५ °सहस्सपत्ते भ० । ६ मतेग भ० । ७ अञ्जलिकरमुद्दाए भ० । ८ °सुरस्स स° भ० । ९. संविहिय सु° अ० । १० सुमरया भ० । ११. सुमरइ भ० । **नास्तीय गाथा अ० पुस्तके । १२ इम ल्प न भ० । १३ सोहणत्तय भ० । १४. °ट्ठी पवयणसुरही कयअंली चेव भ० । १५ °कालय भ० । १६ °मुद्द भ० । १७. °सत्तु सहयह भ० । १८ °राजा मुनिरइ मि° भ० ।

भ०-भैरवपद्मावतीकल्प- परिशिष्ट २९ । अ०-संपादकस्था प्रति ।

७. परिशिष्टम् ।

सिरिउज्जोयणसूरिविरइयं

पवयणमंगलसारथयं ॥

[प्रवचनमङ्गलसारस्तवः ।]

*

नमः श्रीप्रवचनाय ॥

अरिहंते णमिऊणं सिद्धे आयरिय-सव्वसाहू अ ।
पवयणमंगलसारं वुच्छामि अहं समासेणं ॥ १ ॥

पढमं णमह जिणाणं ओहिजिणाणं च णमह सव्वेसिं ।
परमोहिजिणे पणमह अणंतओहीजिणे णमह ॥ २ ॥

सव्वोहिजिणे वंदे पणमह भावेण केवलिजिणे य ।
णमह य भवत्थकेवलिजिणणाहे तिविहजोएणं ॥ ३ ॥

पणमह उज्जुमईणं विउलमईणं च णमहं भत्तीए ।
पण्हासमणे पणमह णमह तहा बीयबुद्धीणं ॥ ४ ॥

पणमह कुट्ठबुद्धी पयाणुसारीण णमह सव्वेसिं ।
पणमामि सुयहराणं [13]णमह य संभिन्नसोयाणं ॥ ५ ॥

पणमह चउदसपुव्वी तह दसपुव्वी अ वायगे वंदे ।
इक्कारसंगसुत्तत्थधारए णमह आयरिए ॥ ६ ॥

चारणसमणे पणमह तह जंघाचारणे अ पणमामि ।
वंदे विज्जासिद्धे आगासगेए अ जिणकप्पे ॥ ७ ॥

---

१. सेण॰ कु॰ । २. सव्वाण कु॰ । ३ ॰णे नमह य अ॰ अ॰ । ४. वंदे सव्वा (व्वो) हिजिणे प॰ कु॰ । ५ ॰जोएण कु॰ । ६ णमह य उ॰ कु॰ । ७ ॰ह सव्वसिं अ॰ । ८. पण्णास॰ कु॰ । ९. ॰ह य तह बी॰ कु॰ । १० पणमह कोट्ठ॰ कु॰ । ११ सव्वाण कु॰ । १२. पणमह सुयधराण कु॰ । १३. ॰ण पणमह स॰ अ॰ । १४ ॰संभिण्णसो॰ कु॰ । १५. वंदे चोद्दस॰ कु॰ । १६. वायए वंदे कु॰ । १७ एयारसंग कु॰ । १८. ॰गमे य जि॰ कु॰ ।

आमोसहिणो वंदे खेलोसहि-जल्लमोसहे णमह ।
सव्वोसहिणो वंदे पणमह आसीविसे[2] चेव ॥ ८ ॥

पणमह [3]दिट्ठीविसिणो वयणविसे णमह तत्तलेसिल्ले ।
वंदामि सीअलेसे विप्पोसहिणो अ वंदामि ॥ ९ ॥

खीरासवाण णमिमो महुआसवाण वंदिमो चलणे ।
अमयासवाण पणमह अक्खीणमहाणसे वंदे ॥ १० ॥

पणमामि विउव्वीणं जलहीगमणाण भूमिमज्जीणं ।
वंदामि अणुअरूवे महल्लरूवे पणिवयामि ॥ ११ ॥

मणवेगिणो अ पणमह गिरिरायअच्छगे पणिवयामि ।
दिस्सादिस्से णमिमो णमह य संन्निविड्डिसंपन्ने ॥ १२ ॥

पणमह पडिमावण्णे तवोविहाणेसु चेवं सव्वेसु ।
पणमामि गणहराणं जिणजणणीणं च पणमामि ॥ १३ ॥

केवलनाणं पणमामि दंसणं तह य सव्वनाणाइं ।
चारित्तं पंचविहं तेसु अ जे साहुणो सव्वे ॥ १४ ॥

चक्कं छत्तं रयणं ज्झओ अ चमराइं दुंदुहीओ य ।
सिंहासण-किंकिल्ली पणमह वाणी जिणिंदस्स ॥ १५ ॥

वंदामि सव्वसिद्धे पंचाणुत्तरनिवासिणो जे अ ।
लोगंतिएं अ देवे वंदे सव्वे सुरिंदे अ ॥ १६ ॥

---

१. °जल्लमहिणो कु० । २. °से तह य कु० । ३ दिट्ठिवि° अ० । ४ °ह तेयले° कु० । ५ °सविणो ण° कु० । ६. महुस्सवाण च वं० कु० । ७ अमयस्सवाण कु० । ८. भूमिसज्जीण कु० । ९. पणमामि कु० । १०. अणुयरूए म° कु० । ११. ५. °रूवे य पणमामि कु० । १२ °रायपडिच्छिरे य पणमामि कु० । १३. सव्वड्ढि° कु० । १४. चेय स° कु० । १५. °ही वनी अ० । १६. सीहासण° कु० । १७ किंकेली कु० । १८. लोयंतिए य देवे वदह स° कु० ।

आहारगदेहधरे उवसामगसेढिसंठिए वंदे ।
सम्मदिट्ठिप्पभिई सव्वे गुणठाणगे वंदे ॥ १७ ॥

संती कुंथू अ अरो एआणं आसि नव महानिहिणो ।
चउदस रयणाणि पुढो छन्नउई गामकोडीओ ॥ १८ ॥

ता एयाणं पणमह पणमह अन्ने वि चक्किणो सव्वे ।
जे अरहंति पणामं भवम्मि धुवभाविमुक्खा य ॥ १९ ॥†

बल-केसवाण जुअले पणमह अन्ने वि भव्वठाणे अ ।
सव्वे वि वंदणिज्जे पवयणसारे पणिवयामि ॥ २० ॥

ॐ मे अ वग्गु वग्गु सोमे सोमणसे होइ महुमहुरे ।
किलि किलिं अप्पडिचक्का हिलि हिलि देवीओ सव्वाओ ॥ २१ ॥

इय पवयणस्स सारं मंगलमेअं तु पूइअं इत्थ ।
एयं जो पढइ नरो सम्मद्दिट्ठी वि गोसग्गे ॥ २२ ॥

तंदिवसं तस्स भवे कल्लाणपरंपरा सुविहिअस्स ।
जं जं सुहं पसत्थं मंगल्लं होइ [12]तं तस्स ॥ २३ ॥

इति प्रवचनमङ्गलसारस्तवः ।

श्रीसूरिणा सूरिमन्त्रध्यानावसरे उभयसन्ध्यं च सम्यग् ध्येयः स्व-परहितार्थे ॥

*

१ °रयदे° कु० । २. °संतिए अ० । ३. °प्पभुई कु० । ४ °ठाणए वंदे कु० । ५ °महाणिहिओ कु० । ६ चोद्दसरयणाइँ पुणो छ° कु० । † कु° पुस्तके नास्तीयं गाथा । ७ अण्णे य भव्वठाणेसु कु० । ८. ओ मे भवग्ग वग्गू सुमणे ॥ होंतु महुमहुरा कु० । ९. किलियपडीचक्का कु० । १०. °अं एत्थ कु० । ११. तद्दियसं कु० । १२ त तं च कु० ॥

कु० कुवलयमाला । अ० संपादकसत्का प्रतिः ।

८. परिशिष्टम् ।

सिरिमाणदेवसूरिविरइया

सिरिसूरिमंतथुई ॥

—:—

[पढमा वायणा]

सिरिसूरिमंतपवरे जे सिद्धा सुयपवुड्ढिसंजणगा ।
तव्वयणसंगहो मे वण्णिज्जइ तप्पए नमिउं ॥ १ ॥
जिणं-ओहिअ-परमोहिअं-णंतोहिअं-णंतणंतओहिजिणा ।
केवलि-भवत्थकेवलि-अभवत्थियकेवलीणं च ॥ २ ॥
उज्जुमई- विउलमई-वेउव्वियलद्धि-सव्वलद्धीणं ।
पण्हासमणाण तहा जंघाचारणमुणीणं च ॥ ३ ॥
विज्जासिद्धाण तहा आगासगामीण तह य निच्चं पि ।
आमोसहि-विप्पोसहि-खेलोसहि-जल्लओसहीणं च ॥ ४ ॥
सव्वोसहि-आसीविस-अट्ठंगनिमित्तधारयाणं च ।
वयणविस-तेउलेसाण पणमिमो सीयलेसाणं ॥ ५ ॥
चउदस-दसपुव्वीणं एगारसअंगसुत्तधारीणं ।
संभिन्नसोयाण तहा दुबोलसंणीण सव्वसिद्धाणं ॥ ६ ॥
उग्गतवचरणचारीणमेव बत्तीसधुइपयाणं च ।
आइम्मि 'नमो ॐ ह्रीं' पढमपयाओ छट्ठिवइवयणं ॥७॥

*

[बीया वायणा]

खीरासव-महुआसव-अमियासवलद्धियाण पत्तेयं ।
अक्खीणमहाणससंठियाण संभिन्नसोयाणं ॥ १ ॥
तत्तो पयाणुसारीलद्धीणं तह य बीयबुद्धीणं ।
तत्तो य कुट्ठबुद्धीणं सव्वपया 'ॐ नमो' पुव्वं ॥ २ ॥

जिण-ओहिं आरब्भा जाव य वेउव्विलद्धिपयं च ।
चउदस-दसपुव्वीणं तह उण एगारसंगीणं ॥ ३ ॥
एए चउवीसपए नायव्वे सूरिणो पवरमंते ।
मायावण्णविरहिए नूणमुवरिज्जए निच्चं ॥ ४ ॥

*

[तइया वायणा]

रागाइरिउजईणं नमो जिणाणं नमो महं होउ ।
एवं ओहिजिणाणं परमोहीणं तहा तेसिं ॥ १ ॥
एवमणंतोहीणं णंताणंतोहिजुयजिणाण नमो ।
सामन्नकेवलीणं भवाभवत्थाण तेसिं तहा ॥ २ ॥
उग्गतवचरणचारीणमेवमित्तो नमो होइ ।
चउदस-दसपुव्वीणं नमो तहेगारसंगीणं ॥ ३ ॥
एएसिं सव्वेसिं एवं काउं अहं नमोकारं ।
जमियं विज्जं पउंजे सा मे विज्जा पसिज्झिज्जा ॥ ४ ॥
निच्चं नमो भगवओ बाहुबलिस्सेह पण्हसमणस्स ।
ॐ वग्गु वग्गु निवग्गु निवग्गुमग्गंगयस्स तहा ॥ ५ ॥
समणे वि य सोमणसे महुमहुरे जिणवरे नमंसामि ।
इरिकाली पिरिकाली सिरिकाली तह य महकाली ॥ ६ ॥
किरियाए हिरियाए अ संगए तिविहकालयं विरए ।
सुहसाहए य तह सुत्तिसाहए साहुणो वंदे ॥ ७ ॥
ॐ किरिकिरिकालि पिरिपिरिकालि य [? तहा] सिरिसिरिकालि ।
हिरिहिरिकालिपयं पि य सिरि य सिरि य आयरियकालि ॥ ८ ॥
किरिमेरुं पिरिमेरुं सिरिमेरुं तह य होउ हिरिमेरुं ।
आयरिमेरुं पयमवि साहंते सूरिणो वंदे ॥ ९ ॥
इयमंतपयसमेया थुणिया सिरिमाणदेवसूरिहिं ।
जिण-सूरि-साहुणो सइ दिंतु थुणंताण सिद्धिसुहं ॥ १० ॥

९. परिशिष्टम् ।

श्रीपूर्णचन्द्रसूरिविरचितं

श्रीसूरिविद्यागर्भितं लब्धिस्तोत्रम् ।

—*—

उत्तत्तरूणयवन्नं झाणं धरिऊण सुहगमुद्दाए ।
जो झाइ सूरिविज्जं तस्स वसे तिहुअणं सयलं ॥ १ ॥
सजलजलवाहकालं झाणं धरिऊण चक्कमुद्दाए ।
जो झाइ सूरिविज्जं तस्स खयं जाइ रिउवग्गो ॥ २ ॥
जिणे-ओहिअ-परमोहिअ-णंतोहिअ-णंतणंतओहिजिणा ।
केवलि-भवत्थकेवलि-अभवत्थिअकेवलीणं च ॥ ३ ॥
उज्जुमई विउलमई वेउव्वियलद्धि-संभिन्नलद्धीणं ।
पण्हासमणा य तहा जंघाचारणमुणीणं च ॥ ४ ॥
विज्जासिद्धाणं तह आगासगामीण तह य निचं पि ।
वेयणविस-तत्तलेसाण पणमिमो सीअलेसाणं ॥ ५ ॥
चउदस-दसपुव्वीणं इक्कारसअंग[सुत्त?]धारीणं ।
तह य दुवालसअंगीण उग्गतवचरणचारीणं ॥ ६ ॥
सव्वेसिं पि जिणाणं एएसि पयाण छट्ठिबहुवयणं ।
आइम्मि 'नमो' सद्दो 'ॐ ह्रीं' सहि(हि)ओ अ पढमपए ॥ ७ ॥
सुक्कज्झाणेणेसो कम्मक्खयकारणो परममंतो ।
झायव्वो अ तिकालं निचं परमिट्ठिमुद्दाए ॥ ८ ॥
खीरासव-महुआसव-अमियासवलद्धिआण पत्तेयं ।
अक्खीणमहाणसलद्धिआण संभिन्नसोयाणं ॥ ९ ॥
नमो पयाणुसारिलद्धीणं तह य बीयबुद्धीणं ।
तत्तो अ कुट्ठबुद्धीण सव्वपया 'ॐ नमो' आणी ॥ १० ॥
एएसिं नमोक्कारं किच्चा झाइ नारभो स्वाहा ।
मोक्खगई सिज्झइ नाएव्वा गुरुवयणाएसं ॥ ११ ॥

झिमुअसुअसुहवत्थं झाणं धरिऊण जोणिमुद्दाए।
विज्जं सो सोहग्गं पावइ जवईण जोगं च ॥ १२ ॥

उत्ततकणयवत्थं ०॥ १३ ॥ (१)
सजलजलवाहवत्थे ०॥ १४ ॥ (२)

इअ एए उवएसा सव्वे नाऊण झाइ जो सूरी।
सो पुन्नचंदसूरीण संमयं लहइ सिवसुक्खं ॥ १५ ॥

इति विचारगर्भितं लब्धिस्तोत्रं समाप्तम् ॥

---

१०. परिशिष्टम्।

सिरिमुणिसुन्दरसूरिविरइयं

संतिकरथवणं।

संतिकरं संतिजिणं जगसरणं जयसिरीई दायारं।
समरामि भत्त-पालग-निव्वाणी-गरुडकयसेवं ॥ १ ॥

'ॐ सनमो विप्पोसहिपत्ताणं संतिसामिपायाणं।
झ्रौं स्वाहा'मंतेणं सव्वासिवदुरिअहरणाणं ॥ २ ॥

'ॐ संति-नमुक्कारो खेलोसहिमाइलद्धिपत्ताणं।
सौं ह्रीं' नमो सव्वोसहिपत्ताणं च देइ सिरिं' ॥ ३ ॥

वाणी-तिहुअणसामिणि सिरिदेवी-जक्खराय-गणिपिडगा।
गह-दिसिपाल-सुरिंदा सया वि रक्खंतु जिणभत्ते ॥ ४ ॥

रक्खंतु मम रोहिणी-पन्नत्ती वज्जसिंखला य सया।
वज्जंकुसि-चक्केसरि-नरदत्ता-कालि-महकाली ॥ ५ ॥

गोरी तह गंधारी महजाला माणवी अ वइरुट्टा।
अच्छुत्ता माणसिआ महमाणसिया उ देवीओ ॥ ६ ॥

जक्खा गोमुह-महजक्ख-तिमुह-जक्खेस-तुंबरू कुसुमो।
मायंग-विजय-अजिआ बंभो मणुओ सुरकुमारो ॥ ७ ॥

छम्मुह पयाल किन्नर गरुडो गंधव्व तह य जक्खिंदो ।
कुबर वरुणो भिउडी गोमेहो पास-मायंगा ॥ ८ ॥
देवीओ चक्केसरि-अजिआ-दुरिआरि-कालि-महकाली ।
अच्चुय-संता-जाला सुतारया सोय-सिरिवच्छा ॥ ९ ॥
चंडा विजयंकुसि-पन्नइत्ति-निव्वाणि-अच्चुआ-धरणी ।
वइरुट्ट-छुत्त-गंधारि-अंब-पउमावई सिद्धा ॥ १० ॥
इय तित्थरक्खणरया अन्ने वि सुरा सुरीउ चउहा वि ।
वंतर-जोइणिपमुहा कुणंतु रक्खं सया अम्हं ॥ ११ ॥
एवं सुदिट्ठिसुरगणसहिओ संघस्स संतिजिणचंदो ।
मज्झ वि करेउ रक्खं मुणिसुंदरसूरि थुअ-महिमा ॥ १२ ॥
इअ संतिनाहसम्मदिट्ठियरक्खं सरइ तिकालं जो ।
सव्वोवद्दवरहिओ स लहइ सुहसंपयं परमं ॥ १३ ॥
[तवगच्छगयणदिणयरजुगवरसिरिसोमसुंदरगुरूणं ।
सुपसायलद्धगणहरविज्जासिद्धी भणइ सीसो ॥ १४ ॥]

११. परिशिष्टम् ।

श्रीमुनिसुन्दरसूरिरचितं

श्रीगौतमगणधरस्तोत्रम् ।

सूरिमन्त्राधिष्ठायकस्तवत्रयी ।

[१ अ]

जयसिरिविलासभवणं वीरजिणंदस्स पढमसीसवरं ।
सयलगुणलद्धिजलहिसिरिगोयमगणहरं वंदे ॥ १ ॥
'ॐ' सह 'नमो भगवओ' जगगुरुणो 'गोयमस्स सिद्धस्स ।
बुद्धस्स पारगस्स अक्खीणमहाणसस्स' सया ॥ २ ॥
'अवतर अवतर भगवन् ! मम हृदये भास्करीश्रियम् ।
बिभ्रहि ह्रीँ श्रीँ ज्ञानादि वितरतु तुभ्यं नमः स्वाहा' ॥ ३ ॥

यस्स तुह नाममंतो जम्म मणे सयरवंछियं दितो ।
चिंतामणि-सुरपायव-कामघडाई किं तस्स ॥ ४ ॥

गिरिगोयमगणनायग ! निहुयणजणसरणदुरियदुहहरण ! ।
भवतारण ! रिउवारण ! होसु अणाहस्स मह नाहो ॥ ५ ॥

मेरुसिरे सिंहासण कणयमहासहसपत्तकमलट्ठिअं ।
सुरिगणकाणं विमयमसिप्पहगोयमं वंदे(?)॥ ६ ॥

सव्वसुहल्लद्धिदाया सुमरियमित्तो वि गोयमो भयवं ।
पद्धिभगणहरमंतो दिज्जा मम मणवंछियं सयलं ॥ ७ ॥

इय सिरीगोयमसंथुअं सुगिसुंदरघुइपयं मए पि तुमं ।
देहि महासिद्धिमिरफल्यं भुवणकप्पतरुवरस्स ॥ ८ ॥

इति श्रीगौतमगणधरस्तोत्रम् ॥

श्रीसूरिमन्त्रस्तुतिः ।

[२ आ]

जयश्रियं श्रीजिनशासनस्य कलिद्विपोत्थोत्तिकुविघ्रहर्ता ।
परे य एते ह्युत्तरतेऽधुनाऽपि श्रीसूरिमन्त्रं प्रयतः स्तवीमि ॥ १ ॥
त्वं तीर्थकृत् त्वं परमं च तीर्थं त्वं गौतमस्त्वं गणभृत् सुधर्मा ।
त्वं विश्वनेता त्वमसीहितानां निधिः सुखानामिह मन्त्रराज ! ॥ २ ॥
किं कामधेनुः सुरपादपो वा किं कामकुम्भः सुमनो मणिर्वा ।
यदि प्रसन्नः सकलेष्टदायी श्रीसूरिमन्त्रोऽसि जगत्पतिस्त्वम् ॥ ३ ॥
त्वयि स्थिते किं ननु विघ्नवर्गाः के दुर्जनाः के प्रतिपक्षभूपाः ।
के वैरिणस्ते किमुपद्रवाश्च स्वामिन् ! समग्रं हि सुखाकृदेव ॥ ४ ॥
न लब्धयः काश्चन ते प्रभावात् त्वयि प्रभो ! भक्तिभृतां दुरापाः ।
सदा सुखानन्दितचेतसो यत् खेलन्ति ते श्रीमहिमप्रभाभिः ॥ ५ ॥
प्रवर्तितं तीर्थमिदं जनस्य जयाघदाह्वः प्रसहेत कुष्ठी ।
यदागमो यद्विजयी च धर्मस्त्वदत्र हेतुर्भगवांस्त्वमेव ॥ ६ ॥

श्रीवर्धमानस्य निदेशतस्त्वं प्रतिष्ठितो गौतमगच्छनेत्रा ।
सिद्धिः समग्रा शिवसंपदश्च सर्वोग्रपुण्यानि फलानि दत्से ॥ ७ ॥

इति महामुनिसुन्दरसंस्तवोऽकृत गणधरमन्त्रपतेर्मया ।
महिमवारिनिधेः स्तुतभक्तितो वितर मेऽर्पितसर्वसुखश्रियम् ॥ ८ ॥

इति श्रीसूरिमन्त्रस्तुतिः ॥

श्रीसूरिमन्त्रस्तोत्रम् ।

[३ ५]

१२. परिशिष्टम् ।

श्रीमुनिसुन्दरसूरिरचितं

श्रीगौतमस्तोत्रम् ॥

जयश्रियं सेवधिमेधमानसमग्रलब्धिह्रदिनीनदीशम् ।
सुरासुरेन्द्रालिविधीयमानक्रमाम्बुजोपासनभासमानम् ॥ १ ॥
सहस्रपत्राद्भुतहेमपद्मे पद्मासनासीनमदीनमेधम् ।
जगत्त्रयैकप्रभुताप्रभावप्रभाभिरामं मुनिराजिराजम् ॥ २ ॥
अनुत्तरप्रश्नमयं निरङ्कमृगाङ्कनिर्मोज्ज्वलकायकान्तिम् ।
श्रीवर्धमानादिमशिष्यनाथं श्रीगौतमस्वामिनमानुवामि ॥ ३ ॥
—विशेषकम् ।
निदेशतो वीरजिनेश्वरस्य दशमश्लोकमितं व्यधाद् यः ।
श्रीसूरिमन्त्रं त्रिजगद्धितैषी स गौतमो रातु ममेष्टसिद्धिम् ॥ ४ ॥
सरस्वती विश्वहितावधाना सूरीश्वरध्यानपदप्रभावा ।
सहस्रहस्तप्रथिता त्रिलोकस्वामिन्यपि प्रार्थितशस्तदात्री ॥ ५ ॥
श्रीदेवता विश्वविमोहनी चासुरेन्द्रवर्गैस्स्तवनीयरूपा ।
यक्षाधिपो विंशतिशस्त्रहस्तस्फुरज्जगज्जैत्रपराक्रमश्च ॥ ६ ॥
इन्द्राश्चतुःषष्टिरभीष्टदाश्च त्रिलोकरक्षाप्रभवत्प्रभावाः ।
यक्षाश्चतुर्विंशतिरार्हताङ्घ्रिसेवापवित्रीक्रियमाणगात्राः ॥ ७ ॥
देव्योऽपि दिव्याव्ययशक्तियुक्ता भक्ता जिनेष्वार्हतभद्रसक्ताः ।
उपासते यं गणधारिमन्त्राधिष्ठायिका नित्यमचिन्त्यभक्त्या ॥८॥
यन्नाममन्त्रोऽपि जयत्यचिन्त्यशक्तिर्मरुत्कुम्भ-मणि-द्रुमादीन् ।
तं सर्वचिन्तातिगशर्महेतुं श्रीगौतमं नौमि भवाब्धिसेतुम् ॥ ९ ॥
पदं यथाब्धिस्तटिनीतटीनां खं तारकाणां विटपील्लतानाम् ।
तथा विभो ! गौतम ! सर्वलब्धिप्रभामहिम्नां भगवंस्त्वमेव ॥ १० ॥
मुक्तिं व्रजंस्त्वं न्यदधाः स्वनाम्नि सश्रीसलीनांय ! निजासुलब्धीः ।
वसत्यदो यत्र नरे गणेन्द्र ! वसन्ति यत्ता अपि तत्र सर्वाः ॥ ११ ॥

कान्ताः शिवाप्तौ तव लब्धयस्त्वां दुःखाद् भ्रमन्त्यः किल वीक्ष्यमाणाः ।
नामापि शृण्वन्ति तवेश ! यत्र सूत्कण्ठयेवानुसरन्ति तं द्राक् ॥ १२ ॥

तवाऽऽतपस्यासमयात् कराब्जे जज्ञे निलीना खलु केवलश्रीः ।
दीक्षामिषाद् यन्न्यदधा यदीयशिरस्सु तं ते द्रुतमापुरेताम् ॥ १३ ॥

त्वयाऽऽत्मनो वीरजिनाधिपेनाऽभेदस्तथाऽध्यायि वशेन भक्तेः ।
अनन्तचिद्-दर्शन-वीर्य-सौख्यलाभात् तदात्मैव विभो ! यथाऽभूः ॥ १४ ॥

शिवश्रियः कोऽपि दृढोऽनुरागस्त्वयीश ! सौभाग्यरमात्मकेऽहो ! ।
नामाऽपि यत् ते जपतः प्रबुद्धानेपाऽखिलान् प्रापयतेश ! शर्म ॥ १५ ॥

त्वदीयभक्तेः शिवशर्मलक्ष्म्या मैत्री प्रभो ! काऽपि परा नवीना ।
स्वाधारकान् भव्यजनान् गुणाढ्यांस्तस्यै पतीन् सा हि ददात्यशेषान् ॥१६॥

न के पदार्था बहवो महान्तस्तव प्रभावे तु विचिन्त्यमाने ।
पृथ्वी न पृथ्वी न गिरिर्गरीयान् नाब्धिर्महीयांश्च नभोऽप्यदभ्रम् ॥ १७ ॥

विदन्ति मानं जलधेर्भुवो वा केचित् कथञ्चिन्नभसोऽपि विज्ञाः ।
न ते प्रभावे पुनरस्ति मानं अनन्त्यमाना अपि किं तदार्थाः ! ॥ १८ ॥

ब्रह्मास्पदं वा कमलापदं वा वदन्तु पद्मं तव पादयोऽस्तु ।
अनाप्य माहात्म्यरमा तु तस्यै निषेवतेऽम्भूनि सदा तपस्वी ॥ १९ ॥

भोः ! भोः ! श्रिये किं व्यवहारखेदैराराधितैः किं बहुमन्त्र-तन्त्रैः ।
किं दैवतोपासनकर्मभिश्च श्रीगौतमं ध्यायत नाथमेकम् ॥ २० ॥

पुरा यथा गौतम ! तापसादिकान् मिथ्यामतादुद्धरसि स्फुरत्कृपः ।
तपस्क्रिया-संयम-योगदुर्बलं भवावटान्मामपि तद्वदुद्धर ॥ २१ ॥

भवाद् बिभेम्युत्कटदुःखराशेर्धर्तुं द्विषेशो न च योगशुद्धिम् ।
गतिर्न मेऽन्याऽस्ति ततः शिवेच्छोस्त्वमेव तद्देहि कृपा मयीश ! ॥ २२ ॥

भावद्विषो ये निहतास्त्वयेश ! ते व्यन्तरीभूय भवद्रुपेव ।
निरौजसं त्वत्कुलजं समीक्ष्य मां पीडयन्तीति मुनीन्द्र ! रक्ष ॥ २३ ॥

गणिवर ! तव सद्गुणैकलीनं भवतु मनो मम गौतमाविरामम् ।
विजहतु तदिमे कषायमुख्या रिपुनिकराश्च मयीति सुप्रसीद ॥ २४ ॥

एवं श्रीगणनाथ ! गौतमगुरो ! स्तुत्वा मयाऽभ्यर्थ्यसे
नाम्नाऽहं मुनिसुन्दरोऽभवमथो कुर्याः प्रसादं तथा ।
स्यां सर्वज्ञ ! यथार्थतोऽपि विशदज्ञानादिरत्नत्रया-
लुब्ध्वा कर्मजयश्रियं शिवपुरे राज्यं लभे चाचिरात् ॥ २५ ॥

इति श्रीयुगप्रधानावतारबृहत्तपागच्छाधिराजश्रीदेवसुन्दरसूरि-श्रीज्ञानसागरसूरि-श्रीसोमसुन्दरसूरिशिष्यैः श्रीमुनिसुन्दरसूरिभिर्विरचिते जयश्रीके श्रीजिनरत्नकोशे प्रथमप्रस्तावे श्रीगौतमस्तोत्रमेकविंशम् ॥

---

१३. परिशिष्टम् ।

श्रीसूरिमन्त्रस्तोत्रम् ।

लक्षैर्यो जपेदेनमेक-त्रि-पञ्च-सप्तभिः ।
सकलं गौतमं मन्त्रं महासिद्धिकरं भवेत् ॥ ९ ॥
षट्कर्मकृज्जयश्रीद आकृष्टि-सुखकृत् सदा ।
ऐहिकार्थप्रदः स्वर्ग-मोक्षसौख्यकरस्त्वयम् ॥ १० ॥
आदेशं सूरये दत्ते शुभो वाऽप्यशुभः पुनः ।
चिन्तारत्नप्रभः सप्तमेरुमन्त्रो जिनैः स्मृतः ॥ ११ ॥
प्रणवं मायाबीजं [च] श्रीपदं मेरुसंज्ञकम् ।
इरि किरि गिरि पिरि सिरि हिरि आयरियं ॥ १२ ॥
वर्णत्रयादत उर्ध्वं गिरिमेरु नमस्ततः ।
'स्वाहा'शब्दं प्रयुञ्जीत सप्तमेरुप्रभावजुट्(युक्) ॥ १३ ॥
अष्टम्यां च चतुर्दश्यां कृतोपवासः स्मरेद् यतिः ।
आदेशाय महाविद्या महिम्ने वाञ्छिताय च ॥ १४ ॥
ॐ इरिइरिकालीति सचक्रमुद्रया तथा ।
क्षयाय कृष्णध्यानेन मासं यावत् प्रयुज्यते ॥ १५ ॥
ॐ इरि किरि गिरि पिरि सिरि हिरि आचार्यपदमन्त्रराजस्य ।
कुर्याज्जापं त्रिलक्षं च गौतमः स भवेद् गुरुः ॥ १६ ॥
अष्टोत्तरसहस्रं तु दीपोत्सवे जपः कृतः ।
तैः पुष्पैरक्षतैस्तैश्च चूर्णं वश्याय जायते ॥ १७ ॥
अष्टम्यां चतुर्दश्यां मेरुमन्त्रं जपेद् गुरुः ।
अष्टोत्तरसहस्रं यो लभते स समीहितम् ॥ १८ ॥
अलोभो जितपञ्चाक्षः सच्छीलो नय-सत्यगारू ।
शुचिश्च विहितस्नानो मन्त्रराजं स्मरेत् कृती ॥ १९ ॥
मौनेन सततं भुङ्क्ते कायोत्सर्गेण यः स्मरेत् ।
तं स्तुवन्ति सुराः सर्वे वक्तुमेतस्य कः क्षमः ॥ २० ॥

इति श्रीसूरिमन्त्रस्तोत्रं समाप्तम् ॥

---

१४. परिशिष्टम् ।

श्रीमन्त्राधिराजगर्भितश्रीगौतमस्वामिस्तवनम् ।

नमोऽस्तु श्री-ह्री-धृति-कीर्ति-बुद्धि-लक्ष्मीविलासैकनिकेतनाय ।
श्रीवीरपट्टाम्बरभास्कराय लोकोत्तमाय प्रभुगौतमाय ॥ १ ॥

ॐकारमक्षीणमहानसानां श्रीमन्त्रमप्युज्जृम्भतपःप्रभावैः ।
ह्रींमन्त्रमात्मानुगवन्दनेनार्हन्तं नमस्यामि तमिन्द्रभूतिम् ॥ २ ॥

उन्निद्रसौवर्णसहस्रपत्रगर्भस्थसिंहासनसंनिषण्णम् ।
दिव्यातपत्रं परिवीज्यमानं सचामरैश्चामरराजसेव्यम् ॥ ३ ॥

कल्पद्रु-चिन्तामणि-कामधेनुसमाननामानममानशक्तिम् ।
अनेकलोकोत्तरलब्धिसिद्धं श्रीगौतमं धन्यतमाः स्मरन्ति ॥ ४ ॥

एकैव षड्दर्शनदत्तनीतिका पुराण-वेदागमजन्मभूमिका ।
आनन्दचिद्ब्रह्ममयी सरस्वती सदेन्द्रभूतेश्चरणोपसेविनी ॥ ५ ॥

सदा चतुष्षष्टिसुरेन्द्रमानसव्यामोहिनी पद्महदाधिवासिनी ।
सर्वाङ्गशृङ्गारतरङ्गितद्युतिः श्रीगौतमं श्रीरपि वन्दते त्रिधा ॥ ६ ॥

जया-जयन्ती-विजया-ऽपराजिता-नन्दा-सुभद्राप्रमुखः सुरीजनः ।
प्रतिक्षणोज्जागरभूरिविभ्रमः श्रीगौतमं गायति गाढगौरवः ॥ ७ ॥

मानुषोत्तरगिरेः शिरःस्थिता दोःसहस्रसुभगा महाप्रभा ।
गीतगौतमगुणा त्रिविष्टपस्वामिनी शिवशतं ददातु मे ॥ ८ ॥

यक्षषोडशसहस्रनायको दिव्यविंशतिभुजो महाबलः ।
द्वादशाङ्गसमयाधिदेवता गौतमस्मृतिजुषां शिवङ्करः ॥ ९ ॥

ईशाननाथेन समं शतक्रतुः सनत्कुमाराधिपतिः सुरान्वितः ।
श्रीब्रह्मलोकाधिपतिश्च सेवते सगौतमं मन्त्रवरं पदे पदे ॥ १० ॥

अष्टनागकुलनायको मणिप्रोल्लसत्फणसहस्रभासुरः ।
गौतमाय धरणः कृताञ्जलिर्मन्त्रराजसहिताय वन्दते ॥ ११ ॥

रोहिणीप्रभृतयः सुराङ्गना वासवा अपि परे सदाश्रवाः ।
गौतमं मनसि यक्ष-यक्षिणीश्रेणयोऽपि दधती मुनीश्वरम् ॥ १२ ॥

सज्जलाभधनभोगधृतीनां लब्धिरद्भुततमेह भवे स्यात् ।
गौतमस्मरणतः परलोके भूर्भुवःस्वरपवर्गसुखानि ॥ १३ ॥

'ॐ क्रौं श्रीं ह्रीं' मन्त्रतो ध्यानकाले पार्श्वे कृत्वा प्राञ्जलिः सर्वदेवान् ।
कायोत्सर्गैर्धूप-कर्पूरवासैः पूजां कुर्यात् सर्वदा ब्रह्मचारी ॥ १४ ॥

जितेद्रियः स्वल्पजलाभिषेकवान् शुद्धाम्बरो गुप्ति-समित्यलङ्कृतः ।
श्रीइन्द्रभूतेरुपवैणवं गुणान् स्मरन् नरः स्याच्छ्रुतसिन्धुपारगः ॥ १५ ॥

तं श्रयन्ति पुरुषार्थसिद्धयो भूष्यते विशदसाहसेन सः ।
गौतमः प्रणयिभुक्तिमुक्तिदो यस्य भाविविभवस्य नाथते ॥ १६ ॥

इति श्रीमन्त्राधिराजगर्भितश्रीगौतमस्वामिस्तवनं समाप्तम् ॥

---

१५. परिशिष्टम् ।

श्रीसिद्धतिलकसूरिविरचितं

परमेष्ठिविद्यायन्त्रम् ।

श्रीवीरजिनं नत्वा वक्ष्ये श्रीविबुधचन्द्रपूज्यपदम् ।
गणिविद्यायुगपद्दतो यन्त्रं परमेष्ठिविद्यायाः ॥ १ ॥

त्रिमाकारं क्रमशश्चतुरष्ट-द्व्यष्टपत्रपद्मान्तः ।
किञ्जल्कपूज्यबीजं यन्त्रं लेख्यं सुरभिदलैः ॥ २ ॥

मध्ये'ऽर्हं' ऊर्ध्वादिषु 'सि आ उ सा' रेखिकादलचतुष्के ।
ऋषभोऽथ वर्धमानश्चन्द्रानन-वारिषेणको दिक्षु ॥ ३ ॥

अष्टदलेषु क्रमशो 'युगादिनाथाय' तद् 'नमो'ऽत्रैव ।
गोमुख-चक्रेश्वर्यौ शस्यं कान्तं जिनः सुरश्च सुरी ॥ ४ ॥

द्व्यष्टदलेषु क्रमशः 'सुविधिजिनाय नमः' इत्यथ त्रिदशः ।
देवी श्रीवीरान्तं एवं तद् वच्मि नामानि ॥ ५ ॥

युगादीशोऽजितः स्वामी शम्भवोऽप्यभिनन्दनः ।
सुमतिः पद्मलक्ष्मा श्रीसुपार्श्वश्चन्द्रलाञ्छनम् ॥ ६ ॥

सुविधिः शीतलः श्रेयान् वासुपूज्यप्रभस्ततः ।
विमलानन्त-धर्मः श्रीशान्ति-कुन्थुररो जिनः ॥ ७ ॥

मल्लिः [च] सुव्रत-नेमी नेमी श्रीपार्श्वतीर्थकृत् ।
'वीरे'श्च जिननामान्ते 'नाथाय नमः' इत्यदः ॥ ८ ॥

श्रीगोमुखो महायक्षस्त्रिमुखो यक्षनायकः ।
तुम्बरुः सुमुखस्तस्मान्मातङ्गो विजयोऽजितः ॥ ९ ॥

ब्रह्मा यक्षेट् कुमारः षण्मुखः पाताल-किन्नराः ।
गरुडो गन्धर्वो यक्षेन्द्रः कुबेरो वरुणस्तथा ॥ १० ॥

भृकुटिर्गोमेधः पार्श्वो मातङ्गोऽमी जिनाश्रिताः ।
चक्रेश्वरी अजितबला दुरितारिश्च कालिका ॥ ११ ॥

महाकाल्यच्युता श्यामा भृकुटिश्च सुतारिका ।
अशोका मानवी चण्डा विदिताऽथ मियाङ्कुशा ॥ १२ ॥
कन्दर्पा निर्वाणी बला धारिणी धरणप्रिया ।
नरदत्ताऽथ गान्धारी अम्बिका पद्मावती तथा ॥ १३ ॥
सिद्धायिका इमा जैन्यः क्रमात् शासनदेवताः ।
जिन-देव-सुरीनामत्रयं प्रति दलं दलम् ॥ १४ ॥
एकोऽर्हन् सिद्धाद्याः पट् तीर्थेश्वराः क्रमादथ ।
चन्द्राभ-सुविध्याद्या अर्हत्-सिद्धादयः मान्वत ॥ १५ ॥

" ॐ नमो अरिहो भगवओ अरिहंत-सिद्ध-आयरिय-उवज्झाय-सव्वसंघ-धम्म-तित्थपवयणस्स ।

ॐ नमो भगवईए सुयदेवयाए संतिदेवयाए सव्वदेव-पवयणदेवयाणं दसण्हं दिसापालाणं पंचण्हं लोगपालाणं ठः ठः स्वाहा ॥ "

विधेयं वलयाकृत्या लेख्या नवं-गज(८९)प्रमा ।
अस्यां वर्णाः श्लोकयुग्मं पञ्चविंशतिरक्षराः ॥ १६ ॥
मघवाऽग्निर्यमो रक्षो वरुणो वायुदिक्पतिः ।
पूर्वादौ धनदेशानौ नागो विधिरुर्ध्वगः ॥ १७ ॥
अट्ठमहारिद्धीओ हिरि-सिरि-लच्छि-बुद्धि-कंतीओ ।
विजया जया जयन्ती वियरइ अपराजिया वि तहिं ॥ १८ ॥
पूर्वादिक्रमतो दिक्षु एतद्गाथांघ्रिरेकतः ।
एकतः श्रुतदेवी तु पुस्तकाम्भोजशालिनी ॥ १९ ॥
एकतः शान्तिदेवी च करे स्वर्णकमण्डलुः ।
सुधारसभृतं पद्माऽक्षसूत्रावपि बिभ्रती ॥ २० ॥
राजत-स्वर्ण-रत्न[नां]प्राकारत्रितयं दिनेत् ।
चतुर्द्वारं स्फुरद्रत्न-ध्वज-तोरणराजितम् ॥ २१ ॥
भूमण्डलं ततो दिक्षु 'क्षि' विदिक्षु 'ल'कारवान् ।
यद्वाऽप्मण्डलं सार्धं 'व'कारैः कल्पयादिति ॥ २२ ॥

इति मन्त्रन्यसनम् ॥

प्रागस्याश्वतस्रोऽस्ति निरञ्जनं चैरम्(?)।
आदावन्त्ये मध्ये एकादश जल्पुतान्तानि ॥ २३ ॥

दुःशील-निह्नव-गुरुद्रोहक-विध्वस्तचैत्य-यतनीकान्।
पातस्पञ्चरुकृतमपि यो दूरात् त्यजति योग्य इह ॥ २४ ॥

जिनभक्तिर्गुरुसेवी अव्यसन-विवाद-राजभक्तकृत्यः।
मितवाग् जितेन्द्रियमना योग्यः परमेष्ठिविद्यायाः ॥ २५ ॥

पूर्वोत्तरेशदिग्वक्त्रः पद्मासन-सुखासनः।
सौभाग्य-योगमुद्राभृत् कृताह्वानादिकक्रियः ॥ २६ ॥

'ॐ भूरिसि भूतधात्री भूमिशुद्धिं कुरु कुरु।
स्वाहा' इति कौङ्कुमाम्भोभिश्चिन्त्यं तद्भूमिसेचनम् ॥ २७ ॥

'ॐ ह्रीं' विमले तीर्थजलान्तरशुचिः शुचिः।
भवामि स्वाहा' इति शान्तिदेवी मधुरितेक्षणा ॥ २८ ॥

कमण्डलुसुधाम्भोभिर्मां स्नापयतेऽथवा।
षोडश विद्यादेव्यस्तीर्थाम्भोभिर्विचिन्त्यताम् ॥ २९ ॥

यद्वा चन्द्रसुधास्नातः क्षाराब्धौ योजनममम्।
पुण्डरीकं समारूढो द्रष्टुं तानर्हदादिमान् ॥ ३० ॥

पोएहि रेक्खपालो कणयमयंको हुयासणो जाणुं।
उर-नाहि-हियय-पिट्ठी दो हत्था पाणि-मुह-सीसं ॥ ३१ ॥

धणपालो जयपालो अच्छुत्ता भयवई य वयरुट्टा।
देवो हेरिणगवेसी वज्जंधरो रक्खए सव्वं ॥ ३२ ॥

"ॐ श्रीं द्रां णाँ आँ ह्रौं ॐ अ सि आ उ सा क्षिप ॐ स्वाहा ॥"

विदिताष्टाङ्गदिग्रक्षश्चन्द्रादिवर्णमानिमान्।
विद्याक्षरान् स्मरन् शान्तिप्रमुखं तनुतेऽचिरात् ॥ ३३ ॥

सम्यग्दृशां महाब्रह्मचारिणां गुरुरत्रतः।
गृहीता पठिता सिद्धा विद्या सर्वकरी मता ॥ ३४ ॥

व्याख्यानादौ विवादे वा विहारे जनरञ्जने।
सप्तकृत्वः स्मृता विद्या तत्तत्कार्यप्रसाधिका ॥ ३५ ।

जातीपुष्पयुतैः शालितन्दुलैः सत्फलैरपि ।
जप्त्वा दशांशहोमेन प्रीणिता कुरुते न किम् ? ॥ ३६ ॥

एतद्विद्यान्तरोद्भूतखण्डविद्याफलान्यथ ।
वक्ष्यामि जैनसिद्धान्तरहांसि स्मरणाकृते ॥ ३७ ॥

'सत्त्व'शब्दं विना विद्या गुरुपञ्चकनामभूः ।
इयेंष्टाक्षरात्महृत्पद्मे गर्भे देवो निरञ्जनः ॥ ३८ ॥

यद्वा—" अर्हत्-सिद्धाचार्योपाध्याय-सर्वसाधुभ्यो नमः ॥ "

हृदम्बुजे इमां विद्यां संस्कृतैः षोडशाक्षरैः ।
लभते द्विशतीं ध्यायन् चतुर्थतपसः फलम् ॥ ३९ ॥

'अरिहंत-सिद्ध'शब्दाज्जपन् विद्यां षडक्षरीम् ।
शतत्रयेण लभते चतुर्थतपसः फलम् ॥ ४० ॥

'अरिहंत'चतुर्वर्णं जपन् ध्यानी चतुःशतीम् ।
लभते दृष्टमेनात्मा चतुर्थतपसः फलम् ॥ ४१ ॥

'अ'वर्णं तु सहस्रार्धं(५००) नाभ्यब्जे कुण्डलीतनुम् ।
ध्यायन्नात्मानमाप्नोति चतुर्थतपसः फलम् ॥ ४२ ॥

गुरुपञ्चकनामाद्यमेकैकमक्षरं तथा ।
नाभौ मूर्ध्नि मुखे कण्ठे हृदि स्मर क्रमान्मुने! ॥ ४३ ॥

'अ'वर्णं नाभिपद्मान्ते 'सि'वर्णं तु शिरोऽम्बुजे ।
'सा' मुखाम्बुजे 'आ' कण्ठे 'उ'कारं हृदये स्मर ॥ ४४ ॥

मन्त्राधीशः पूज्यैरुक्तोऽसौ किन्तु देहरक्षायै ।
शीर्ष-मुख-कण्ठ-हृत्त-पदक्रमेण 'असिआउसा' स्थाप्याः ॥ ४५ ॥

प्रणवः पञ्चशून्यान्यग्रे 'असिआउसा नमः' ।
अस्याभ्यासादसौ सिद्धिं प्रयाति गतबन्धनः ॥ ४६ ॥

शाम्यन्ति जन्तवः क्षुद्रा व्यन्तरा ध्यानघातिनः ।
तद् वक्ष्येऽष्टदिक्पत्रे गर्भे सूर्यमदः स्वकम् ॥ ४७ ॥

'ॐ नमो अरिहंताणं' क्रमात् पूर्वादिपत्रगम् ।
मत्याशामेकमेकाहः एकादशशतीं जपेत् ॥ ४८ ॥

ध्यानान्तरायाः शाम्यन्ति मन्त्रस्यास्य प्रभावतः ।
कार्ये सप्रणवो ध्येयः सिद्धये प्रणवं विना ॥ ४९ ॥

यद्वाऽष्टदले पद्मे गर्भे स्यात् प्रथमं पदम् ।
दिक्षु(४) सिद्धादिचतुष्कं विदिक्ष्वन्यचतुष्ककम् ॥ ५० ॥

एतां नवपदीं विद्यां प्रणवादिं विना स्मरेत् ।
'नमो अरिहंताणं' यद्वाऽन्तश्चतुर्दले ॥ ५१ ॥

सिद्धादिकचतुष्कं च दिग्दलेषु मुनीन्दुभिः ।
अपराजितमन्त्रोऽयं मुक्तपापक्षयङ्करः ॥ ५२ ॥

हृदि वा 'नमो सिद्धाणं' अन्तर्दलचतुःक्रमात् ।
पञ्चवर्णमयो मन्त्रो ध्यातः कर्मक्षयङ्करः ॥ ५३ ॥

'श्रीमदृषभादि-वर्धमानान्तेभ्यो नमः'मयः ।
मन्त्रः स्मृतः सर्वसिद्धिकराऽत्र तीर्थशब्दतः ॥ ५४ ॥

'श्रुतदेवता'शब्देन सरस्वती वाच्या ।

"ॐ अर्हन्मुखकमलवासिनि ! पापात्मक्षयङ्करि ! श्रुतज्ञानज्वालासहस्रप्रज्वलिते ! मत्पापं हन हन दह दह क्षां क्षीं क्षूं क्षौं क्षः क्षीरधवले ! अमृतसंभवे ! वं वं हुं हुं स्वाहा ॥"

गणभृद्भिर्जिनैरुक्तां तां विद्यां पापभक्षिणीम् ।
स्मरन्नष्टशतं नित्यं सर्वशास्त्राब्धिपारगः ॥ ५५ ॥

*वाग् माया कमलाबीजे क्ष्रौं क्ष्रीं श्रीं ततः स्फुर स्फुर ।
ॐ क्रौं क्रीं ऐं वागीश्वरी भगवती मरुप्रमः ॥ ५६ ॥

एनं सारस्वतं मन्त्रं विबुधचन्द्रपूजितम् ।
स्मरेत् सरस्वती देवी साक्षाद् ध्यातुर्वरप्रदा ॥ ५७ ॥

अत्र विशेषः [कुण्डलिनीवर्णनम्]—

गुदमध्य-लिङ्गमूले नाभौ हृदि कण्ठ-घण्टिका-भाले ।
मूर्धन्यूर्ध्वे नव षट् कण्ठान्ता पञ्च भालयुताः ॥ ५८ ॥

आधाराख्यं स्वाधिष्ठानं मणिपूर्णमनाहतम् ।
विशुद्धि(द्ध)-ललना-ऽऽज्ञा-ब्रह्म-सुषुम्नाख्यया नव ॥ ५९ ॥

*मन्त्रोद्धारः—"ऐं ह्रीं क्लीं क्ष्रौं क्ष्रौं श्रीं स्फुर स्फुर, ॐ क्रौं क्रीं ऐं वागीश्वरी भगवती स्वाहा ।"

अम्बुधि रस-दश-सूर्याः षोडश विंशतिः गुणास्तु षोडशकम् ।
दशशतदलमथवाऽन्त्यं षट्कोणं मनसाक्षपदम् ॥ ६० ॥

दलसंख्या इह साद्या ड-क्षान्ता मातृकाक्षराः ।
षट्सु चक्रेषु व्यस्तमिता देहमिदं भारतीयन्त्रम् ॥ ६१ ॥

आधाराद्या विशुद्ध्यन्ता पश्चान्तस्तालुशक्तिभृत् ।
आज्ञा भ्रूमध्यतो भाले मनो ब्रह्मणि चन्द्रमाः ॥ ६२ ॥

रक्तारुणं सितं पीतं सितं रक्तत्रयं सितम् ।
चक्रं वर्णा इतः भाग्वदादौ पत्राणि पञ्चसु ॥ ६३ ॥

चतुष्टये क्रमात् सूर्याः त्रि-षट्-द्व्यष्टदलावली ।
तदन्तर्नवबीजानि त्रिष्वादौ त्रिपुराऽथवा ॥ ६४ ॥

नवचक्रान्तः क्रमशो वाग्भवमुख्यानि मन्त्रबीजानि ।
तत्राद्ये रविरोचिषि त्रिकोणमर्केन्दुनाडिभ्याम् ॥ ६५ ॥

भगबीजमेतदूर्ध्वे कुण्डलिनीतन्तुमात्रमभ्रकलम् ।
वाग्भवबीजं श्वेतं ध्यातं सरस्वतीसिद्धिः ॥ ६६ ॥

अरुणमिदं वह्निपुरं ध्यातं मात्रां विनाऽपि वश्यकृते ।
किन्तु समात्रं यद्वा मायान्तःकामबीजमध्ये वा ॥ ६७ ॥

ध्यातं स्वाधिष्ठाने षट्कोणे ह्रीं स्मरस्य बीजमुत ।
ईकाराङ्कुशताणितशरो वर-स्त्रीकमिह वश्यम् ॥ ६८ ॥

मणिपूर्णे श्रीबीजं जपारुणं वर्णदृक्कदशादिग्भ्यः ।
ईश्वरताणितवस्तूच्छ्रयमिह वश्यं च लाभकरम् ॥ ६९ ॥

भालान्तर्भ्रूमध्ये त्रिकोण-कोदण्डखेचरीत्याख्यम् ।
अस्योर्ध्वे मध्ये वा माया-स्मरबीजयोरेकम् ॥ ७० ॥

आधारान्तर्वाग्भवकुण्डलिनीतन्तुबद्धवश्यशिरः ।
कृत्वाऽधः स्थितमरुणं ध्यातं बीजान्तरुत वश्यम् ॥ ७१ ॥

यद्वा—

भ्रूमध्यान्तः 'स्त्रीँ' स्त्रीँ" बीजं निर्यदमृतवर्षभरम् ।
ध्यातं विषरोगहरं त्रिकोणके मूर्ध्नि पूर्ववत् स्वरम् ॥ ७२ ॥

यदिवा—

कुण्डलिनीतन्तुद्युतिसंभृतमूर्तीनि सर्वबीजानि ।
शान्त्यादिसंपदे स्युरित्येष गुरुक्रमोऽस्माकम् ॥ ७३ ॥

किं बीजैरिह शक्तिः कुण्डलिनी सर्वदेववर्णतनुः ।
रवि-चन्द्रान्तर्ध्याना मुक्त्यै भुक्त्यै च गुरुसारम् ॥ ७४ ॥

भ्रूमध्य-कण्ठ-हृदये नाभौ कोणे त्रयान्तराध्यातम् ।
परमेष्ठिपञ्चकमयं मायाबीजं महासिद्ध्यै ॥ ७५ ॥

विबुधचन्द्रगणभृच्छिष्यः श्रीसिंहतिलकसूरिरिमम् ।
परमेष्ठिमन्त्रकल्पं लिलेख सद्वाग्देवताभक्त्या ॥ ७६ ॥

इति परमेष्ठिमन्त्रकल्पः ॥

---

१६. परिशिष्टम् ।

श्रीसिंहतिलकसूरिरचित

लघुनमस्कारचक्रम् ॥

—*—

नत्वा विबुधचन्द्रार्च्यं यशोदेवमुनिं गुरुम् ।
वक्ष्ये लघुनमस्कारचक्रं साक्षाद्देवता ॥ १ ॥

द्व्यष्टरेखाभिरष्टारं सप्तभिर्द्व्यभिः परम् ।
रेखाभिरष्टवलयं चक्रं कुर्वे जिनाक्षरः(रम्) ॥ २ ॥

"ॐ नमो अरिहंताणं" आद्यं पदचतुष्टयम् ।
अरमध्ये द्विरावर्त्य लेख्यं प्रणवपूर्वकम् ॥ ३ ॥

पाशाङ्कुशाभयैः सार्द्धं वरदोऽरान्तरे क्रमात् ।
लिख्यतेऽमु[ष्यो]रान्तेऽथ "आँ क्रौं ह्रीं श्रीं" चतुष्टयम् ॥४॥

प्राक् " प्रणवो नमो लोए सव्वसाहूणं " इत्यपि ।
प्रथमे वलये लेख्यं प्राग्वत् पञ्चपदीफलम् ॥ ५ ॥

"ॐ नमो चत्तारि मंगलं अरिहंता मंगलं सिद्धा ।"
जाव "धम्मं सरणं पवज्जामि" एवं द्वादशपदी ॥ ६ ॥

अर्हत्-सिद्धाः साधुर्धर्मो मङ्गलचतुष्टयं तद्वत् ।
लोकचत्तरशरणावपि लेख्यं वलये द्वितीये तु ॥ ७ ॥

द्वादशान्तमनाः साधुः पञ्चदशपदीमिमाम् ।
विद्यां समणवां ध्यायन् शिवं यात्यपफलमपः ॥ ८ ॥

उक्तं च —

"मंङ्गल-लोकोत्तम-शरण्यपदसमूहं सुसंयमी स्मरति ।
अविकलमेकाग्रतया लभते स स्वर्गमपवर्गम्" ॥ ९ ॥

तृतीये वलये "ॐ-माया"युता वर्णसप्ततिः(७०) ।
बीजाक्षरचतुष्कं च जिनबीजपदाश्रयम् ॥ १० ॥

"ॐ ह्रीँ श्रीँ ऽर्हँ"

"ॐ नमो भगवओ तिहुयणपुज्जस्स वद्धमाणस्स ।
जस्सेयं खलु चक्कं जलंतमागच्छए पयडं ॥ ११ ॥

"आयासं पायालं लोयाणं तह य चेव भूयाणं ।
जूए वा रयणे वा विवं रायंगणे वावि ॥ १२ ॥

एवं च "थंभणे मोहणे तह य सव्वजीवसत्ताणं ।
अपराजिओ भवामि स्वाहा" इय मंतविन्नासो ॥ १३ ॥

चैत्रेऽष्टाहिकायां तु त्रयोदश्यां विशेषतः ।
सहस्रैः जातिकुसुमैः सप्तभिर्वीरमर्चयेत् ॥ १४ ॥

जापैः सहस्रैरेतैः स्यादखण्डैः शालितन्दुलैः ।
दृढब्रह्मव्रतस्यैवं सिद्धाऽसौ पठतोऽथवा ॥ १५ ॥

सन्ध्याद्वयं स्मरन्नेवं व्यसनैर्ग्रह-मुद्गलैः ।
द्विपादैः श्वापदैर्दुष्टैर्न पराजीयते क्वचित् ॥ १६ ॥

वन्ध्यायां काकवन्ध्याया निन्दू-दुर्भगयोषितोः ।
वरं न लभते कन्या या तस्या विधिरेषकः ॥ १७ ॥

चैत्ये सातिशये वेश्मैकदेशे शुचिभूतले ।
कृत्वा त्रिवर्णचूर्णेन त्रिरेखा-पट्-चतुरस्रवान् ॥ १८ ॥

चतुर्द्वारं चतुर्दिक्षु पूर्वादौ वज्र-मुद्गरौ ।
परशु-शक्तिमालिख्य मध्येऽष्टपत्रमम्बुजम् ॥ १९ ॥

प्रतिपत्रं सुरवर्णमिमिश्रा अष्टौ च पुत्रकाः ।
तदूर्ध्वं कलशानष्टौ वक्त्रकुसुमसत्फलान् ॥ २० ॥
तीर्थाम्भोभिर्जिनस्नात्रसुगन्धिजलमिश्रितैः ।
पूरयित्वा सुवस्त्रेणाच्छादितानञ्जगर्भके ॥ २१ ॥
नव घटद्वयं रक्तं पूर्ववज्जलसंभृतम् ।
पुष्पमालान्नसत्पत्र-फल-पुष्पं विधाय च ॥ २२ ॥
अपराह्णे तथा सायं मन्त्रेणानेन कुम्भगम् ।
अभिमन्त्र्य जलं सर्वमष्टाधिकशतं मुनिः ॥ २३ ॥
गन्ध-धूप-सुमैर्दीपैरक्षतैर्बलिभिर्नवैः ।
सम्यगभ्यर्च्य तत् सर्वं विदधीत सुवाससा ॥ २४ ॥
निशायाः पश्चिमे यामे शयितेषु द्विकेष्विमाम् ।
एकदेशेन नग्नां स्त्रीं दुर्भगाद्येकदूषणाम् ॥ २५ ॥
सप्तदी-क्षितटी-कुम्भकृद्-गजराजवेश्मनः ।
सप्तवाल्मीकफलितक्षेत्रमृत्स्नाविलेपनम् ॥ २६ ॥
कृत्वैकत्र च कुम्भाम्भोऽभिमन्त्र्य स्नपितामथ ।
तद्वासस्त्याजिता साऽन्यवस्त्रेणापिहिताङ्गिका ॥ २७ ॥
निषिद्धपृष्ठतो दृष्टिर्नेतव्याऽऽत्मगृहं ततः ।
प्रातः सूर्योदये सूरिर्मण्डलमष्टपूजया ॥ २८ ॥
अभ्यर्च्यानेन मन्त्रेण मध्ये संस्थाप्य तां स्त्रियम् ।
सप्तगृहनीत्रतृणैः सप्तभिः कार्पासकैः ॥ २९ ॥
निर्भर्त्स्यानेन मन्त्रेण त्रिधा प्रागुक्तमुद्रया ।
पुत्तलिकयाऽपि निर्भर्त्स्य समुद्धृत्य चतुष्पथे ॥ ३० ॥
सर्वमेतत् परिक्षिप्य स्त्रियं प्रागुक्तमृत्स्नया ।
विलिप्य मन्त्रपुञ्जैस्तु शेषकुम्भाम्भसां भरैः ॥ ३१ ॥
संस्नप्य स्वगृहं प्राग्वद् नयेद् वस्त्रादिकं तदा ।
शेषे च देयमेतस्यै सप्तरात्रमयं क्रमः ॥ ३२ ॥
सप्तमेऽह्नि जिनं सद्यं संपूज्य लब्धशोभिका ।
सौभाग्यादि सा स्यादेवं ग्रहग्रहे शिशोः ॥ ३३ ॥

अत्र कूटाक्षराः सर्वे सस्वरा अष्टवर्गतः ।
ते स्युर्वृन्दनमस्कारचक्रे अ(तद्)ष्टारक्रमात् ॥ ३४ ॥
"ॐ नमः" पूर्वं 'थंभेइ०' इति गाथाचतुर्थके ।
वलये योजनशतं यावत् स्तम्भक्रिया भवेत् ॥ ३५ ॥
"ॐ नमो थंभेइ जलं जलणं चिंतियमित्तोवि पंचनवकारो ।
अरि-मारि-चोर-राउलघोरुवसग्गं पणासेइ" ॥ ३६ ॥

अत्र विधिः—

शिलापट्टेऽथ भूर्जे वा फलके क्षीरवृक्षजे ।
कुं-गो-गोमय-गोक्षीरैर्जात्यादिलेखनीकरः ॥ ३७ ॥

पद्ममष्टदलमध्ये 'ह'पिण्डं तस्य चान्तरा ।
गर्भवत्याः स्त्रियो नाम प्रतिपत्रं 'ह'पिण्डकम् ॥ ३८ ॥
पद्मस्य बहिर्वलये गाथा 'थंभेइ०' अग्रतः ।
अमुकस्याः स्त्रियो गर्भं स्तम्भामीति लिखेदथ ॥ ॥ ३९ ॥
बहिर्भूमण्डलं दिक्षु 'ह'पिण्डाष्टकमालिखेत् ।
शिलापट्टादि संपुटय घनं बद्ध्वा शुचि क्षितौ ॥ ४० ॥
त्रिसन्ध्यमष्टधाऽभ्यर्च्य जपेत् साष्टसहस्रकम् ।
यावद् वर्षार्धवर्षं वा गर्भस्तम्भोऽथवा विधिः ॥ ४१ ॥
एतद् भूर्यादिकं सिक्थकेनावेष्ट्य धृताम्बरा ।
अर्च्यते पूर्ववत् स्तम्भस्तत्र कार्ये समर्थ्यते ॥ ४२ ॥
तत् समुद्धृत्य दुग्धेनाथवा गन्धाम्बुना स्मरन् ।
मन्त्रं प्रक्षालयेदेवं प्रसूते सा सुतं सुखम् ॥ ४३ ॥
अग्निस्तम्भे अष्टपत्रपद्ममध्ये दलान्तरा ।
'ग'पिण्डं बहिर्वलये गाथा सृष्टया विलिख्यते ॥ ४४ ॥
भूमण्डलाष्टदिग्भागे 'ग'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ।
जापः शतं सहस्रं वाऽग्निस्तम्भो धर्मदर्शिनाम् ॥ ४५ ॥
अष्टदलेऽम्बुजान्तस्थ 'घ'पिण्डं वलये बहिः ।
गाथा भूमण्डले दिक्षु 'घ'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ॥ ४६ ॥

पद्ममष्टदलं फों 'फ'पिण्डान्तः साधकाभिधा ।
प्रतिपत्रं 'फ'पिण्डं च गाथा स्याद् वलये बहिः ॥ ४७ ॥

भूमण्डलाष्टदिग्भागे 'फ'पिण्डं पूर्ववत् क्रिया ।
जापः शतं सहस्रं वा तुल्या(ला)-दिव्यनिषेधनम् ॥ ४८ ॥

पद्ममष्टदलं मध्ये ह्रौं स्याद् 'ह'पिण्डमध्यगम् ।
साध्यनाम दलेष्वन्तः 'ह'पिण्डं वलये बहिः ॥ ४९ ॥

गाथा भूमण्डलं दिक्षु 'ह'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ।
जापः शतं सहस्रं वा घटसर्पनिषेधनम् ॥ ५० ॥

पद्ममष्टदलं मध्ये क्ष्रौं 'क्ष'पिण्डमध्यगम् ।
साध्यनाम प्रतिपत्रं 'क्ष'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ॥ ५१ ॥

गाथा भूमण्डलं दिक्षु 'क्ष'पिण्डं पूर्ववद् विधिः ।
जापः शतं सहस्रं वा जयेत् पक्षादिजं विषम् ॥ ५२ ॥

पद्ममष्टदलं गर्भे 'क्ष'पिण्डं साध्यनामयुक् ।
'क्ष'पिण्डं प्रतिपत्रान्तः सगाथं वलयं बहिः ॥ ५३ ॥

भूमण्डलाष्टदिग्भागे 'क्ष'पिण्डं पूर्ववत् क्रिया ।
जिह्वा-रण-गति-क्रोधव्यवहारनिषेधनम् ॥ ५४ ॥

देश-ग्राम-पुरं यद्वा गृहस्यैकस्य वा गवाम् ।
शाकिन्यादिकृतां मारिं निषेद्धुमिह सुव्रती ॥ ५५ ॥

भूर्यादौ चक्रमालिख्य तद्देशाद्यभिधायुतम् ।
कृत्वा रक्षां सिक्थकेनावेष्ट्य मन्त्राभिमन्त्रितम् ॥ ५६ ॥

कांस्यपात्रे नवे शान्तिप्रतिमाचरणाग्रतः ।
रक्षां तां त्रिमधुरेणाकण्ठं शान्तिं तु पूरयेत् ॥ ५७ ॥

शान्तिपाठः—

मुक्त्वा स्त्री-गज-रत्न-चक्रमहतीं राज्यश्रियं श्रेयसे
प्रव्रज्या दुरिताश्रयप्रमथनी येन श्रिताऽभूत् पुरा ।
मृत्यु-व्याधि-जरा-वियोगमगमत् स्थानं च योऽत्यद्भुतं
तं वन्दे मुनिमप्रमेयमृषभं सेन्द्रामराभ्यर्चितम् ॥ ५८ ॥

एवं 'बृहन्नमस्कार'प्रोक्तं श्रीशान्तिमन्त्रकम् ।

यद्वा—

'थंभेइ जलं०' इत्यादिगाथां जपन् शताधिकाम् ॥ ५९ ॥
शुक्लवस्त्रेण संछाद्यं त्रिसन्ध्यमष्टपूजया ।
त्रिदिनं त्रिदिनस्यान्ते महापूजापुरस्सरम् ॥ ६० ॥
अभिषेकजलं तत् तु क्षेप्यं श्रीकलशान्तरे ।
श्रीशान्तिप्रतिमां हस्ति-शिबिका-रथमूर्धनि ॥ ६१ ॥
शुक्लवस्त्रवृताङ्गस्य नरस्य ब्रह्मचारिणः ।
कुलशुद्धस्य मान्यस्य मूर्ध्नि कृत्वा सचामराम् ॥ ६२ ॥
छत्रेण सहितां चन्द्रोदये ध्वजस्रजाञ्चिताम् ।
तूर्यत्रिकोल्लसद्वातां प्रदीपद्युतिभासुराम् ॥ ६३ ॥
चतुर्विधेन सङ्घेन संयुतः सूरिरुद्यमी ।
मारिगृहीतग्रामाद्यष्टदिक्षु प्रददेद् बलिम् ॥ ६४ ॥
दिने तस्मिन्नमारिः स्यात् पटहोद्घोषपूर्वकम् ।
चतुर्विधाय सङ्घाय भक्त्या दानं दिशेन्मुनिः ॥ ६५ ॥
दानं दीनादिषु प्राज्यं देयमेवंकृते सति ।
मारिर्निवर्तते किन्तु तत्कुम्भजलसेचनात् ॥ ६६ ॥
गोमार्यादिषु गोवाटप्रवेशे श्रावकैः शुभैः ।
तत्कुम्भजलसिक्ता गौर्मूर्ध्नि गोमारिवारणम् ॥ ६७ ॥
पञ्चमे वलये लेख्या 'ॐ नमः' पूर्वमेषिका ।
'स्वाहा'न्ता गाथिका क्षेत्र-स्वसैन्यत्राणकारिणी ॥ ६८ ॥
"अट्ठेव य अट्ठसयं अट्ठसहस्सा य अट्ठकोडीओ ।
रक्खंतु मे सरीरं देवासुरपणमिया सिद्धा" ॥ ६९ ॥
भूर्यादावेषिका गाथा लिखिता चन्दनादिभिः ।
रक्ष्या जिनान्तिके पूज्या बद्धा दोषज्वरापहा ॥ ७० ॥
'ॐ नमो अरिहंताणं' पूर्वं 'अट्ठविहा'दिकाम् ।
गाथां वलये षष्ठे 'स्वाहा'न्तां विलिखेन्मुनिः ॥ ७१ ॥'

"अट्ठविहकम्ममुक्को तिलोयपुज्जो य संथुओ भयवं ।
अमर-नर-रायमहिओ अणाइनिहणो सिवं दिसउ" ॥ ७२ ॥

सप्तमे वलये 'ॐ' प्राक् 'नमो सिद्धाणं' इत्यतः ।
'वय०' इत्याद्यां लिखेद् गाथां 'स्वाहा'न्तां शिवगामिनीम् ॥ ७३॥

"वयनियमसंयमरहो पंचनमोकारसारहिनिउत्तो ।
नाणतुरंगमजुत्तो नेइ पुरं परमनिव्वाणं स्वाहा" ॥ ७४ ॥

'ॐ'प्राग् 'धणु'द्वयं तस्मा'न्महाधणु महाधणु ।
स्वाहा' इतीमां धनुर्विद्यामष्टमे वलये लिखेत् ॥ ७५ ॥

कायोत्सर्गे उपोष्यैनां श्रीवीरप्रतिमाग्रतः ।
अष्टोत्तरं सहस्रं प्राग् जपेत् सिद्धा मुनेरसौ ॥ ७६ ॥

स्मृत्वैतां पथि धूल्यन्तरालिख्य सशरं धनुः ।
आक्रम्य वामपादेन मौनी गच्छेन्न दस्युतः ॥ ७७ ॥

युद्धकाले जिनं वीरं संपूज्याष्टशतः स्मृतेः ।
प्राग्वद् धनुःक्रियां कृत्वा युद्धे गच्छेन्न शस्त्रभीः ॥ ७८ ॥

परेषां सम्मुखीभूतां धनुर्विद्यां महोमयीम् ।
इन्द्रचापसदृक्कान्तिं ध्यायेन्मन्त्रं पठेदमुम् ॥ ७९ ॥

तद्ध्यानावेशतो वैरिसेना पराङ्मुखी तथा ।
सैन्यद्वयं प्रतीपं चेद् ध्यायते सैन्यसंधिदा ॥ ८० ॥

वलयाष्टबहिर्दिक्षु पद्मं षोडशपत्रकम् ।
प्रतिपत्रं विलिख्यन्ते 'अ'आद्याः षोडशस्वराः ॥ ८१ ॥

आदिद्वयष्टस्वराग्रे तत् प्रत्येकं 'ॾूँ' इहाक्षरम् ।
षोडशास्त्रसंवद्धं 'ॾूँ ह्राँ ह्रिँ ह्रीँ'मुखं लिखेत् ॥ ८२ ॥

एतदूर्ध्वं द्व्यष्टदलं पद्मं तु प्रतिपत्रकम् ।
षोडश विद्या लेख्या या मन्त्रबीजयुता तथा ॥ ८३ ॥

१ 'ॐ वाँ रोहिण्यै अँ नमः ।'
२. 'ॐ राँ प्रज्ञप्त्यै आँ नमः ।'
३. 'ॐ लाँ वज्रशृङ्खलायै इँ नमः ।'
४. 'ॐ वाँ वज्राङ्कुश्यै ईं नमः ।'

५. 'ॐ शाँ अप्रतिचक्रायै उँ नमः ।'
६. 'ॐ षाँ पुरुषदत्तायै ऊँ नमः ।'
७. 'ॐ साँ काल्यै ऋँ नमः ।'
८. 'ॐ हाँ महाकाल्यै ॠँ नमः ।'
९. 'ॐ यूँ गौर्यै लृँ नमः ।'
१०. ॐ रूँ गान्धार्यै लॄँ नमः ।'
११. 'ॐ लूँ सर्वास्त्रमहाज्वालायै एँ नमः ।'
१२. 'ॐ वूँ मानव्यै ऐँ नमः ।'
१३. 'ॐ शूँ वैरोट्यायै ओँ नमः ।'
१४. 'ॐ षूँ अच्छुप्तायै औँ नमः ।'
१५. 'ॐ सूँ मानस्यै अँ नमः ।'
१६. 'ॐ हूँ महामानस्यै अँः नमः ।'

इति मन्त्रबीजपूर्वा विद्यादेव्यो दलेषु स्युः ॥

देवीषोडशपत्राग्रे परमेष्ठिपदाक्षराः ।
षोडशोर्ध्वे स्फुरच्चन्द्रबिन्दवो ज्योतिरञ्चिताः ॥ ८४ ॥

'अरिहंत-सिद्ध-आयरिय-उवज्झाय-साहुवण्णियं बिंदुं ।
जोयणसयप्पमाणं जालासयसहस्सदिप्पंतं ॥ ८५ ॥

'सोलससु अक्खरेहिं इक्किक्कं अक्खरं जगुज्जोयं ।
भवसयसहस्समहणं जम्मि ठिओ पंचनवकारो' ॥ ८६ ॥

उक्तं च– बिन्दुं विनाऽपीत्यादिचतुःश्लोकी ॥

चतुर्षु पट्कोणेषु चँतुरष्ट-दश-द्विकम् ।
अष्टापदजिना ज्ञेयाः 'चत्तारि॰' इत्यादिगाथया ॥ ८७ ॥

यद्दिवाऽष्टचत्वारिंशत्सहस्रा द्व्यधिकं शतम् ।
जातीसुमनसां जापो होमो दशांशभागय ॥ ८८ ॥

'श्रीइन्द्रभूतये स्वाहा' 'ॐ प्रभासाय' पूर्ववत् ।
पटस्यैशानकोणे द्वौ गाथैका पूर्वदिग्गता ॥ ८९ ॥

'सोमे [illegible] वग्गु वग्गु सुमणे सोमणसे तह य महुमहुरे ।
किलि किलि अप्पडिचक्का हिलि हिलि देवीओ सव्वाओ ॥ ९० ॥

'ॐ अग्निभूतये स्वाहा' 'स्वाहा'न्ते 'वायुभूतये' ।
पटस्याग्नेयकोणे द्वौ मन्त्रावेकस्तयोरधः ॥ ९१ ॥

'ॐ असिआउसा हुलुहुलु चुलुद्वयं' ततः ।
'इच्छियं मे कुरुद्वन्द्वं स्वाहा' सर्वार्थसिद्धिदा ॥ ९२ ॥

दक्षिणस्यां दिशि 'ॐ'प्राग् 'व्यक्तायाथ मरुत्प्रभः' ।
'ॐ' प्राक् 'सुधर्मस्वामिने स्वाहा' इति च पदद्वयम् ॥ ९३ ॥

नैर्ऋते 'मणवः' पूर्वे 'मण्डिताय मरुत्प्रभः' ।
'मणवो मौर्यपुत्राय स्वाहा' इति गणभृद्द्वयम् ॥ ९४ ॥

पश्चिमायां 'वाय्वग्निभ्यां स्वाहा'न्ते 'मणवः' पुरः ।
'अकम्पिताचलभ्राता मेतार्यः' इति मध्यतः ॥ ९५ ॥

प्राच्यां गायेश[ः] काष्ठादौ चतुर्विदिक् त्रिदिक् क्रमात् ।
द्वौ द्वावेकैकश्च सूरिराजान इति मे मतिः ॥ ९६ ॥

यद्वा—

प्राच्यां गुरुरतः प्राग्वद् गौतमास्यमम्बुजम् ।
गाथाबीजयुतं ध्यानं वाच्यं प्राक् सूरिमन्त्रतः ॥ ९७ ॥

बहिश्चतुर्दलं पद्मं चतुर्दिक्षु लिखेदिदम् ।
'ॐ नमो सव्वसिद्धाणं' पदं सर्वार्थसाधकम् ॥ ९८ ॥

अष्टारमौलिकुम्भेषु 'जम्भे' 'मोहे' चतुष्टयम् ।
द्विरावर्त्य क्रमाल्लेख्यमयं मन्त्रश्च पश्चिमे ॥ ९९ ॥

'ॐ नमो अरिहंताणं एहि एहि नंदे महानंदे पंथे बंधे दुप्पयं बंधे चउप्पयं बंधे घोरं आसीविसं बंधे जाव गंठिं न मुञ्चामि' ॥

इमामष्टशतं स्मृत्वा कृत्वा ग्रन्थिं स्ववाससि ।
पथि गम्यं न चौराद्युपद्रवः छोट्यते स्थितौ ॥ १०० ॥

'मायाबीजं' त्रिरेखाभिरुपर्यावेष्ट्यमन्ततः ।
'क्रौं' भूमण्डलं यद्वा वारुणं स्वस्ववर्णकम् ॥ १०१ ॥

मध्ये 'ह्रूँ'बीजमावेष्ट्यं केचिद् रत्नत्रयाक्षरैः ।
केचिच्च बीजचक्रेण गुरुरेव ममा मतः ॥ १०२ ॥

ध्यानम्—

अथ ध्यानविधिं वक्ष्ये जितेन्द्रियः दृढव्रतः ।
सम्यग्दृग् गुरुभक्तश्च सत्यवाग् मन्त्रसाधकः ॥ १०३ ॥

एकान्ते शुचिभूमौ स पूर्वोत्तराशादिङ्मुखः ।
तीर्थाम्भो-गोमयरसैः सिक्तां भूमिं विचिन्तयेत् ॥ १०४ ॥

सहस्रदलपद्मान्तःपर्यङ्कासनसंश्रितम् ।
प्रसन्नाभिर्जयाद्यष्टसुरीभिस्तीर्थवारिभिः ॥ १०५ ॥

भृतैः सुवर्णभृङ्गारैर्वक्त्रदत्ताम्बुजैः स्वकम् ।
स्नप्यमानं विचिन्त्यामुं मन्त्रं हृदि विचिन्तयेत् ॥ १०६ ॥

'ॐ नमो अरिहंताणं अशुचिः शुचिरित्यतः ।
भवामि स्वाहा' इति स्नातः कुर्याद् देहस्य रक्षणम् ॥ १०७ ॥

१. 'ॐ नमो अरिहंताणं ह्रीँ हृदयं रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।'
२. 'ॐ नमो सिद्धाणं हर हर शिरो रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।'
३. 'ॐ नमो आयरियाणं ह्रीँ शिखां रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा ।'
४. 'ॐ नमो उवज्झायाणं एहि भगवति ! चक्रे ! कवचवज्रिणि ! हुं फट् स्वाहा ।'
५. 'ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं क्षिप्रं साधय साधय दुष्टं वज्रहस्ते ! शूलिनि ! रक्ष रक्ष आत्मरक्षा सर्वरक्षा हुं फट् स्वाहा ॥'

कृत्वाऽमीभिः स्वाङ्गरक्षां दिग्बन्धं च 'इन्द्रभूतये ।
स्वाहा'थैः सर्वगणभृदाह्वानं क्रियते ततः ॥ १०८ ॥

त्रिभाकारस्फुरज्ज्योतिः समवसृतिमध्यगम् ।
चतुःषष्टिसुराधीशैः पूज्यमानक्रमाम्बुजम् ॥ १०९ ॥

छत्रत्रयं पुष्पवृष्टि-मृगेन्द्रासन-चामराः ।
अशोक-दुन्दुभि-दिव्यध्वनिभांमण्डलान्यपि ॥ ११० ॥

इत्यष्टभिः प्रातिहार्यैर्भूषितं सिंहलाञ्छनम् ।
संसदन्तः सुवर्णाभं वर्धमानं जिनं हृदि ॥ १११ ॥

साक्षाद् विलोकयन् ध्याता तल्लीनाक्षिमना अमुम् ।
अष्टोत्तरं शतं मन्त्रं सूरिमन्त्रसमं जपेत् ॥ ११२ ॥

एतद् यन्त्रं जैनधर्मचक्रमष्टारभासुरम् ।
अष्टदिक्षु स्फुरद्भाभिः शतयोजनदीपकम् ॥ ११३ ॥
तच्छायाक्रान्तवित्रस्तदुरितं सर्वपूजितम् ।
आत्मानं च स्मरेन्नित्यं तस्य स्युरष्टसिद्धयः ॥ ११४ ॥
मोक्षाभिचार-मारेषु शान्त्याकृष्टयादिषु क्रमात् ।
अङ्गुष्ठादि-कनिष्ठान्तमक्षसूत्रं करे धरेत् ॥ ११५ ॥
इति लघुनमस्कारचक्रम् ॥

—*—

१७. परिशिष्टम् ।

श्रीसिंहतिलकसूरिरचितं ऋषिमण्डलस्तवयन्त्रालेखनम् ॥

*

श्रीवर्द्धमानमीशं ध्यात्वा विबुधचन्द्रसूरिनतम् ।
ऋषिमण्डलस्तवादिह यन्त्रस्यालेखनं वक्ष्ये ॥ १ ॥
सौवर्ण-रूप्य-कांस्ये पटात्मदेहेऽर्चनाकृते स्थाप्यम् ।
रक्षायै भूर्जदले कर्पूराद्यैः सुवर्णलेखिन्या ॥ २ ॥
बहिः क्षाराब्धिवलयं श्यामलं लग्नतोऽक्षरैः ।
सपट्पञ्चाशता(५६) व्याप्तमन्तरद्वीपभूमिभिः ॥ ३ ॥
मध्ये जम्बूद्वीपस्तदष्टकाष्ठाक्रमेण संस्थाप्यम् ।
अर्हत्-सिद्धाद्यभिधापञ्चयुग् ज्ञान-दर्शन-चारित्रम् ॥ ४ ॥
आदावंशो फणी शम्भुर्वर्णश्चन्द्रकलाश्रयुक् ।
द्वि-चतुः-पञ्च-पट्-सप्ताष्ट-दशार्कस्वरश्च क्रमात् ॥ ५ ॥
'परमेष्ठयक्षराद्याः पञ्चातो ज्ञान-दर्शन- ।
चारित्रेभ्यो नमः' मन्त्रः पदवीजाष्टकोज्ज्वलः ॥ ६ ॥

[मन्त्रोद्धारः—जाप्यमन्त्रः—]

"ॐ ह्राँ ह्रीँ ह्रुँ ह्रूँ ह्रेँ ह्रैँ ह्रौँ ह्रः अ सि आ उ सा ज्ञान-दर्शन-चारित्रेभ्यो नमः ॥"

आदौ 'ॐ ह्राँ' प्रभृत्येकं बीजयुग्मं ततो नमः ।
मध्येऽर्हद्भ्यः सिद्धेभ्य इति दिक्षु पदाष्टकम् ॥ ७ ॥
एषामधः क्रमादिन्द्राग्नि-यमा नैर्ऋतिस्तथा ।
वरुणो वायु-कुबेरावीशानश्च यथाक्रमम् ॥ ८ ॥

एषामधो रविश्चन्द्र-मङ्गलौ बुध-वाक्पती ।
भार्गवः शनि-राहू च लिखेद् दिक्षु ग्रहाष्टकम् ॥ ९ ॥
अष्टमन्त्रपदै रक्षा स्वशिखा-मस्तकाक्षिषु ।
नासिका-मुख-घण्टीषु नाभि-पादान्तयोः क्रमात् ॥ १० ॥
तन्मध्ये पीतवलयं सुमेरुस्ताभिरक्षरम् ।
तदन्तः द्वित्रिशैः कूटैः काद्यैः क्षान्तैः सुधाशुभम् ॥ ११ ॥
तदूर्ध्वं ह्रीँ स्वरान्तस्थ-सान्तर्सिहासनो जिनः ।
ह्रीँ त्रिरेखयाऽऽवेष्ट्य वहिर्वारुणमण्डलम् ॥ १२ ॥
पार्थिवीधारणायुक्त्या पिण्डस्थं मन्त्रयुक्तितः ।
पदस्थमर्हतो रूपवद् यन्त्रं रूपयुरू क्रमात् ॥ १३ ॥
तिर्यग्लोकसमः क्षीराम्बुधिस्तस्यान्तरमम्बुजम् ।
जम्बूद्वीपः सदिक्पत्रं स्वर्णाद्रिस्तत्र कर्णिका ॥ १४ ॥
सिंहासनेऽत्र चन्द्राभे आत्मानन्दं परं श्रितः ।
अर्हन्मयो हृदि ध्येयः पार्थिवीधारणेत्यसौ ॥ १५ ॥
रेफः सान्तः शिरश्चन्द्रकलाभ्रं नाद ईश(स्व)रः ।
सशिरो-रेफ-हः पीतः कला रक्ताऽसितं वियत् ॥ १६ ॥
नादः श्वेतः स्वरः तुर्यो नीलो वर्णानुगा जिनाः ।
चन्द्राभ-सुविधी नादः शून्यं श्रीनेमि-सुव्रतौ ॥ १७ ॥
कला षडर्कसंख्यौ स्यात् पार्श्व[श्र] मल्लिरीश्व(स्व)रः ।
सशिरो-रेफ-हो द्व्यष्टौ जिना इति चतुर्युगम् ॥ १८ ॥
नादोऽर्हन्तः कला सिद्धाः सान्तः सूरिः स्वरोऽपरे ।
बिन्दुः साधुरितः पञ्चपरमेष्ठिमयस्त्वसौ ॥ १९ ॥
अन्यत्र विशेष –
अर्हन्तो वृत्तकला त्रिकोण-सिद्धास्तु शीर्षकं सूरिः ।
चन्द्रकलोपाध्यायो दीर्घकला साधुरिह पञ्च ॥ २० ॥
अर्हन्तः शशि-सुविधी सिद्धा पद्माभ-वासुपूज्यजिनौ ।
धर्माचार्याः षोडश मल्लिः पार्श्वोऽप्युपाध्यायः ॥ २१ ॥
सुव्रत-नेमी साधूर्जिनरूपः शक्ति-शिवमयस्त्वेषः ।
त्रिपुरपमूर्तिर्ध्येयाऽऽध्यपपुः मर्त्यसर्वबीजमिदम् ॥ २२ ॥
जैनमिह धर्मचक्रं तच्छायागर्भगं न पश्यन्ति ।
ड र ल क स (ग) ह जा (या)ऽरि-गजाः रक्षोऽग्नि सिंह-दुष्ट-नृपाः ॥२३

श्रीगौतमस्य मुद्राभिर्लब्धिभिर्मो निधीश्वरम् ।
त्रैलोक्यवासिनो देवा देव्यो रक्षन्तु सर्वतः ॥ २४ ॥
ॐ ह्रीँ श्रीश्च धृतिर्लक्ष्मीर्गौरी चण्डी सरस्वती ।
जयाऽम्बा विजयेत्याद्या विद्या यच्छन्तु मे धृतिम् ॥ २५ ॥
भ्रष्टराज्यादयो यं यमर्थमिच्छन्ति तं नराः ।
लभन्तेऽस्य स्मृतेर्युद्धाद्यापदश्च तरन्त्यमी ॥ २६ ॥
भूर्जपत्रान्तरालिख्य रक्षा कण्ठ-शिरः-करे ।
मुद्गल-ग्रह-भूतार्तिहृद् वश्यादिप्रसाधनी ॥ २७ ॥
त्रैलोक्यवर्तिजैनानां बिम्बैर्दृष्टैः स्तुतैर्नतैः ।
यत् फलं तत् फलं बीजस्मृतावेतन्महद् रहः ॥ २८ ॥
अष्टाचाम्लतपःपूर्वं जिनानभ्यर्च्य सिद्धये ।
अष्टजातीसहस्रैस्तु जापो होमो दशांशतः ॥ २९ ॥
अष्टमासान् स्मरेत् प्रातर्बीजमेतच्छताधिकम् (१०८) ।
स पश्येदार्हतं बिम्बं सप्तान्तर्भवसिद्धये ॥ ३० ॥
सम्यग्दृशे विनीताय ब्रह्मव्रतभृते इदम् ।
देयं मिथ्यादृशे नैव जै(जि)नाज्ञाभङ्गदूषणः(णम्) ॥ ३१ ॥
परमेष्ठिपदानां तु विशेषः पूर्वयन्त्रतः ।
ज्ञेयो रत्नत्रयस्याथ विशेषः कश्चिदुच्यते ॥ ३२ ॥
ज्ञान-दर्शन-चारित्र-तपांसीति स्मरन् मुनिः ।
शतमष्टोत्तरं लब्ध्वा(ब्धा) चतुर्थतपसः फलम् ॥ ३३ ॥
कृत्वा पापसहस्राणि हत्वा जन्तुशतानि च ।
अमुं मन्त्रं समाराध्य तिर्यञ्चोऽपि दिवं गताः ॥ ३४ ॥
पतद् व्यसनपाताले भ्रमत् संसारसागरे ।
अनेनैव जगत् सर्वमुद्धृत्य विधृतं शिवे ॥ ३५ ॥
मूर्ध्नि रत्नत्रयं बिभ्रज्जिनबीजं नमोऽक्षरम् ।
इति रत्नत्रयं ध्येयं जिनबीजस्य बीजकम् ॥ ३६ ॥

इति श्रीसिंहतिलकसूरिकृतं
ऋषिमण्डलस्तवयन्त्रलेखनमिदम् ॥